

Roczne Sprawozdanie Zarządu 2002

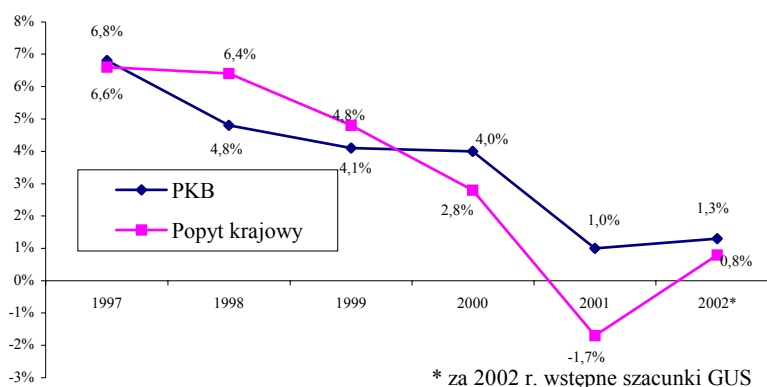
Zewnętrzne warunki działania BRE Banku

I. Sytuacja makroekonomiczna w Polsce w 2002 r.

I.1. Słaba aktywność gospodarcza

Rok 2002 był rokiem o niskiej dynamice aktywności gospodarczej. Według wstępnych szacunków GUS tempo wzrostu PKB wyniosło 1,3%. Dynamika PKB systematycznie zwiększała się: od 0,4% w pierwszym kwartale do 0,8% w drugim, 1,6% w trzecim i około 2% w czwartym. Głównymi czynnikami stymulującymi wzrost gospodarczy w 2002 roku były konsumpcja indywidualna oraz eksport. Wzrost konsumpcji indywidualnej szacowany przez GUS na 3,3% wynikał z malejącej skłonności do oszczędzania i niewielkiego wzrostu siły nabywczej przeciętnego wynagrodzenia, emerytury i renty. W 2002 roku nie udało się przełamać tendencji recesyjnych w działalności inwestycyjnej, produkcji budowlano-montażowej oraz w transporcie towarowym. Na bardzo niskim poziomie utrzymywało się spożycie zbiorowe.

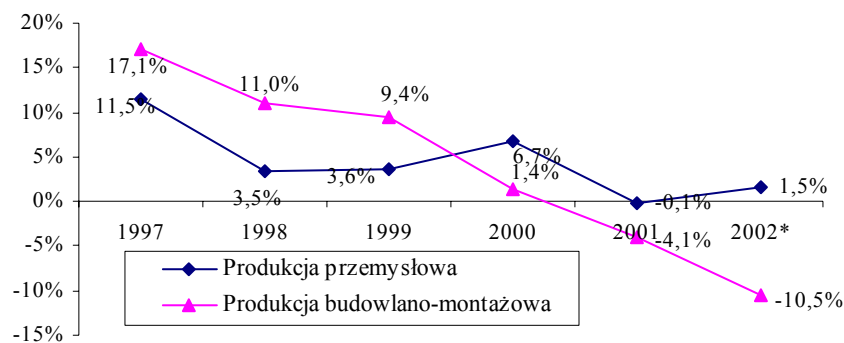
Dynamika PKB i popytu krajowego

Nakłady brutto na środki trwałe obniżyły się o 7,2%. Procesom inwestycyjnym nie sprzyjały słabe wyniki ekonomiczne podmiotów gospodarczych, niska rentowność netto i wysoki poziom zadłużenia przedsiębiorstw wpływający na ograniczenie ich zdolności akumulacyjnych i rozwojowych, bariera zbytu oraz relatywnie wysoka realna cena kredytu, pomimo dokonanych obniżek stóp procentowych.

Produkcja przemysłowa w 2002 roku w jednostkach zatrudniających powyżej 9 osób była o 1,5% wyższa, niż przed rokiem. Wobec mniejszego niż przed rokiem zatrudnienia, wydajność pracy w przemyśle zwiększyła się o ok. 8%. Odnotowano spadek produkcji budowlano-montażowej o 10,5% z powodu obniżenia sprzedaży zarówno robót o charakterze inwestycyjnym, jak i remontowym. Pogorszyła się i tak już trudna sytuacja w budownictwie mieszkaniowym. W ciągu roku przekazano do użytku zaledwie 99,1 tys. mieszkań, o 6,5% mniej niż przed rokiem.

Dynamika produkcji

* w 2002 r. w jednostkach zatrudniających pow. 9 osób

1.2. Poprawa sytuacji w obrotach handlu zagranicznego

Pomimo słabej koniunktury na świecie, zwłaszcza w Niemczech, czyli u największego partnera handlowego Polski, wpływy z eksportu towarów w 2002 roku były o 9,0% wyższe niż przed rokiem. Tak wysoka dynamika była spowodowana z jednej strony poprawą efektywności eksporterów, z drugiej strony przesunięciami w strukturze polskiego eksportu (większy udział eksportu na rynki wschodnie, to jest ukraiński i rosyjski, a także do Francji, Włoch i Szwecji, mniejszy udział eksport do Niemiec). Pozytywnie na wyniki eksportu wpłynęła również skala deprecjacji złotego wobec euro. Wpłaty za import towarów w 2002 roku, przy ograniczonym popycie krajowym, były o 3,2% wyższe niż przed rokiem. W rezultacie deficyt płatności towarowych ukształtował się na poziomie 10,4 mld USD i był o 11,8% niższy niż w 2001 roku. Wpłynęło to na poprawę deficytu rachunku bieżącego bilansu płatniczego, który ukształtował się na poziomie 6,7 mld USD. W porównaniu z 2001 rokiem deficyt zmniejszył się o 462 mln USD, zaś w relacji do PKB obniżył się z 3,9% do 3,6%.

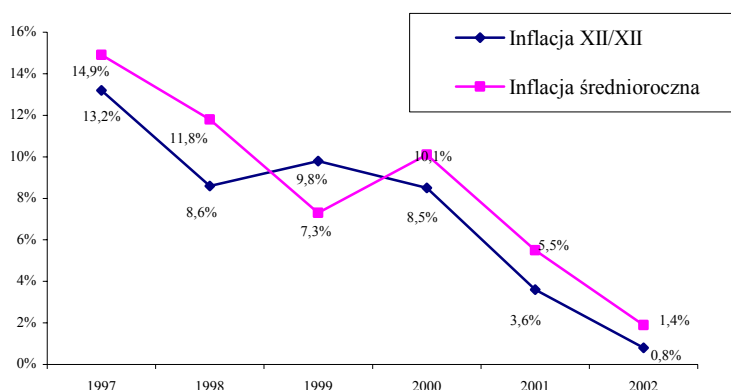
1.3. Wzrost bezrobocia

Niski wzrost gospodarczy, duża liczba absolwentów wchodzących na rynek pracy, przy niedostatecznej liczbie nowych miejsc na tym rynku, kontynuacja reform strukturalnych i dążenie podmiotów gospodarczych do ograniczania kosztów osobowych wpłynęły na wzrost bezrobocia. W 2002 roku liczba bezrobotnych zwiększyła się o 102 tys. osób do 3,22 mln, a stopa bezrobocia wzrosła o 0,6 pkt do 18,1%. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 4,91 mln osób i było o 4,4% niższe niż w roku poprzednim.

1.4. Silny spadek inflacji

W 2002 roku odnotowano silne osłabienie procesów inflacyjnych. Inflacja w relacji grudzień do grudnia obniżyła się do 0,8%, a średnioroczna dynamika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniosła 1,9%. Było to m.in. wynikiem spadku cen żywności, napojów alkoholowych, odzieży i obuwia, a także niższej niż w 2001 r. dynamiki cen w większości pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych (przy wzroście cen paliw, po ich dużym spadku w 2001 roku).

Stopa inflacji

I.5. Polityka pieniężna

Postępujący spadek inflacji umożliwił Radzie Polityki Pieniężnej (RPP) kontynuację rozpoczętych w lutym 2001 roku obniżek stóp procentowych. W 2002 roku oprocentowanie redukowano ośmiokrotnie. W efekcie nastąpiła obniżka:

- głównej stopy rynkowej 28-dniowych operacji otwartego rynku z 11,5% do 6,75%,
- stopy redyskontowej z 14% do 7,5%,
- stopy lombardowej z 15,5% do 8,75%.

O ile na początku 2002 roku jednorazowe redukcje sięgały nawet 2 punktów procentowych, to ostatnia listopadowa obniżka wyniosła już tylko 0,25 punktu procentowego. RPP redukowała oprocentowanie w coraz mniejszej skali, argumentując to obawami przed skumulowaniem się efektu cyklu redukcji stóp procentowych, który stanie się potencjalnym źródłem presji inflacyjnej. Zagrożeń dla stabilizacji cen na niskim poziomie upatrywano ponadto w zbyt mało restrykcyjnej polityce fiskalnej.

I.6. Kurs złotego

Relatywnie wysoki w porównaniu i innymi krajami europejskimi poziom stóp procentowych oraz znaczna skala emisji skarbowych papierów dłużnych na sfinansowanie bieżących potrzeb budżetu państwa przyciągały na polski rynek krótkoterminowy kapitał zagraniczny, powodując spekulacyjny wzrost popytu na złote i aprecjację krajowej waluty, zwłaszcza w okresach poprzedzających spodziewane obniżki stóp procentowych. Wzrostowi cen obligacji i wysokim notowaniom złotego sprzyjała ponadto względnie stabilna sytuacja gospodarcza i polityczna w kraju oraz postęp w negocjacjach akcesyjnych do UE.

Kursy podstawowych walut w wyrażeniu złotowym odzwierciedlały zmiany relacji euro/dolar na świecie. Osłabienie pozycji amerykańskiej waluty spowodowało, że jej cena na polskim rynku sukcesywnie spadała z 4,23 PLN/USD w styczniu do 3,83 PLN/USD w końcu grudnia 2002 roku, czyli poziomu notowanego ostatni raz w 1999 roku. Kurs euro podlegał wahaniom w granicach 3,57-4,21 PLN/EUR, stabilizując się w czwartym kwartale w pobliżu poziomu 4 PLN/EUR. W całym 2002 roku średni kurs dolara wyniósł 4,0800 PLN/USD i w ujęciu rok do roku obniżył się o 0,33%. Średni kurs euro wyniósł 3,8541 PLN/EUR i wzrósł w porównaniu z rokiem poprzednim o 5,05%.

II. Przedłużająca się bessy na rynku kapitałowym

Pogarszająca się koniunktura gospodarcza w kraju i wynikający z tego spadek zainteresowania firm zwiększaniem kapitału drogą emisji akcji oraz słabe tempo realizacji planów prywatyzacyjnych Ministerstwa Skarbu spowodowały, że w 2002 roku na parkiet weszło tylko pięć nowych spółek, a 19 opuściło go w wyniku decyzji inwestorów strategicznych, bądź problemów finansowych prowadzących do upadłości. W rezultacie po raz pierwszy w historii liczba spółek notowanych na GPW była niższa niż rok wcześniej.

W bilansie 2002 roku, przy zmniejszonej aktywności inwestorów i spadku obrotów akcjami oraz kontraktami terminowymi po około 21% (odpowiednio do 63,7 mld PLN i 77,3 mld PLN), indeks WIG wzrósł o 3,2%, a NIF o 1,3%. Pozostałe indeksy straciły w porównaniu z końcem poprzedniego roku, w tym WIG-20 spadł o 2,7%, TechWIG o 39,7%, a WIRR o 22,6%.

Na rynku akcji znacząco zwiększył się udział w obrotach krajowych inwestorów instytucjonalnych (do 39%), udział inwestorów zagranicznych nie zmienił się w porównaniu z rokiem poprzednim (34%), a indywidualnych spadł do 27%. Ci ostatni byli natomiast najaktywniejsi na rynku kontraktów terminowych, kreując 79% obrotów. W strukturze obrotów instrumentami finansowymi dominowały akcje (92,2%) i obligacje (7,7%), a pozostałe, czyli prawa do akcji, prawa poboru, certyfikaty inwestycyjne i warranty, stanowiły margines obrotów (0,1%).

Indeksy sektorowe pokazują, że w 2002 roku wzrosty odnotowały akcje firm przemysłu spożywczego (47,7%) oraz banki (17,8%). Sektor informatyczny stracił 6,6%, budownictwo 11%, a spółki telekomunikacyjne 24%.

III. Sytuacja sektora bankowego w 2002 r.

III.1. Pogorszenie sytuacji finansowej banków

Przedstawione powyżej zjawiska miały istotny wpływ na sytuację banków w 2002 r., kiedy to nastąpił:

- spadek depozytów o 4,4% głównie za sprawą spadku depozytów ludności o 4,1% (spadły również depozyty niemonetarnych instytucji finansowych, funduszy ubezpieczeń społecznych), podczas gdy depozyty przedsiębiorstw wzrosły o 1,7%;
- wzrost alternatywnych do depozytów inwestycji w papiery wartościowe, jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych (aktywa TFI wzrosły w 2002 r. o ponad 10 mld zł), wzrost aktywów przekazanych w zarządzanie
- stosunkowo wolny, wynoszący 5,2% przyrost należności, z tym że kredyty dla przedsiębiorstw wzrosły tylko o 1,6%
- wzrost należności zagrożonych w obliczu pogarszającej się kondycji wielu firm (zwłaszcza dotkliwa była dla banków upadłość Stoczni Szczecińskiej) w portfelach banków z 18,6% do 21,4%
- wynikająca z pogarszania portfela konieczność tworzenia rezerw na kredyty; łącznie rezerwy celowe do końca września 2002 r. wzrosły o 3,8 mld zł, czyli o 28,4%
- wzrost aktywów sektora bankowego po III kwartałach 2002 r. zaledwie o 0,6%, głównie w wyniku osłabienia akcji kredytowej oraz zmian zasad rachunkowości
- zysk netto sektora bankowego po III kwartałach w wysokości 2,7 mld zł był o blisko 1 mld zł niższy niż rok wcześniej
- pogorszenie wyników banków giełdowych za 2002 r. – spośród 14 banków 4 miały stratę a 2 odnotowały spadek wyniku finansowego.

Istotnym czynnikiem, obniżającym wyniki banków była zmiana zasad rachunkowości, polegająca m.in. na konieczności uwzględniania w sprawozdaniach finansowych udziału w zyskach i stratach jednostek podporządkowanych. Dotychczas ich wyniki były ujmowane na poziomie skonsolidowanym, obecnie banki mają obowiązek ujęcia ich w sprawozdaniach jednostkowych. Ponieważ liczne banki są właścicielami lub mają znaczące udziały w przynoszących straty firmach leasingowych, towarzystwach ubezpieczeniowych i emerytalnych, wpłynęło to ujemnie na ich zyski, liczone według nowych zasad.

III.2. Postęp konsolidacji i dalszy wzrost udziału kapitału zagranicznego

Postępujące procesy konsolidacyjne przyczyniły się do dalszego zmniejszenia liczby banków komercyjnych działających w Polsce z 71 na koniec 2001 roku do 63 po trzecim kwartale ubiegłego roku. Od 1 stycznia 2002 roku Powszechny Bank Kredytowy SA i Bank Przemysłowo-Handlowy SA zaczęły funkcjonować jako jeden bank. Gospodarczy Bank Wielkopolski SA połączył się z Pomorsko-Kujawskim Bankiem Regionalnym SA, a sześć innych banków zrzeszających banki spółdzielcze połączyło się w Bank Polskiej Spółdzielczości, który następnie na podstawie decyzji KNB przejął Dolnośląski Bank Regionalny SA. Kredyt Bank SA nabył zorganizowaną część przedsiębiorstwa bankowego Polskiego Kredyt Banku S.A., Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych SA przejął Bank Cukrownictwa CUKROBANK SA, Nordea przejęła LG Petro Bank, chociaż

nie doszło jeszcze do połączenia obu banków, a Bank Rozwoju Cukrownictwa SA zaprzestał prowadzenia działalności operacyjnej. W 2002 roku działalność rozpoczęły 2 nowe banki: MHB Bank Polska SA i Bank of Tokyo Mitsubishi (Polska) SA. W grudniu licencję bankową otrzymał Nykredit Bank Hipoteczny.

W ubiegłym roku nastąpił dalszy wzrost zaangażowania inwestorów zagranicznych w sektorze bankowym. Spośród inwestorów z 15 krajów najwięcej zainwestowały instytucje niemieckie i amerykańskie, natomiast najbardziej zwiększyło się zaangażowanie podmiotów niemieckich (o 325,8 mln złotych), holenderskich (o 197,3 mln złotych), belgijskich (o 161,4 mln złotych) oraz amerykańskich (o 130,4 mln złotych).

III.3. Rozwój bankowości elektronicznej

Rok 2002 upłynął pod znakiem umacniania przez banki swoich pozycji na rynku bankowości elektronicznej. Na koniec grudnia usługi bankowe poprzez Internet oferowało już 18 banków, w tym trzy wirtualne: mBank, Inteligo i Volkswagen Bank direct. Ponad dwukrotnie wzrosła liczba klientów korzystających z bankowości internetowej. Na koniec 2002 roku było ich już prawie 1,2 miliona, w tym ponad 540 tysięcy osób korzystało z usług banków wirtualnych. Największy udział w rynku bankowości internetowej nadal posiada mBank (28,5%), drugi jest Inteligo (w ubiegłym roku odkupiony przez PKO BP od BGB Polska), a trzeci – Bank Zachodni WBK.

Liczba kart bankowych zwiększyła się o 12,5% z 14,4 mln na koniec 2001 roku do 16,2 mln po trzecim kwartale ubiegłego roku. Dokonano nimi 342,3 mln transakcji, których łączna wartość przekroczyła 78,5 mld złotych. W 2002 roku banki oraz firma Euronet uruchomiły około 600 nowych bankomatów, dzięki czemu ich łączna liczba wzrosła do niemal 7 tysięcy.

Sprawozdanie Zarządu z działalności BRE Banku SA w 2002 r.

I. Przyczyny niekorzystnych wyników 2002 r.

Miniony rok był najtrudniejszy w dotychczasowej historii Banku, zakończył się stratą Banku solo (bez udziału w zyskach/stratach jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności w kwocie 179,1 mln zł) na poziomie 200,1 mln zł. Z uwzględnieniem wyceny spółek Grupy łączna strata Banku wyniosła 379,2 mln zł, podczas gdy prognoza zakładała zysk na poziomie 408 mln zł.

Był to rok szczególnie trudny i skomplikowany, przede wszystkim z powodu bardzo trudnych warunków makroekonomicznych, które zostały przedstawione w części I "Zewnętrzne warunki działania BRE Banku".

Na wynik Banku bardzo mocno wpłynęła wspomniana w części dotyczącej systemu bankowego zmiana zasad księgowania, wprowadzona przez znowelizowaną ustawę o rachunkowości. Od 1 stycznia 2002 r. w związku z nowymi zapisami Polskich Zasad Rachunkowości Bank jest zobowiązany do ewidencji zaangażowania kapitałowego w jednostkach podporządkowanych, wycenianych wg. metody praw własności. Taki sposób ewidencji w istotny sposób wpłynął na jednostkowy rachunek zysków i strat Banku. Poprzednio wycena ta miała wpływ na poziom wyniku skonsolidowanego. Przy dużym zaangażowaniu BRE Banku w akcje i udziały innych spółek, w tym strategicznych, wpływ ten był bardzo odczuwalny.

Zmiany zasad rachunkowości zostały odzwierciedlone w bilansie otwarcia 2002 r. jako niepodzielny wynik lat ubiegłych w kwocie –228,8mln zł, wpływając na poziom funduszy własnych. Od 30 września 2002 r. nastąpiła kolejna zmiana przepisów, zgodnie z którą wycena części portfela - papierów dostępnych do sprzedaży rzutuje na poziom funduszy własnych, a nie na rachunek wyników.

W efekcie zmian rachunkowości banków w BRE Banku, który posiada znaczny portfel akcji i udziałów w innych spółkach, jednostkowy wynik za rok 2002 został pomniejszony o kwotę 179,1 mln zł, stanowiącą udział w wynikach spółek podporządkowanych, wycenionych metodą praw własności.

Ponadto w związku z przedłużającą się dekoniunkturą na rynku kapitałowym ujemne saldo rezerw na trwałą utratę wartości aktywów finansowych wyniosło 63 mln zł.

Kolejnym istotnym problemem był wzrost odsetka należności zagrożonych od podmiotów niefinansowych i sektora budżetowego z 11,6% w końcu 2001 r. (w warunkach porównywalnych) do 22,5% w końcu 2002 r. w układzie przedstawionym w sprawozdaniu finansowym Banku SAB 2002 zgodnie z obowiązującymi przepisami. Według wymogów sprawozdawczych NBP udział kredytów zagrożonych kształtuje się na poziomie 19,9% przy średniej dla sektora bankowego na poziomie 21,4% (również według informacji NBP). Biorąc pod uwagę cały portfel ryzyka BRE Banku (łącznie z zaangażowaniem pozabilansowym z tytułu niewykorzystanych kwot kredytów, gwarancji i akredytyw) należności zagrożone stanowiły 14,1%.

Wyższy poziom odsetka kredytów zagrożonych to w dużej mierze efekt konserwatywnego podejścia w ocenie portfela kredytowego i bardzo restrykcyjnej kwalifikacji należności. Częściowo był to również skutek obniżenia poziomu należności regularnych z powodu spłacenia w końcu roku jednego bardzo dużego kredytu w kwocie 980 mln zł przez jednostkę budżetową.

Wysoki poziom rezerw na kredyty i gwarancje był odzwierciedleniem konserwatywnego podejścia przy klasyfikacji portfela i stał się bardzo dużym obciążeniem dla wyniku finansowego. Można jednak stwierdzić, że portfel kredytowy został w maksymalnym stopniu zabezpieczony rezerwami. Łącznie saldo utworzonych i rozwiązanych i rezerw celowych na kredyty i gwarancje (łącznie z rezerwami na należności od sektora finansowego) wyniosło –376,8 mln zł, z czego dużą część utworzono w IV kwartale 2002 r.

W IV kwartale 2002 r. Bank zdecydował się również na utworzenie znacznych rezerw na ryzyko ogólne w kwocie 102,8 mln zł, podczas gdy ich stan na koniec III kwartału wynosił 16,2 mln zł. Stan bilansowy tych rezerw na koniec roku osiągnął kwotę 119,0 mln zł. Saldo utworzonych i rozwiązanych rezerw wpłynęło na powiększenie straty Banku o 55,2 mln zł.

Należy zauważyć, że jeśli jako kredyty zagrożone traktować tylko kredyty, gdzie obsługa rat kapitałowych lub odsetek jest przeterminowana o 90 dni lub dłużej (tzw. default, zgodnie ze standardami bazylejskimi Basel II),

to takich należności w portfelu Banku było tylko 597,6 mln zł i stanowiły na koniec 2002 r. jedynie 4% całego portfela (łącznie z zaangażowaniem pozabilansowym). Utworzone na te kredyty rezerwy wraz z przyjętą dla nich wartością zabezpieczeń (pomniejszającą podstawę naliczania rezerw) stanowiły łączną kwotę 608,2 mln zł, przewyższając portfel „defaultowych” kredytów.

Istotną przyczyną, dla której osiągnięty wynik tak dalece odbiegał od zaplanowanego było niedojście do skutku kilku dużych transakcji kapitałowych na łączną przewidywaną kwotę 430 mln zł. W planach zakładano sprzedaż mniejszościowego udziału w PTE Skarbiec Emerytura (po połączeniu z PTE BIG Banku Gdańskiego) i ITI Holding.

Nie doszła do skutku sprzedaż Banku Częstochowa, do którego zamierzano przenieść działalność mBanku. Zarząd zdecydował się zrezygnować z doraźnych korzyści, stawiając na rozwój bankowości detalicznej w ramach struktury BRE Banku, widząc w tym źródło znacznych zysków w przyszłości. W styczniu 2003 r. NWZA obu banków podjęły decyzję o połączeniu, co szerzej zostało przedstawione w rozdziale dotyczącym bankowości detalicznej.

Na obecnym etapie rozwoju koszty działania w obszarze bankowości detalicznej były znacznym obciążeniem, stanowiąc 22,5% ogółu kosztów działania Banku, łącznie z amortyzacją. W efekcie jednak BRE Bank obsługuje około 28,5% całego rynku bankowości elektronicznej w Polsce, osiągnąwszy podwojenie liczby rachunków do 398,4 tys. i przyrost depozytów o ponad 80%. Znaczne nakłady na informatyzację i budowę sieci placówek dają silne podstawy do dalszej ekspansji w tym obszarze.

W wyniku racjonalizacji kosztów działania BRE Banku ich poziom, wynoszący 470,6 mln zł był znacznie niższy od założeń budżetu. Podjęte w 2002 r. w tym zakresie działania (redukcja zatrudnienia, szereg działań mających na celu oszczędności kosztów eksploatacyjnych) będą pozytywnie skutkowały również w 2003 r., chociaż ich poziom, z innych przyczyn, będzie wyższy niż w roku ubiegłym.

W związku z wynikiem bardzo odbiegającym od planowanego Bank nie osiągnął również zakładanych na 2002 r. wskaźników, które ukształtowały się na gorszym poziomie, niż w 2001 r. Należy zauważyć, że współczynnik wypłacalności ukształtował się na bezpiecznym poziomie 10,0%.

	2002 r.	2001 r.
	%	%
ROE*/	-20,3	16,7
ROA*/	-1,6	1,7
Cost/income ratio	73,4	54,0
Marża odsetkowa*/	1,4	1,8
Wsp. Wypłacalności	10,0	12,1

*/na bazie stanów z ostatnich 12 miesięcy

II. Silna pozycja BRE Banku na rynku

Mimo przejściowego pogorszenia wyników BRE Bank pozostaje jednym z czołowych polskich banków pod względem rozmiarów funduszy własnych, jak i skali prowadzonej działalności.

Udział Banku w poszczególnych dziedzinach aktywności na rynku bankowym przedstawiał się następująco:

Bankowość korporacyjna

Kredyty dla podmiotów gospodarczych	5,6%
Depozyty podmiotów gospodarczych	7,2%
Obsługa transakcji handlu zagranicznego	18,0%
Kredyty konsorcjalne	
• pod względem kwoty	8,7% (5 pozycja)
• pod względem liczby zorganizowanych konsorcjów	(1 pozycja)

Bankowość detaliczna

Obsługa przez internet	28,5% (1 pozycja)
------------------------	-------------------

Bankowość inwestycyjna

Obrót bonami skarbowymi	25,0% (1 pozycja)
Instrumenty pochodne na stopę procentową w PLN*/	2 pozycja w świecie, 1 wśród banków polskich
Organizowanie emisji papierów dłużnych:	
krótkoterminowe papiery dłużne	
• według kwot zadłużenia	12,1% (3 pozycja)
• pod względem liczby remitentów	4 pozycja
Organizowanie emisji obligacji komunalnych	
• pod względem wartości	8,2% (3 pozycja).

*/ według rankingu „Risk Magazine”,

III. Postrzeganie Banku przez otoczenie**III.1. Przyznane nagrody i wyróżnienia**

Wyrazem uznania dla wielu działań Banku oraz jego pozycji w polskim systemie bankowym był szereg przyznanych nagród i wyróżnień, wśród których do najważniejszych należały:

- piąte miejsce w rankingu „40 najlepszych banków w Europie Środkowo-Wschodniej” w rankingu „Bussinesweek”
- trzecie miejsce w rankingu Gazety Bankowej „Najlepszy Bank 2002”
- „Róża bez kolców 2001” dla najlepszego banku najbogatszych Polaków, ponadto usługi Private Banking otrzymały najwyższą ocenę i pierwsze miejsce w rankingu „Pulsu Biznesu”
- „Nagroda Przyszłości” niemieckiej Fundacji im. Konrada Adenauera
- tytuł „Lidera Controllingu 2002” i nagroda w kategorii Metody Nowoczesnego Zarządzania przyznana na VII Międzynarodowym Kongresie Controllingu
- wyróżnienie za zajęcie czwartego miejsca w kategorii firm sektora usług finansowych rankingu „Lista 300 potencjalnie najbardziej konkurencyjnych przedsiębiorstw na rynku wspólnej Europy” opracowanym przez „Polish Market”, Instytut Nauk Ekonomicznych PAN i Ministerstwo Gospodarki.

Ponadto przyznano szereg nagród dla bankowości detalicznej, które zostały przedstawione w części opisującej ten obszar działalności.

III.2. Działalność sponsorska

W minionym roku Bank kontynuował działania na polu wspierania kultury i oświaty. Wśród instytucji trwale współpracujących z bankiem są:

- Muzeum Narodowe w Warszawie (w 2002 r. Bank był głównym sponsorem tego muzeum)
- Galeria Zachęta (Bank posiada tytuł mecenasa od 2002 r.)
- Muzeum Pałac w Wilanowie (główny sponsor od kwietnia 2002 r.)
- Akademia Muzyczna im. F. Chopina w Warszawie
- Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
- Akademia Teatralna im. A. Zelwerowicza w Warszawie.

Ponadto Bank wspierał wiele różnych przedsięwzięć, takich jak zakupy dzieł sztuki do muzeów, wystawy, koncerty. Wyrazem uznania dla sponsorskich działań Banku były nagrody „Muzeon” - nagroda dla wyróżniających się przyjaciół Muzeum Narodowego oraz tytuł „Dobroczynicy Roku 2001” gdzie przyznano wyróżnienie w kategorii „Edukacja i Oświata”.

III.3. Oceny wiarygodności finansowej

Bank posiada oceny ratingowe czołowych agencji światowych.

Moody's Investors Service - w trakcie 2002 r. agencja Moody's zmieniła rating siły finansowej BRE Banku z D+ na D- (w skali ocen od A do E, ocena uwzględnia zewnętrzne czynniki ryzyka, w tym sytuację gospodarczą i warunki funkcjonowania systemu finansowego).

Pozostałe ratingi depozytów i zadłużenia pozostały niezmienione, tj. odpowiednio

- rating depozytów długoterminowych Baa1 (ocena czwarta od góry w dziesięciostopniowej skali)
- rating zadłużenia (depozyty krótkoterminowe) Prime -2 (ocena druga od góry w czterostopniowej skali)
- perspektywę siły finansowej podwyższono z negatywnej na stabilną.

Obniżenie ratingu na D- agencja uzasadniła słabszymi w obecnych warunkach możliwościami generowania zysku, w tym z działalności inwestycyjnej (investment banking), nieznaczną, bo dopiero budowaną obecnością w detalu, rosnącym szybciej niż w sektorze portfelem kredytowym, co zdaniem agencji zwiększa ryzyko Banku.

Obligacje emitowane przez Bank poprzez spółkę BRE International Finance przez cały rok 2002 posiadały wysoki rating A3 (dla papierów niepodporządkowanych) i Baa1 (dla papierów podporządkowanych). W styczniu 2003 r. rating został obniżony odpowiednio z A3 do Baa1 a Baa1 do Baa2.

Agencja Fitch Ratings w 2002 r. podtrzymała

- długoterminowy rating BRE Banku na poziomie BBB+ (dobra jakość kredytowa, niskie oczekiwanie ryzyka kredytowego; zdolność do terminowego regulowania zobowiązań finansowych jest uznana za odpowiednią, jednak istnieje prawdopodobieństwo, że pojawiające się niekorzystne zmiany okoliczności lub warunków gospodarczych mogą ją osłabić)
- krótkoterminowy F2 – ocena druga od góry w sześciostopniowej skali; oznacza dobrą jakość kredytową, terminowa zdolność do spłaty zobowiązań jest satysfakcjonująca
- ocena wsparcia 3 (trzecia w pięciostopniowej skali, oznacza, że właściciele instytucjonalni Banku cieszą się wystarczającą reputacją oraz są w posiadaniu takich zasobów, że wsparcie będzie udzielone, o ile zajdzie taka konieczność.

Rating indywidualny D (w skali od A do E) w sierpniu 2002 został zmieniony z C/D. Ocena ta oznacza, że bank wykazuje słabości pochodzenia wewnętrznego i/lub zewnętrznego.

Perspektywa ratingu długoterminowego pozostała stabilna.

Agencja podkreśliła, że Bank posiada wysoko wyspecjalizowany system kontroli ryzyka i produktów skarbcowych. Wraz z „odchudzoną” strukturą pozwoli to, jej zdaniem, zaadaptować się do warunków rynkowych i znaleźć trwałe źródła dochodów w nadchodzących latach.

IV. Sytuacja finansowa Banku w 2002 r.

IV.1. Zmiany w głównych pozycjach bilansowych Banku

W celu zapewnienia porównywalności danych za rok 2002 z rokiem poprzednim Bank dokonał odpowiednich korekt prezentacyjnych danych porównawczych na 31.12.2001 r., które zostały przedstawione w finansowej części sprawozdania. Przeliczona suma bilansowa na koniec 2001 r. wyniosła 24.805,0 mln zł, podczas gdy wykazywana w rocznym sprawozdaniu finansowym za 2001 r. podawano 22.978,6 mln zł.

IV.1.1. Niewielki wzrost aktywów

Na koniec roku 2002 wartość aktywów Banku osiągnęła 24.849,6 mln zł., co w stosunku do końca 2001 r. oznaczało ich wzrost o 0,2%. Strukturę aktywów i zmiany jego poszczególnych pozycji ilustruje poniższe zestawienie:

	2002		2001		Dynamika 2002/2001
	w tys. zł	struktura	w tys. zł	struktura	
Aktywa ogółem	24 849 566	100,0%	24 804 960	100,0%	0,2%
Gotówka, operacje z bankiem centr.	360 538	1,5%	738 276	3,0%	-51,2%
Należności od sektora finansowego	3 265 405	13,1%	3 290 107	13,3%	-0,8%
Należności od sektora niefinansowego	9 275 400	37,3%	9 019 260	36,4%	2,8%
Należności od sektora budżetowego	50 367	0,2%	961 132	3,9%	-94,8%
Papiery dłużne	5 312 796	21,4%	4 787 196	19,3%	11,0%
Akcje i udziały	1 517 142	6,1%	1 440 059	5,8%	5,4%
Rzeczowy majątek trwały	874 989	3,5%	860 284	3,4%	1,7%
Inne aktywa	2 690 058	10,8%	2 629 596	10,6%	2,3%
w tym rozliczenia z tytułu obrotu papierami wartościowymi i instrumentami finansowymi	2 411 489	9,7%	2 199 611	8,9%	9,6%
Rozliczenia międzyokresowe	910 861	3,7%	750 931	3,0%	21,3%
Pozostałe aktywa	592 010	2,4%	328 119	1,3%	80,4%

Na poziom aktywów Banku w 2002 r. wpływ miało kilka czynników, z których najważniejsze to:

- wzrost wartości portfela papierów dłużnych o 525,6 mln zł, będący głównie efektem znacznego zwiększenia portfela bonów skarbowych
- zwiększenie należności od podmiotów niefinansowych o 2,8% przy jednoczesnym gwałtownym spadku należności od sektora budżetowego, na co decydujący wpływ miała spłata jednego dużego kredytu w wysokości 980 mln zł w końcu grudnia 2002 r. Łącznie portfel należności od obu sektorów był o 6,6% niższy, niż przed rokiem. Ponadto na poziom należności od podmiotów niefinansowych, prezentowany w bilansie w wyrażeniu netto, wpływ miał wyższy stan utworzonych rezerw celowych (639,8 mln zł na koniec 2002 r. wobec 250,8 mln zł rok wcześniej)
- zmniejszenie o 377,7 mln zł gotówki w kasie i operacji z NBP tłumaczy wysoki stan gotówki w kasie na koniec 2001 r. w związku z koniecznością zapewnienia płynności w skupie wychodzących z obiegu walut europejskich, na koniec 2002 r. poziom tych najbardziej płynnych środków był niższy
- wyższy poziom zaangażowania Banku w akcje, udziały, pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe to efekt zwiększenia zaangażowania w spółki strategiczne, mimo zmniejszenia wartości bilansowej posiadanych walorów w obliczu przedłużającej się dekonunktury na rynku kapitałowym oraz redukcji portfela inwestycji finansowych
- znaczny przyrost pozycji „Rozliczenia z tytułu obrotu papierami wartościowymi i instrumentami finansowymi” to głównie efekt zmiany wyniku z tytułu wyceny instrumentów pochodnych. Po stronie aktywów ujmowane są niezrealizowane zyski, a po stronie pasywów, w pozycji „Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych” niezrealizowane straty z tytułu wyceny. Pozycje te znikają z bilansu z chwilą rozliczenia transakcji tymi instrumentami. Ze względu na bardzo dużą skalę tych operacji w Banku (ujęte w pozycjach pozabilansowych zobowiązania związane z realizacją operacji kupna sprzedaży wyniosły na koniec 2002 r. 145,9 mld zł i były o około 4,2 mld wyższe niż w końcu 2001 r.) ich wpływ na bilans był znaczący.

IV.1.2. Pasywa i zmiany w źródłach finansowania

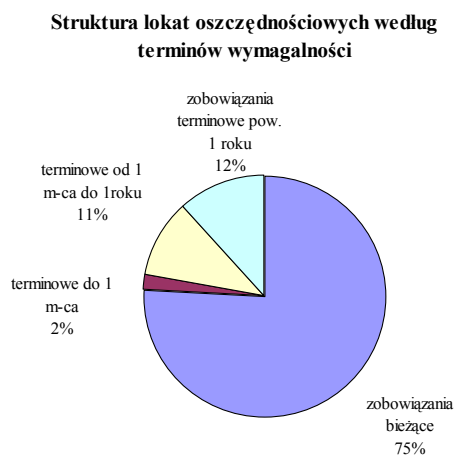
	2002		2001		Dynamika 2002/2001
	w tys zł	struktura	w tys zł	struktura	
Pasywa ogółem	24 849 566	100%	24 804 960	100,000%	0,2%
Zobowiązania wobec sektora finansowego	6 690 955	26,9%	8 174 019	33,0%	-18,1%
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i budżetowego	10 127 671	40,8%	9 865 388	39,8%	2,7%
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	1 942 315	7,8%	1 132 724	4,5%	71,5%
Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	2 233 465	9,0%	1 597 197	6,4%	39,8%
Rezerwy	918 972	3,7%	784 317	3,2%	17,2%
Zobowiązania podporządkowane	1 005 524	4,0%	-	-	-
Fundusze własne (bez wyniku roku bieżącego)	1 961 718	7,9%	2 096 504	8,5%	-6,4%
Wynik roku bieżącego	-379 221	-1,5%	336 180	1,3%	-212,8%
Pozostałe pasywa	348 167	1,4%	818 631	3,3%	-57,5%

Główną zmianą, jaka zaszła po stronie pasywów był znaczący spadek o 1.483,1 mln zł zobowiązań wobec sektora finansowego (obecnie do pozycji tej zarówno w 2002 r. jak i dla porównania w 2001 r. zaliczono również kaucję BRE International Finance B.V., w poprzednich sprawozdaniach wykazywaną jako fundusze specjalne i inne pasywa). BRE Bank zmniejszył poziom tych zobowiązań, ponieważ w 2002 r. zaciągnął dwie pożyczki podporządkowane (patrz punkt „Zmiany w funduszach własnych Banku”), których wartość bilansowa na koniec roku 2002 wyniosła 1.005,5 mln zł i wykazana jest w pozycji „Zobowiązania podporządkowane”.

W roku 2002 Bank uruchomił nowe źródło finansowania, rozpoczynając program emisji certyfikatów depozytowych i/lub obligacji własnych Banku. Cały program opiewa na kwotę do 1 mld zł. Na koniec roku w pasywach Banku środki pochodzące z emisji wynosiły 25,3 mln zł (ujęte jako zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych) w pozycji „pozostałe pasywa”. Celem emisji było wydłużenie średniego terminu wymagalności pasywów oraz finansowanie bieżącej akcji kredytowej.

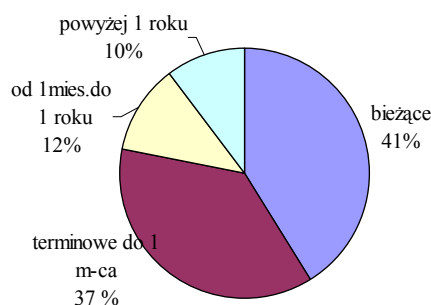
Zmniejszyły się o 6,4% wskutek zmian w zasadach rachunkowości fundusze własne Banku (bez uwzględniania wyniku finansowego roku bieżącego i pożyczki podporządkowanej). Natomiast fundusze łącznie z wynikiem roku bieżącego, ale bez pożyczki podporządkowanej, czyli wartość księgowa Banku były na koniec grudnia 2002 r. niższe o 34,9%. Zmiany w funduszach własnych zostały przedstawione w pkt.IV.2.

Główna pozycja pasywów - zobowiązania wobec Klientów sektora niefinansowego i budżetowego była wyższa o 2,7%, głównie dzięki przyrostowi o 879 mln zł depozytów Klientów detalicznych, obsługiwanych przez mBank i MultiBank. W końcu roku 2001 środki te stanowiły 11% depozytów sektora niefinansowego, a po roku już 19,5%. Struktura terminowa środków Klientów detalicznych (zgodnie z nomenklaturą bilansu lokat oszczędnościowych) przedstawiała się następująco:

Poziom pozostałych depozytów, czyli podmiotów korporacyjnych i Klientów Private Banking był w końcu grudnia 2002 r. o 2,3% niższy niż przed rokiem. Ich struktura terminowa przedstawiała się następująco:

**Struktura pozostałych zobowiązań wobec sektora niefinansowego
według terminów wymagalności**

W strukturze walutowej depozytów dominowały środki w walucie polskiej, stanowiąc 80,3%, pozostałe w walutach obcych, głównie w USD (10,7%) i euro (8,6%).

IV.2. Akcjonariat i zmiany w funduszach własnych

W 2002 r. głównym akcjonariuszem, posiadającym 50% akcji Banku pozostawał Commerzbank AG. Próg 5% udziału w kapitale BRE Banku przekroczył fundusz emerytalny Commercial Union OFE BPH CU WBK.

Zmiany w kapitałach własnych ilustruje poniższe zestawienie:

w tys zł	2002	2001
Kapitał akcyjny	91 882	91 882
Kapitał zapasowy	748 738	748 738
Kapitał z aktualizacji wyceny	-3 045	7 969
Pozostałe kapitały rezerwowe	1 352 915	1 247 915
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-228 772	
Kapitał własny (bez wyniku roku bieżącego)	1 961 718	2 096 504
Zysk (strata) netto roku bieżącego	-379 221	336 180
Kapitał z uwzględnieniem wyniku roku bieżącego	1 582 497	2 432 684
Pożyczka podporządkowana*/	754 789	
Fundusze własne ogółem	2 337 286	2 432 684

*/ kwota zaliczona na koniec roku do wyliczania funduszy własnych według formuły przy wyliczaniu współczynnika wypłacalności; pełna kwota pożyczki podporządkowanej wynosiła 925,0 mln zł

Zgodnie z podjętą 25 kwietnia 2002 r. przez WZA BRE Banku uchwałą o podziale zysku za rok 2001 z kwoty 336,2 mln zł na dywidendę przeznaczono 229,7 mln zł, czyli ponad 68%, na zwiększenie funduszy własnych przeznaczając 105 mln zł. Kwota ta zasilila pozostałe kapitały rezerwowe.

Powiększenie funduszy własnych w 2002 r. nastąpiło dzięki uzyskaniu pożyczki podporządkowanej. Dokonano tego w dwóch etapach: 27 marca 2002 r. Bank dokonał emisji obligacji o wartości nominalnej 200 mln euro, a w wyniku emisji 26 września 2002 r. pozyskano 50 mln EUR. Obie emisje zostały objęte w całości przez firmę Atlas-Vermögensverwaltungs GmbH (Atlas) z siedzibą w Niemczech. Jest to instytucja finansowa zależna w 100% od Commerzbanku. Termin wykupu obligacji wynosi 10 lat. Obligacje mogą zostać wykupione wcześniej,

o ile Komisja Nadzoru Bankowego udzieli na to zgody. Bank otrzymał zgodę Komisji Nadzoru Bankowego na zaliczenie do funduszy uzupełniających Banku, na podstawie art. 127 ust. 3 pkt.2 lit. b. ustawy Prawo Bankowe, z tytułu pierwszej emisji kwoty 724 mln zł, z tytułu drugiej emisji 50 mln euro przeliczone po bieżącym kursie. Na koniec roku 2002 r. łącznie z tytułu obu pożyczek była to kwota 925,0 mln zł.

Jednocześnie, zgodnie z zasadami wyliczania funduszy własnych, kwoty te nie mogą przekroczyć 50% funduszy podstawowych i uzupełniających Banku, wyliczonych zgodnie z formułą do wyliczania współczynnika wypłacalności. Z tego też względu na koniec roku jako pożyczkę podporządkowaną zaliczono kwotę w wysokości 754,8 mln zł. Z kolei w bilansie Banku zobowiązania podporządkowane wykazywane są w pełnej kwocie zaciągniętych pożyczek, przeliczonych kursem euro na koniec grudnia 2002 r. dla obu pożyczek, czyli w kwocie 1.005,5 mln zł.

Jednocześnie w efekcie zmian zasad rachunkowości nastąpiło pomniejszenie funduszy łącznie o 239,8 mln zł, z czego 228,8 mln zł stanowi strata za rok 2001 przy zastosowaniu zasad księgowych obowiązujących od 2002 r., a o 11,0 mln zł zmniejszeniu uległ kapitał z aktualizacji wyceny.

IV.3. Wyniki finansowe Banku za 2002 r.

IV.3.1. Dochody Banku

Na wynik Banku złożyły się dochody netto, których wysokość i struktura przedstawiała się następująco:

	2002 r.		2001 r.		Dynamika
	w tys zł	struktura	w tys zł	struktura	
Przychody z odsetek	1 472 137	.	1 807 514	.	-18,6%
Koszty odsetek	1 145 364	.	1 445 232	.	-20,7%
Wynik z tytułu odsetek	326 773	40,2%	362 282	40,1%	-9,8%
Wynik z tytułu prowizji	171 326	21,0%	201 985	22,4%	-15,2%
Przychody z akcji, udziałów i in.	22 905	2,8%	20 076	2,2%	14,1%
Wynik na operacjach finans	-100 222	-12,3%	-141 525	-15,7%	-29,2%
Wynik z pozycji wymiany	393 243	48,3%	461 131	51,0%	-14,7%
Wynik na dział. bankowej	814 025	100,0%	903 949	100,0%	-9,9%

Tradycyjne źródło dochodów Banku, odsetki netto stanowiły 40,2 % wyniku na działalności bankowej, analogicznie jak rok wcześniej. Jednak w wyrażeniu kwotowym było ich o 9,8% mniej, głównie za sprawą niższych marż odsetkowych, jak też dynamiki portfela kredytowego. Marża odsetkowa netto w Banku w 2001 r. ukształtowała się na poziomie 1,80%, rok później już tylko 1,35%.

Uwzględniając dochody odsetkowe z transakcji swap, zaliczane do wyników z pozycji wymiany (217,0 mln zł w 2001 r. i 180,3 mln zł w 2002 r.) marża odsetkowa byłaby wyższa i wyniosła odpowiednio 2,9% w 2001 i 2,1% w 2002 r.

Największy udział w dochodach miał wynik z pozycji wymiany w kwocie 393,2 mln zł. Na kwotę tę złożyła się:

- marża kursowa w kwocie 88,6 mln zł osiągnięta w transakcjach fx z zawieranych z Klientami Banku
- różnice kursowe, które wyniosły 304,6 mln zł. Największą pozycję w tej kwocie, bo aż 180,4 mln zł stanowiła wartość wspomnianych już odsetkowych dochodów i kosztów zrealizowanych na transakcjach typu fx swaps, które ewidencjonowane są w Banku jako dwie transakcje wymiany walut. De facto dochody te mają charakter dochodów odsetkowych. Pozostałe dochody to głównie wynik na pozycji walutowej Banku.

Na ujemny wynik na operacjach finansowych (-100,2 mln zł) złożył się dodatni wynik na operacjach papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi (20,4 mln zł) oraz straty z tytułu obrotu instrumentami pochodnymi (-120,6 mln zł).

Zarówno na wysokie dochody z wymiany, jak i ujemny wynik na operacjach instrumentami pochodnymi należy patrzeć łącznie, gdyż często są to dwie strony tej samej transakcji.

Wynik z provizji w kwocie 171,3 mln zł był niższy niż rok wcześniej, kiedy to zasiły go znaczne jednorazowe provizje z tytułu transakcji kapitałowych.

Poziom przychodów z akcji, udziałów i innych praw majątkowych, w kwocie 22,9 mln zł, na który składały się głównie dywidendy, był wyższy od ubiegłorocznego o 14,1%.

IV.3.2. Koszty działalności Banku

w tys. zł	2002 r.	2001 r.	Dynamika
Koszty działania banku	470 607	433 015	8,7%
w tym wynagrodzenia	160 822	169 650	-5,2%
ubezpieczenia i inne świadczenia	47 179	39 228	20,3%
koszty rzeczowe	250 481	210 414	19,0%
pozostałe	12 125	13 723	-11,6%
Amortyzacja	125 875	116 480	8,1%

Na wzrost kosztów o 8,7% złożył się niższy poziom wynagrodzeń, przy wzroście kosztów ubezpieczeń i innych świadczeń, w tym szkoleń, głównie dotyczących pracowników bankowości detalicznej. W trakcie 2002 r. zatrudnienie w Banku wzrosło z 2.728 osób do 3.041, z tym, że przyrost miał miejsce tylko w bankowości detalicznej.

Wzrost kosztów rzeczowych o 19,0% był głównie rezultatem rozwoju MultiBanku (uruchomiono 17 nowych placówek) oraz niezbędnych na tym etapie kosztów promocji a także kosztów w obszarze informatyki.

IV.3.3. Zmiana poziomu rezerw

w tys. zł	2002 r.	2001 r.	Dynamika
Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości	-804 350	-387 517	107,6%
Rozwiązania rezerw i zmniejszenia wartości	309 430	330 134	-6,3%
Saldo rezerw	-494 920	-57 383	762,5%

Potrzeba dotworzenia znacznych rezerw była, jak to przedstawiono we wstępnej części sprawozdania, jedną z głównych przyczyn ujemnego wyniku Banku w 2002 r.

Przewaga rezerw tworzonych nad rozwiązanymi wyniosła 494,9 mln zł. Na to ujemne saldo złożyło się:

- saldo rezerw celowych na kredyty i gwarancje - 376,8 mln zł
- saldo rezerw na trwałą utratę wartości - 62,9 mln zł
- saldo rezerw na ryzyko ogólne - 55,2 mln zł.

IV.3.4. Wynik finansowy

w tys. zł	2002 r.	2001 r.	Dynamika
Strata brutto	-299 045	411 720	-172,6%
Podatek dochodowy	-98 968	75 540	-231,0%
część bieżąca	534	74 360	-99,3%
część odroczone	-99 502	1 180	-8532,4%
Wynik netto Banku solo	-200 077	336 180	-159,5%
Udział w zyskach/stratach jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	-179 144		
Strata netto	-379 221	336 180	-212,8%

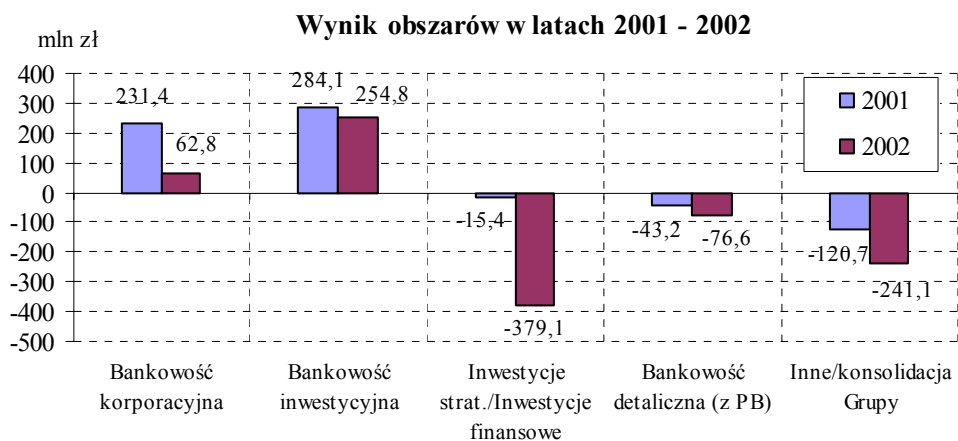
Bank solo, bez udziału w zyskach i stratach jednostek podporządkowanych, wycenianych metodą praw własności, zakończył rok stratą netto w wysokości 200,1 mln zł. Uwzględniając ujemną wycenę jednostek podporządkowanych w kwocie 179,1 mln zł strata netto osiągnęła 379,2 mln zł.

V. Wynik finansowy netto Banku w podziale na obszary działalności

Poniższe zestawienie pokazuje, jaki udział w dochodach i kosztach oraz w wyniku netto miały poszczególne obszary działalności Banku. Pomiędzy obszary rozdzielone zostały prawie wszystkie dochody oraz koszty bezpośrednie ich funkcjonowania, łącznie z kosztem kapitału i kosztem rezerw utworzonych w danym obszarze. W rubryce „Inne” uwzględniono nierozdzielne dochody jednostek pozostających poza wydzielonymi obszarami działalności oraz koszty funkcjonowania departamentów kosztowych, koszty Zarządu oraz inne koszty nierozdzielone, takie jak składka na BFG. W rubryce „Inne” uwzględniono również koszt finansowania inwestycji strategicznych.

	Obszar Bankowości Korporacyjnej	Obszar Bankowości Inwestycyjnej	Obszar Inwestycji Strategiczných	Obszar Inwestycji Finansowych	Obszar Bankowości Detalicznej + Private Banking	Inne / Konsolidacja grupy	RAZEM BRE
WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ <small>skorygowany o rezerwy na ryzyko kredytowe</small>	219 249,2	387 669,1	68 752,0	(296 602,2)	29 849,0	(89 813,6)	319 103,3
Pozostałe przychody / koszty	(732,1)	1 205,4	(0,0)	(25 973,2)	(2 257,0)	5 974,7	(21 782,2)
Koszty działania banku / amortyzacja - bezpośrednie	131 261,1	35 024,3	4 385,9	19 559,8	133 989,7	272 260,9	596 481,6
WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	87 256,0	353 850,1	64 366,1	(342 135,2)	(106 397,7)	(356 098,5)	(299 159,2)
Wynik na operacjach nadzwyczajnych	0	0	0	0	38,9	75,4	114,4
Zysk (strata) brutto BRE solo	87 256,0	353 850,1	64 366,1	(342 135,2)	(106 358,8)	(356 023,0)	(299 044,7)
Podatek dochodowy BRE solo	24 431,7	99 078,0	18 022,5	(95 797,8)	(29 780,5)	(114 922,1)	(98 968,2)
Zysk (strata) netto BRE solo	62 824,3	254 772,1	46 343,6	(246 337,3)	(76 578,3)	(241 100,9)	(200 076,5)
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności			(94 634,5)	(84 509,8)			(179 144,4)
Zysk (strata) netto BRE Banku	62 824,3	254 772,1	(48 291,0)	(330 847,6)	(76 578,3)	(241 100,9)	(379 221,3)

Poniższy wykres pokazuje, jak zmienił się wynik poszczególnych obszarów w porównaniu z rokiem 2001. Obszar inwestycji strategicznych pokazano łącznie z obszarem inwestycji finansowych, ponieważ w 2001 r. był to jeden wspólny obszar. W obszarze tym nastąpiło najbardziej znaczące pogorszenie wyniku.

V.1. Bankowość korporacyjna

V.1.1. Rozwój współpracy z Klientami

Mimo trudnych warunków w tym obszarze, spowodowanych dekonjunkcją gospodarczą, w minionym roku Bank kontynuował i rozwijał działalność w tym podstawowym obszarze. Służyła temu intensywna praca służb sprzedaży. Opieką doradców objętych było około 5 tys. Klientów korporacyjnych. Dla Klientów sektora MSP

przygotowano zestandaryzowane pakiety EFEKT i EFEKT plus, których sprzedaż rozpoczęto z początkiem 2003 r.

Rozwijała się też współpraca z Klientami poprzez elektroniczne kanały dystrybucji. Zwiększaniu skali biznesu służyło wdrożenie internetowego portalu korporacyjnego. Coraz większy odsetek Klientów dokonywał transakcji z Bankiem poprzez system BRESOK i interBRESOK. W końcu roku 2002 z systemów bankowości elektronicznej korzystało 8,5 tys użytkowników, o 0,6 tys więcej, niż przed rokiem. Rosła też liczba dużych Klientów typu zakłady energetyczne, gazownie, firmy telekomunikacyjne, ubezpieczeniowe korzystających z automatycznego przetwarzania rachunków opłat. Jednocześnie trwały prace przygotowawcze do wdrożenia nowego systemu zarządzania kontaktami z Klientami (CRM).

W minionym roku dokonano racjonalizacji sieci placówek terenowych BRE Banku, likwidując z dniem 30 listopada 2002 r. oddziały w Dąbrowie Górniczej i Gliwicach. Na koniec roku funkcjonowały 23 oddziały, z których 11 miało status oddziałów regionalnych.

V.1.2. Wzrost wartości obsługiwanych transakcji handlu zagranicznego

Istotną częścią działalności w obszarze bankowości korporacyjnej jest obsługa transakcji handlu zagranicznego. Bank jest jednym z najaktywniejszych na rynku, a jego udział w obsłudze obrotów z zagranicą wynosi około 18% wobec 17% przed rokiem.

Przedsiębiorcom dokonującym transakcji handlu zagranicznego Bank oferuje nie tylko krótkoterminowe kredyty, ale całą gamę bardziej bezpiecznych narzędzi finansowych, takich jak wykup wierzytelności, forfaiting należności, kredyt z zabezpieczeniem w formie polisy KUKE, akredytywy, gwarancje bankowe, gwarancje w formie akredytywy (standby l/c) karnety gwarancyjne (pojedyncze gwarancje tranzytowe w formie karnetu o wartości 7 tys Euro , obowiązkowe w UE). Ponadto Klientom oferowane są instrumenty zabezpieczające przed ryzykiem kursowym, doradztwo w zakresie oceny ryzyka transakcji, czy zdobywanie informacji o kondycji partnerów handlowych.

Wartość operacji zagranicznych, obsługiwanych przez Bank w ciągu 12 miesięcy 2002 r. osiągnęła 15.409,0 mln USD wobec 14.165,8 mln USD rok wcześniej, co oznaczało wzrost o 8,8%. Stało się to głównie za sprawą transakcji eksportowych, których wartość wzrosła o 18,5% do poziomu 7.498,5 mln USD, podczas gdy wartość transakcji importowych (7.910,5 mln USD) była o 0,9%, wyższa, niż przed rokiem.

Obsługa operacji handlu zagranicznego generowała znaczne dochody, głównie w postaci marży kursowej i prowizji.

V.1.3. Rezerwy na kredyty główną przyczyną słabszego wyniku obszaru

Oprócz marży kursowej na transakcjach z Klientami korporacyjnymi główne dochody stanowiły prowizje i odsetki netto, a łączny wynik na działalności bankowej osiągnął 219,2 mln zł. Wynik ten uwzględnia utworzone w tym obszarze rezerwy na ryzyko kredytowe. Przedstawiony w rozdz.VI pkt.2. problem wzrostu kredytów zagrożonych i konieczność dotworzenia znacznych rezerw istotnie wpłynęły na pomniejszenie wyniku obszaru. Uwzględniając bezpośrednie koszty działalności obszaru, a także przypadający nań podatek, wynik netto obszaru wyniósł 62,8 mln zł.

V.2. Bankowość inwestycyjna – najbardziej dochodowy obszar aktywności BRE Banku

Ten obszar działalności jest dość zróżnicowany, obejmuje aktywność na rynku pieniężnym, kapitałowym, obrót instrumentami pochodnymi, organizowanie emisji papierów dłużnych, działalność powierniczą, współpracę z instytucjami finansowymi oraz finansowanie projektów. Był też obszarem, który w 2002 r. wygenerował największe dochody w Banku.

V.2.1. Rynek pieniężny

W roku 2002 BRE Bank był aktywnym uczestnikiem rynku pieniężnego, złotowego oraz walutowego, zarówno w transakcjach zawieranych na rynku międzybankowym jak również z klientami niebankowymi. Aktywność obejmowała głównie transakcje zawierane na papierach wartościowych takich jak bony i obligacje Skarbu Państwa oraz bony pieniężne NBP, transakcje lokacyjno-depozytowe i swapy walutowe.

Bank był aktywnym uczestnikiem na rynku papierów wartościowych. Aktywność Banku koncentrowała się głównie na operacjach kupna-sprzedaży papierów wartościowych na rynku pierwotnym i wtórnym oraz transakcjach repo i reverse repo zawieranych na rynku międzybankowym. Największym zainteresowaniem cieszyły się papiery emitowane przez Skarb Państwa i NBP. Portfel płynnościowy składał się w przeważającej części z bonów skarbowych i utrzymywany był na poziomie optymalnym dla zabezpieczenia bieżącej płynności Banku.

Wśród Klientów Banku zainteresowaniem cieszyły się inwestycje w papiery skarbowe zarówno na rynku pierwotnym jak i wtórnym oraz usługi pośrednictwa oferowane przez Bank klientom bankowym i niebankowym. Obrót BRE Banku na bonach skarbowych wzrósł do 25% całkowitego obrotu brutto w sektorze bankowym, przyczyniając się tym samym do utrzymania pierwszego miejsca w klasyfikacji NBP wg rankingu IAD (indeks aktywności dealerskiej). Bank zajął pierwsze miejsce w rankingu NBP na Dealera Rynku Pieniężnego, co oznacza największą aktywność na krajowym rynku pieniężnym, walutowym, papierów skarbowych i instrumentów pochodnych.

W roku 2002 Bank podpisał umowę z Ministrem Finansów nadającą Bankowi status dealera skarbowych papierów wartościowych, funkcję tę Bank pełni od 2 stycznia 2003 r.

W dalszym ciągu Bank pozostaje czołowym kontrahentem dla banków zagranicznych w zakresie prowadzenia rozliczeń w PLN. Fakt ten sprawia, że jest w dalszym ciągu jednym z najaktywniejszych uczestników sektora bankowego na rynku lokat, depozytów oraz swapów walutowych w PLN. W rankingu miesięcznika Risk Magazine, przygotowanym na podstawie ankiety uczestników rynku, Bank zajął drugą na świecie (po JP Morgan Chase) i najwyższą wśród banków polskich pozycję na rynku instrumentów pochodnych na stopę procentową w PLN.

W 2002 roku odnotowano znaczący przyrost obrotów realizowanych przez Klientów korporacyjnych na instrumentach zabezpieczających przed ryzykiem walutowym. W rozbiciu na poszczególne produkty zrealizowane obroty przedstawiały się następująco:

- opcje walutowe – 14 486 mln zł (wzrost w porównaniu z 2001 r. o 194%)
- CIRS/forward – 114 141 mln zł (wzrost w porównaniu z 2001 r. o 60%)

Tak znacząca aktywność klientów korporacyjnych przełożyła się na ugruntowanie pozycji BRE Banku jako market makera na krajowym rynku walutowym.

V.2.2. Instrumenty pochodne na akcje.

W 2002 roku BRE Bank kontynuował na podstawie dotychczasowych programów emisję europejskich warrantów kupna i warrantów sprzedaży na akcje spółek notowanych na GPW oraz indeksy giełdowe: WIG20, Techwig, NIF.

Od listopada 2002 r. Bank wprowadził do swej oferty nowy, innowacyjny produkt: lokatę inwestycyjną, kierowaną do Klientów instytucjonalnych oraz Private Banking. Łączy ona zalety standardowej lokaty terminowej oraz inwestycji na rynku kapitałowym. Dzięki temu pozwala osiągnąć dodatkowy, potencjalnie nieograniczony zysk, charakterystyczny dla inwestycji na rynkach akcji, surowców i towarów, przy jednoczesnym zachowaniu bezpieczeństwa inwestycji, charakterystycznego dla depozytu bankowego. Do oferty wprowadzono walutowe opcje egzotyczne (barierowe i azjatyckie) - podobnie jak sprzedawane dotychczas opcje plain vanilla - oferowane w formie pojedynczej transakcji lub wielowariantowych złożeń.

V.2.3. Emisja i sprzedaż papierów dłużnych

BRE Bank jest jednym z liderów polskiego rynku papierów dłużnych i na koniec roku 2002 zajmował trzecią pozycję wśród banków organizujących emisje krótkoterminowych papierów dłużnych. Udział Banku w rynku krótkoterminowych papierów dłużnych na dzień 31.12.2002 r. wyniósł 12,13%. Pod względem liczby emitentów BRE Bank uplasował się na pozycji czwartej (FITCH Polska, Rating & Rynek, 31.12.02, Nr 24 (136)). Na rynku obligacji o terminie zapadalności powyżej 1 roku pod względem kwoty zadłużenia uplasował się na drugiej pozycji. W 2002 r. BRE Bank zawarł w konsorcjum z innymi bankami umowy dotyczące znaczących programów emisji papierów dłużnych, m.in.dla:

- Spółek z Grupy Volkswagena w Polsce - emisja obligacji i certyfikatów depozytowych o wartości nominalnej 1 mld zł gwarantowanych przez Volkswagen AG i Volkswagen Financial Services AG
- PKP SA - emisję obligacji o wartości nominalnej 1 mld zł gwarantowanych przez Skarb Państwa
- Telekomunikacji Polskiej SA - program emisji obligacji o wartości nominalnej 1 mld zł.

W ubiegłym roku BRE Bank podpisał również z Rheinhyp-BRE Bankiem Hipotecznym SA umowę programu emisji obligacji krótkoterminowych na kwotę 500 mln zł oraz przystąpił do programu emisji certyfikatów depozytowych AIG Bank Polska SA o maksymalnej kwocie programu 700 mln zł.

Ważnym wydarzeniem w działalności BRE Banku na rynku papierów dłużnych było zorganizowanie i przeprowadzenie w grudniu 2002 r. emisji obligacji komunalnych dla Gminy Wrocław o wartości nominalnej 80 mln zł, w czterech seriach z terminem wykupu w 2006, 2008, 2010 i 2012 r. Jest to już druga emisja obligacji komunalnych zorganizowana i przeprowadzona przez BRE Bank. Pod względem wartości zadłużenia z tytułu emisji obligacji komunalnych w wysokości 185 mln zł BRE Bank plasuje się na trzeciej pozycji.

V.2.4. Usługi Powiernicze

Rozwój usług powierniczych w minionym roku charakteryzują następujące wielkości:

- aktywa przechowywane na rzecz Klientów wzrosły o 21,26% (do prawie 36 miliardów złotych na koniec roku 2002), zarówno dzięki wzrostowi wartości portfela dotychczasowych Klientów, jak i dzięki pozyskaniu nowych Klientów
- udział BRE Banku jako depozytariusza w transakcjach rozliczanych przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych w ciągu roku wyniósł ponad 13 % w ujęciu ilościowym (średnia miesięczna) oraz ponad 12 % w ujęciu wartościowym (średnia miesięczna)
- wartościowy udział aktywów klientów BRE Banku w aktywach klientów przechowywanych w Krajowym Depozycie przez Depozytariuszy przekroczył 16% w skali roku 2002.

Bank oferował kompleksową obsługę przechowywania i realizacji transakcji na papierach wartościowych zawieranych na rynku krajowym, jak i na zagranicznych rynkach kapitałowych, wykorzystując wysokiej klasy systemy komputerowe, zapewniające bezpieczeństwo powierzonych aktywów i szeroki zakres raportów dla Klienta. Sukcesywnie wdrażano nową wersję systemu informatycznego do obsługi papierów wartościowych. Dokonano również przejścia na nowy format komunikatów SWIFT-owych zgodnie z normą ISO 15022.

V.2.5. Współpraca z instytucjami finansowymi

Według stanu na 30.12.2002 r. BRE Bank miał 1530 korespondentów (banków, z którymi zostały wymienione klucze swiftowe i/lub teleksowe), w tym 39 korespondentów nostro i 102 korespondentów loro.

Na koniec 2002 r. BRE Bank dysponował dwiema liniami kredytowymi udzielonymi przez banki zagraniczne w ramach plafonów gwarancyjnych instytucji ubezpieczeniowych, a także linią kredytową z KfW, Frankfurt i linią Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) na finansowanie kontraktów inwestycyjnych małych i średnich przedsiębiorstw.

W 2002 r. spłacone zostały cztery kredyty zaciągnięte przez BRE Bank w bankach zagranicznych (w tym jedna linia z EBI) a z drugiej strony zostały zawarte dwie nowe umowy z EBI. Pierwsza dotyczy długoterminowego (15-letniego) kredytu transakcyjnego na finansowanie projektu "Saturn" (patrz punkt „Kredyty konsocjalne”) i

opiewa na kwotę 30 mln euro, druga dotyczy linii kredytu dziesięcioletniego również na 30 mln euro. Obydwa kredyty w końcu 2002r. nie były jeszcze operatywne.

Ogółem liczba zaciągniętych kredytów czynnych wg stanu na koniec 2002 r. wynosiła 16, (łącznie z dwoma ww. z EBI) na łączną kwotę będącą równowartością 2,96 mld zł (w tym 2 linie bez określonej kwoty).

Liczba czynnych kredytów udzielonych innym bankom przez BRE Bank wg stanu na koniec 2002 r. wynosiła 62, na łączną kwotę będącą równowartością 647 mln zł.

V.2.6. Kredyty konsorcjalne

W 2002 r. polskie banki uczestniczyły w organizacji 20 dużych kredytów konsorcjalnych, a ich udział finansowy w tych przedsięwzięciach wyniósł około 5,6 mld zł. BRE Bank był nadal aktywnym uczestnikiem tego rynku, zarówno jako aranżer sześciu i uczestnik siedmiu konsorcjów na łączną kwotę będącą równowartością 1.511,7 mln zł. Udział Banku w tej kwocie stanowił około 1/3. Największe jednostkowe zaangażowanie stanowiła kwota 102,7 mln zł w finansowanie projektu Saturn Management, gdzie kredyt przeznaczony jest na modernizację elektrociepłowni zasilającej fabrykę celulozy i papieru Frantschach Świecie. Z innych dużych zaangażowań warto wymienić kredyt dla Telekomunikacji Polskiej SA, gdzie udział Banku wyniósł 100 mln zł oraz 85,3 mln zł dla Stoczni Gdynia (kredyt został w całości spłacony przez kredytobiorcę).

Ponadto Bank samodzielnie sfinansował 14 projektów na 212 mln zł, głównie na finansowanie transakcji leasingu zwrotnego nieruchomości, finansowanie akwizycji i przejęć.

Zaangażowanie w kredyty konsorcjalne, łącznie z wartością projektów sfinansowanych samodzielnie wyniosło na koniec roku 700,9 mln zł, co stanowiło 7,5% portfela kredytowego BRE Banku.

V.2.7. Wysoki zysk obszaru bankowości inwestycyjnej

Przedstawiona aktywność Banku w powyższych dziedzinach przyniosła Bankowi znaczne dochody w postaci odsetek i różnic kursowych przy stratach na wyniku z operacji finansowych. Łączny wynik na działalności bankowej wyniósł 387,7 mln zł. Po uwzględnieniu pozycji kosztowych i podatku, przypisanych do tego obszaru, jego wynik netto osiągnął 254,8 mln zł.

V.3. Obszar inwestycji strategicznych

Ten obszar działalności obejmuje zarządzanie portfelem spółek Grupy BRE Banku, w tym wszystkich spółek strategicznych. Zalicza się do niego również zarządzanie jednostkami uczestnictwa. W grupie tej coraz większą rolę odgrywały spółki zarządzające aktywami powierzonymi przez Klientów, w ubiegłym roku połączone w strukturę holdingową.

W styczniu 2002 r. zarejestrowana została spółka o nazwie Skarbiec Asset Management Holding SA (SAMH) w 100% zależna od Banku, w której skoncentrowano działalność Grupy w zakresie zarządzania aktywami. W skład holdingu weszły następujące spółki:

- Skarbiec TFI SA (SAMH posiada 100% akcji)
- PTE Skarbiec Emerytura SA (nie występuje, jak w przypadku pozostałych spółek zależność kapitałowa, PTE będzie pozostawać własnością BRE Banku i ewentualnie drugiego inwestora oraz nadal będzie zarządzać środkami gromadzonymi w OFE, a w ramach SAMH będzie korzystać z usług doradztwa inwestycyjnego)
- BRE Asset Management SA – od stycznia 2003 r. zmieniła nazwę na Skarbiec Investment Management SA (SAMH posiada 100% akcji); spółka zarządza wszystkimi aktywami holdingu, czyli ulokowanymi nie tylko w niej, ale również funduszami Skarbcia TFI oraz doradza PTE Skarbiec Emerytura
- BRE Agent Transferowy Sp. z o.o. (SAMH w 100% jest jego właścicielem), spółka pełni w holdingu rolę tzw. back office - prowadzi rozliczenia, księgowość, rejestry uczestników funduszy
- Skarbiec Serwis Finansowy Sp. z o.o.; do zadań spółki w ramach SAMH należy akwizycja klientów, marketing i sprzedaż produktów.

Celem utworzenia holdingu było zwiększenie efektywności działania w obszarze zarządzania aktywami dzięki planowanej redukcji kosztów o 10-15%, zbliżeniu się z ofertą do Klientów w wyniku reorganizacji służb sprzedaży, rozwojowi cross-sellingu, lepszemu zarządzaniu aktywami dzięki nowoczesnemu systemowi monitorowania ryzyk.

Do ważnych wydarzeń należało połączenie PTE Skarbiec Emerytura SA z PTE BIG Banku Gdańskiego SA. W sierpniu 2002 r. odbyło się połączenie towarzystw poprzez przeniesienie całego majątku PTE BIG Banku Gdańskiego na PTE Skarbiec Emerytura w zamian za akcje stanowiące 38,61% podwyższonego kapitału. Po tej transakcji BRE Bank dysponował 61,39% akcji i głosów na WZA połączonego towarzystwa, pozostałą część posiadał BIG Bank Gdański SA (BIG BG). We wrześniu BRE odkupił za 382,5 mln zł pozostający w posiadaniu BIG BG pakiet, stając się 100% właścicielem połączonych PTE. W styczniu 2003 r. połączyły się zarządzane przez PTE Otwarte Fundusze Emerytalne. Łącznie na koniec 2002 r. aktywa przez nie zarządzane wynosiły 1.206 mln zł, co dało mu piątą pozycję wśród 16 działających na rynku. Łączna liczba członków na 31.12.2002 r. osiągnęła 629,4 tys.

Docelowo Bank planuje odsprzedaż pakietu akcji połączonego PTE, jednak transakcja ta, wcześniej planowana na rok 2002 została przełożona na przyszłość.

V.3.1 Zmiany wartości portfela i wynik obszaru

Na koniec 2002 r. wartość portfela w cenie nabycia wzrosła o 397,9 mln zł do poziomu 1.120,6 mln zł., natomiast wartość bilansowa wyniosła 866,2 mln zł (wyższa o 59,5% od stanu sprzed roku). Główne przyczyny wzrostu portfela to wspomniane już nabycie PTE BIG Banku Gdańskiego, nabycie spółek Polfactor SA i FAMCO SA od BRE Fundusz Kapitałowy, podwyższenie kapitałów w następujących spółkach:

SAMH	o 134,1 mln zł,
PTE Skarbiec- Emerytura SA	o 30,0 mln zł,
BRE Corporate Finance SA	o 1,0 mln zł,
BRE Leasing Sp. z o.o.	o 0,8 mln zł.

Jednocześnie część aktywów zbyto, w tym wszystkie posiadane 50% udziałów BRE Private Equity Sp. z o.o. w związku ze zmianą podejścia Banku do zarządzania NFI. Pozostałe 50% udziałów sprzedała spółka Banku Tele-Tech Investment Sp. z o.o. Obniżono również kapitał zakładowy Domu Inwestycyjnego BRE Banku o 8 mln zł.

Obszar zakończył rok 2002 stratą 48,3 mln zł. Główne pozycje dochodów to wynik na operacjach finansowych oraz przychody z tytułu dywidend. O stracie obszaru zadecydowała pozycja „Udział w zyskach/stratach spółek podporządkowanych, wycenianych metodą praw własności”. Przypadająca na obszar partycypacja wyniosła -94,6 mln zł. Zawiera ona również obciążające ten obszar kwoty amortyzacji wartości firmy, które w przypadku PTE Skarbiec Emerytura wyniosły 11,7 mln zł, a łącznie dla wszystkich inwestycji strategicznych 14,4 mln zł.

Działalność i wyniki spółek zarządzających aktywami, jak również znajdujących się w tym portfelu takich spółek jak :

- Dom Inwestycyjny BRE Banku SA
- BRE Corporate Finance SA
- BRE Leasing Sp.z o.o.
- Rheinhyp-BRE Bank Hipoteczny SA
- Intermarket Bank AG
- Transfinace a.s.
- Polfactor SA

zostaną przedstawione w sprawozdaniu skonsolidowanym za 2002 r.

V.4. Obszar inwestycji finansowych

V.4.1. Zmiany w portfelu

Pod pojęciem inwestycji finansowych rozumiany jest portfel Banku przeznaczony do obrotu i dostępny do sprzedaży, wehikuły finansowe oraz portfel spółek restrukturyzowanych, przejętych w minionych latach za należności. Wartość tego portfela (w cenach nabycia) wzrosła w 2002 roku o 198,2 mln. zł do 1.176.6 mln zł na koniec 2002 r. Złożyły się na to sprzedaże akcji i udziałów 3 spółek oraz zakupy na rynku akcji i udziałów 11 spółek, a także przejęcie aktywów BRE Funduszu Kapitałowego Sp. z o.o. (BRE FK)

W 2002 roku Bank dokonał połączenia dwóch wehikułów finansowych Pierwszego Polskiego Funduszu Rozwoju BRE Sp. z o.o. i Drugiego Polskiego Funduszu Rozwoju BRE Sp. o.o. (po połączeniu zmieniono firmę na BRE FK). Bank przejął wszystkie jego aktywa, tzn. akcje i udziały 7 spółek, obligacje zamienne na akcje ITI Holdings SA, weksle inwestycyjne dwóch spółek oraz wierzytelności jednej spółki a następnie dokonał zbycia wszystkich posiadanych udziałów BRE FK. Spółka ta od dłuższego czasu wykazywała straty ze względu na wysoki koszt finansowania poprzez emisje własnych papierów, a ostatnio również z powodu przeceny aktywów w jej portfelu. Na sprzedaży spółki odnotowano znaczną stratę, ale jednocześnie rozwiązano tworzone w poprzednich latach rezerwy.

Wartość aktywów drugiego wehikułu - spółki Tele - Tech Investment Sp. z o.o. na koniec 2002 r. wyniosła 64,8 mln zł (zmniejszenie o 90,9 mln zł w stosunku do końca grudnia 2001 r.).

Wartość bilansowa (uwzględniająca utworzone rezerwy) portfela inwestycji finansowych zmniejszyła się w stosunku do końca roku 2001 r. o 141,1 mln zł, co wynikało z faktu zwiększenia salda stanu rezerw oraz wzrostu i spadku wartości akcji i udziałów na przestrzeni roku 2002.

Znaczną inwestycją finansową ubiegłego roku w tym obszarze był zakup akcji Elektrimu. Na koniec roku 2002 Bank posiadał 21,6% pakietu akcji tego holdingu. Dokonywane zakupy miały na celu osiągnięcie przez BRE Bank zysku kapitałowego po przeprowadzeniu restrukturyzacji spółki. Jednak planowane działania nie doszły do skutku w 2002 r., a spadająca wycena rynkowa akcji holdingu rodziła konieczność tworzenia znacznych rezerw na posiadany pakiet. Nie widząc perspektyw na współpracę, w lutym 2003 r. Bank postanowił wyjść z tej inwestycji i zawarł umowę sprzedaży całego posiadanego pakietu (plus 9,8% które Bank przejął jako zabezpieczenie udzielonego kredytu) spółce Polsat Media. Sprzedaż akcji ma się odbyć w dwóch transzach w czerwcu i wrześniu 2003 r., a spodziewany zysk na tej transakcji ma wynieść około 20,3 mln zł. Uwzględniając zawartą umowę sprzedaży akcje Elektrimu wykazano w bilansie po koszcie historycznym, będącym najlepszym odzwierciedleniem wartości godziwej, bez dokonywania wyceny do rynku (cena sprzedaży zbliżona do średniej ceny nabycia).

Drugą inwestycją która miała negatywny wpływ na wynik obszaru inwestycji finansowych była spółka Szeptel. Część z posiadanego 23,6% pakietu (z czego 2,14% w BRE FK, który ten udział sprzedał na zewnątrz) została zbyta w grudniu 2002 r., tak, że na koniec roku pakiet akcji tej spółki obniżył się do 16,5%, a wykazana strata na sprzedaży wyniosła 19,2 mln zł. W pierwszych dniach stycznia 2003 r. sprzedano również ze stratą (rozwiązując jednocześnie utworzone rezerwy) prawie cały pozostały pakiet, pozostawiając jedynie 0,46% akcji tej spółki.

Spółką ujemnie wpływającą na wynik obszaru był Optimus. Straty na sprzedaży części pakietu wyniosły 24,1 mln zł. Na koniec roku Bank posiadał 19,49% akcji, a w trakcie roku nabyto w ramach częściowej realizacji opcji na zakup Optimusa od Grupy ITI akcje za 8,6 mln zł.

W 2002 r. nie zrealizowano natomiast planowanej sprzedaży części posiadanych akcji ITI.

V.4.2. Wysoka strata obszaru

Mimo dochodów uzyskanych ze sprzedaży całości lub części pakietów szeregu spółek (Stomil, DB 24, Wonlok, Centrostal) wynik obszaru zamknął się stratą 330,8 mln zł. Czynniki, które o tym zadecydowały to:

- udział obszaru w zyskach /stratach spółek podporządkowanych, wycenianych metodą praw własności
- aktualizacja wartości aktywów finansowych i inne rezerwy
- wynik na operacjach finansowych
- koszt finansowania inwestycji

W 2003 roku planowane jest dokonanie dalszej sprzedaży części dużych zaangażowań z portfela akcji i tym samym zmniejszenie ekspozycji kapitałowej Banku. Dokonana w początkach roku 2003 r. sprzedaż pakietu Szeptela, zapowiedziana sprzedaż Elektrimu i Telbanku, a także spodziewane ożywienie na giełdzie powinny zaowocować lepszymi wynikami obszaru w roku 2003 i kolejnych latach.

V.5. Bankowość detaliczna wraz z Private Banking

Najmłodszy obszar aktywności - bankowość detaliczna BRE Banku rozwijał się najbardziej dynamicznie. Liczba rachunków wcześniej uruchomionego mBanku podwoiła się, a w MultiBanku wzrosła 9-krotnie. W bardzo szybkim tempie rosła kwota deponowanych w Banku środków, osiągając na koniec 2002 r. kwotę 1.946 mln zł wobec 1.067 mln zł przed rokiem.

V.5.1. mBank

Według raportu sporządzonego przez Radę Bankowości Elektronicznej przy Związku Banków Polskich, udział mBanku w liczbie Klientów korzystających z dostępu do rachunku bankowego przez Internet wynosił w końcu 2002 r. 28,5%. Świadczy to o wielkim sukcesie, jaki osiągnął ten pierwszy detaliczny projekt BRE Banku, który wystartował pod koniec 2000 r. Do dnia 31.12.2002 r. 329,7 tys Klientów otworzyło 398,4 tys rachunków, na których zdeponowano 1,82 mld zł.

Dominującym kanałem pozyskiwania Klientów jest strona internetowa mBanku, przez którą rachunki otworzyło 52% ogółu Klientów, poprzez Centrum Obsługi Telefonicznej i pocztę około 20%, przez portale 18% i 10% przez sieci zewnętrzne.

W 2002 r. obok podstawowych produktów czyli dwóch kont eKonto i eMAX wraz z lokatą w ofercie pojawiło się szereg nowych produktów:

- kredyt odnawialny
- rachunek firmowy mBIZNES KONTO
- ubezpieczenie kart płatniczych Pakiet Bezpieczna Karta
- mLokata – krótkoterminowa lokata oszczędnościowa o stałym oprocentowaniu
- mTRANSFER,
- eM eKARTA
- polecenie zapłaty
- mBIZNES MAX – rachunek lokacyjny dla mikrofirm.

Od początku 2003 r. Klienci mBanku mogą za pośrednictwem Internetu kupować jednostki uczestnictwa wybranych funduszy inwestycyjnych.

Miniony rok przyniósł mBankowi wiele nagród i wyróżnień, wśród których najważniejsze to doroczna nagroda Gazety Giełdy Parkiet w kategorii „Najciekawszy nowy produkt finansowy 2001 roku”, Teraz Internet w II edycji konkursu na najlepsze serwisy internetowe, Portfele Roku 2002 – nagrody przyznawane przez polską edycję BusinessWeek.

V.5.2. MultiBank

W 2002 r. nastąpił intensywny rozwój drugiego detalicznego projektu, uruchomionego pod koniec 2001 r. banku internetowego, posiadającego sieć placówek. Na koniec 2002 r. MultiBank pozyskał 42,2 tys Klientów, a łączna wartość złożonych przez nich depozytów osiągnęła 126,2 mln zł.

W 2002 r. MultiBank znacznie rozszerzył ofertę produktową, oferując następujące produkty:

- MultiKonto Business Class
- Plany Finansowe WWJ i MultiPlan
- MultiKonto Business Expert i MultiKonto Business
- Rachunki walutowe
- Plan Finansowy - MultiPlan Offset
- MultiKonto Aqarius
- Kredyt samochodowy indeksowany kursami walut
- Karty Kredytowe
- Kredyt na naukę
- netk@rta dla MultiKonta jestem i MultiKonta my
- MultiKonto młodzieżowe.

Novum na rynku bankowym stanowiły zwłaszcza Plany Finansowe. Plan o nazwie WWJ (Wszystko w Jednym) łączy w sobie rachunek osobisty, kartę płatniczą, kredyt mieszkaniowy, kredyt samochodowy, kredyt gotówkowy i pożyczkę hipoteczną. Multiplan to połączenie kredytów, rachunku osobistego, oszczędnościowego, lokat i karty płatniczej. Produkty te zapewniają zmniejszenie kosztów odsetkowych kredytów i opłat za transakcje, ale też wzrost efektywności oszczędzania. W ramach Planów Finansowych złożono do końca 2002 r. 1449 wniosków kredytowych na łączną kwotę 267,5 mln zł, z czego przyznano już kredyty o wartości 150,3 mln zł.

Intensywny rozwój oferty połączony był z powiększaniem sieci placówek. W 2002 r. uruchomiono ich 17, a łączna liczba tzw. Centrów Usług Finansowych wyniosła 21.

Najważniejsze wyróżnienia i nagrody zdobyte przez MultiBank w 2002 r.:

- Główna nagroda Prezesa NBP - „Złota Donatywa Gdańska 2002”, nagroda została przyznana za najlepszy produkt finansowy w kategorii „bankowość” – Plany Finansowe
- 1 miejsce w rankingu kart kredytowych dziennika Rzeczpospolita dla karty VISA CREDIT - Dziennik Rzeczpospolita przyznał też MultiBankowi wysokie 2 miejsce za kartę VISA PLATINUM CREDIT i 3 miejsce za kartę VISA GOLD CREDIT w kategorii najlepszych, prestiżowych kart kredytowych
- 1 miejsce w rankingu ROR-ów tygodnika Newsweek Polska dla MultiKonta; 2 miejsce w kategorii najlepszych lokat 3-miesięcznych i 3 miejsce w kategorii najlepszych 12- miesięcznych kredytów gotówkowych
- Statuetka „Lider Informatyki” za doskonale wprowadzenie wysokiej technologii do rozwiązań bankowych i wykorzystywanie jej w codziennej działalności - nagroda w konkursie „Lider Informatyki 2002” w kategorii finanse i bankowość.

V.5.3. Zmiana strategii organizacyjnej rozwoju obszaru bankowości detalicznej

Początkowo planowano wydzielenie i przeniesienie mBanku do Banku Częstochowa. Jednak w 2002 r. Zarząd zmienił strategię organizacyjną rozwoju obszaru bankowości detalicznej. Bankowość detaliczna powinna w średnim okresie stać się istotnym źródłem zysków Banku i wpływać stabilizująco na poziom przychodów, łagodząc wahania koniunkturalne, które w znacznym stopniu przyczyniają się do fluktuacji przychodów bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej. BRE Bank poniósł dotychczas znaczne nakłady na mBank i MultiBank w celu stworzenia bankowości detalicznej, jako ważnego strategicznie obszaru działalności i specjalizacji Banku.

W efekcie analizy szeregu wariantów, okazało się, że najkorzystniejszym jest pozostawienie mBanku w strukturze BRE Banku, co będzie miało pozytywny wpływ na jego wynik w okresie do 2005 r. Również dla

wyniku Banku wariant fuzji z Bankiem Częstochowa okazał się korzystniejszy finansowo, niż jego dalsza restrukturyzacja.

Po uzyskaniu stosownych zgód, w końcu stycznia 2003 r. NWZA obu banków podjęły decyzję o połączeniu. Połączenie odbędzie się bez podwyższania kapitału BRE Banku. Akcjonariusze Banku Częstochowa w zamian za 20 jego akcji otrzymają 1 akcję BRE Banku. Razem z przejęciem Banku Częstochowa zostanie przejętych około 80 mln zł aktywów i około 60 mln zł depozytów złożonych przez Klientów tego banku.

Oczekuje się, że w efekcie przejęcia BRE Bank wzmocni swoją pozycję na rynku bankowości detalicznej dzięki wykorzystaniu bazy Klientów Banku Częstochowa oraz poszerzeniu oferty produktów bankowych w dotychczasowym regionie działania tego banku.

V.5.4. Private Banking (PB)

Ta rozwijana od lat działalność BRE Banku została w ubiegłym roku bardzo wysoko oceniona, gdyż Bank został uznany najlepszym bankiem najbogatszych Polaków, a usługi PB otrzymały najwyższą ocenę i pierwsze miejsce w rankingu „Pulsu Biznesu”.

Depozyty Klientów PB w wysokości 2.153 mln zł były o 22,8% niższe niż przed rokiem, w obliczu szybko rosnących inwestycji portfelowych Klientów (bony skarbowe, obligacje krajowe i zagraniczne, jednostki uczestnictwa, aktywa powierzane w zarządzanie, również spółce BRE Banku. Inwestycje te, będące aktywami powierzonymi Klientów PB były o 93,2% wyższe niż przed rokiem, osiągając wartość 1.449 mln zł. Tym niemniej ich depozyty wciąż stanowiły znaczną, wynoszącą 21,3% część depozytów klientów Banku.

V.5.5. Wyniki obszaru

Mimo tak spektakularnego sukcesu i wysokiej oceny obu projektów detalicznych oba znajdują się wciąż na etapie znacznie wyższych kosztów (związane z rozwojem sieci Centrów Usług Finansowych, wielu nowych wdrożeń informatycznych, wzrostem zatrudnienia, a także wciąż jeszcze znacznymi kosztami reklamy i promocji) niż przychodów. Oczekuje się, że mBank osiągnie próg rentowności na przełomie 2003/2004 r., a Multibank na przełomie 2004/2005 r.

W rezultacie obszar ten za 2002 r. wygenerował stratę w kwocie 76,6 mln zł. Głównie przesądziły o tym wysokie, wynoszące 134,0 mln zł koszty funkcjonowania tego obszaru.

VI. Polityka kredytowa i gwarancyjna BRE Banku

VI.1. Cele i zasady polityki kredytowej i gwarancyjnej.

Głównym celem polityki kredytowej i gwarancyjnej BRE Banku jest wysoka jakość i wszechstronność współpracy z Klientami, obejmującej kompleksową obsługę w zakresie świadczenia usług niosących ryzyko kredytowe. Założeniem polityki kredytowej i gwarancyjnej Banku jest dążenie do maksymalizacji zysku, między innymi poprzez powiększanie akcji kredytowej, przy jednoczesnym aktywnym minimalizowaniu ryzyka kredytowego. Przedstawione założenia polityki wynikają ze Statutu Banku oraz ustawy "Prawo bankowe".

Oferta Banku w zakresie produktów obciążonych ryzykiem kredytowym skierowana jest do Klientów korporacyjnych, jednostek samorządu terytorialnego oraz Klientów indywidualnych. Bank udziela kredytów złotych i dewizowych:

dla Klientów korporacyjnych:

- na finansowanie działalności bieżącej,
- na finansowanie działalności inwestycyjnej.

Kredyt inwestycyjny nie powinien w zasadzie przekraczać 60% całości przewidywanych nakładów inwestycyjnych. W przypadku przedsięwzięć szczególnie rentownych i właściwie zabezpieczonych udział

kredytu w ogólnej wartości nakładów może zostać zwiększony do 75%. Dalsze zwiększenie udziału kredytu wymaga jednogłośnej zgody organu decyzyjnego wyższego szczebla.

dla Klientów indywidualnych:

- na cele konsumpcyjne (kredyty gotówkowe, ratalne, samochodowe, itp.)
- na finansowanie inwestycji osób fizycznych (kredyty na zakup nieruchomości, kredyty na finansowanie inwestycji kapitałowych, itp.)

Bank dokonuje wykupu od przedsiębiorców i instytucji finansowych wierzytelności pieniężnych dotyczących transakcji leasingowych, kontraktów handlowych (w obrocie krajowym i zagranicznym), itp.

Ponadto Bank :

- wystawia gwarancje złotowe i dewizowe oraz przeprowadza inne operacje dokumentowe,
- otwiera na zlecenie klientów akredytywy obciążone ryzykiem kredytowym,
- oferuje instrumenty terminowe na waluty oraz stopy procentowe,
- inicjuje lub współuczestniczy z innymi bankami w konsorcjach powstających w celu finansowania dużych projektów inwestycyjnych,
- emituje papiery dłużne oraz oferuje inne instrumenty rynku pieniężnego i kapitałowego,
- oferuje produkty obciążone ryzykiem kredytowym również innym bankom,
- oferuje produkty obciążone ryzykiem kredytowym, także za pośrednictwem wyspecjalizowanych firm zewnętrznych oraz z wykorzystaniem nowoczesnych kanałów dystrybucji (internet, telefon, itp.).

Decyzje kredytowe dotyczące produktów obciążonych ryzykiem podejmowane są przez organa decyzyjne, których skład, zadania i zasady działania, w tym progi ich uprawnień ustala Prezes Zarządu w formie zarządzenia, informując o tym Komisje Prezydialną Rady Nadzorczej. Decyzje mające istotne znaczenie dla jakości całego portfela ryzyka kredytowego Banku wymagają opinii senior lendera – specjalisty w zakresie oceny ryzyka kredytowego. Kryterium kwalifikującym daną sprawę do rozpatrzenia przez właściwy organ decyzyjny jest kwota zaangażowania Banku oraz poziom ryzyka związanego z Klientem lub realizowaną transakcją.

Bank uważa za istotne ograniczanie ryzyka kredytowego poprzez dywersyfikację portfela kredytowego. Służy temu między innymi analiza struktury portfela Banku i wynikające z niej wnioski, zalecenia i rekomendacje dotyczące angażowania się Banku w wybrane sektory gospodarki i rynki geograficzne. Metodologia zarządzania i monitorowania ryzyka kredytowego została przedstawiona w rozdziale "Zarządzanie ryzykiem w BRE Banku".

VI.2. Charakterystyka portfela kredytowego

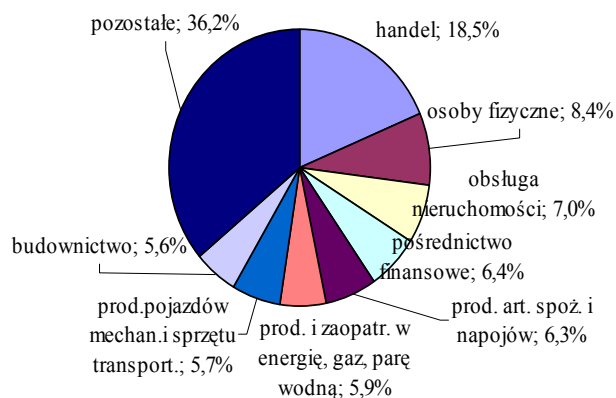
Wartość należności netto od Klientów niefinansowych i sektora budżetowego na koniec roku 2002 wyniosła 9.325,8 mln zł.

Średnie oprocentowanie kredytów złotych w BRE Banku w 2002 r dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą wyniosło 11,39%.

Wśród kredytów udzielonych podmiotom niefinansowym tradycyjnie najwyższy udział miały kredyty udzielone firmom zajmującym się handlem hurtowym i detalicznym (18,5%). Na kolejnych pozycjach znalazły się: obsługa nieruchomości 7%, pośrednictwo finansowe (z wyjątkiem ubezpieczeń i funduszy emerytalno-rentownych) 6,4%, produkcja artykułów spożywczych i napojów 6,3%, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę 5,9% oraz budownictwo 5,6%. Kredyty dla Klientów indywidualnych stanowiły 8,4%.

Strukturę zadłużenia kredytowego na koniec grudnia 2002 r. według działalności Klientów przedstawia poniższy wykres.

Struktura portfela według grup kredytobiorców

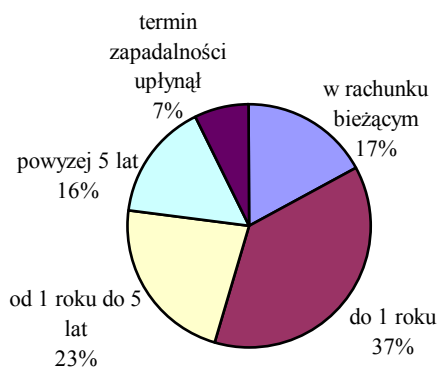

Struktura rodzajowa zadłużenia w końcu 2002 r. przedstawiała się następująco:

– kredyty inwestycyjne	39,4%
– kredyty obrotowe	30,8%
– kredyty w rachunku bieżącym	18,0%
– kredyty odnawialne	8,1%
– skupione należności	1,8%
– pozostałe należności kredytowe	2,0%

Pod względem struktury walutowej 51,5% stanowiły kredyty udzielone podmiotom niefinansowym w złotych w porównaniu z 49,7% udziałem przed rokiem.

Struktura należności od sektora niefinansowego według terminów zapadalności

Według rocznego sprawozdania finansowego SAB 2002 należności zagrożone stanowiły 22,5% należności brutto od sektora niefinansowego (z uwzględnieniem w portfelu kredytowym papierów komercyjnych, nabytych bezpośrednio od emitenta). Przed rokiem udział należności zagrożonych (w warunkach porównywalnych) sięgał 11,6%. Wśród należności zagrożonych należności poniżej standardu stanowiły 7,8% wobec 3,1 % przed rokiem. Udział należności wątpliwych wzrósł z 5,1% do 9,2%, natomiast należności straconych z 3,4% do 5,5% portfela.

Wartość zabezpieczeń ustanowionych na majątku lub rachunkach kredytobiorców według stanu na 31.12.2002 r. wyniosła 4.560, 1 mln zł, z czego 34,2% stanowiły kaucje lub blokady środków na rachunkach w BRE, 22,4% zastaw, 41,0% hipoteka a 2,4% akcje giełdowe i papiery wartościowe w BRE. W pozostałej części portfel kredytowy zabezpieczony był takimi formami jak gwarancje, poręczenia, cesje, należności z kontraktów, czy polisy ubezpieczeniowe.

Na koniec roku łączna wartość rezerw na należności wobec sektora niefinansowego wyniosła 639,8 mln zł, z czego na kredyty zagrożone 618,1 mln zł. Oznaczało to pokrycie kredytów zagrożonych rezerwami na poziomie 28,1% wobec 20,7 % przed rokiem.

Jeśli jako kredyty zagrożone traktować tylko kredyty, gdzie obsługa rat kapitałowych lub odsetek jest przeterminowana o 90 dni lub dłużej (tzw. default, zgodnie ze standardami bazylejskimi Basel II), to takich należności w portfelu Banku było tylko 597,6 mln zł i stanowiły na koniec 2002 r. jedynie 4% całego portfela (łącznie z zaangażowaniem pozabilansowym). Utworzone na te kredyty rezerwy wraz z przyjętą dla nich wartością zabezpieczeń (pomniejszająca podstawę naliczania rezerw) stanowiły łączną kwotę 608,2 mln zł, przewyższającą portfel „defaultowych” kredytów.

W 2002 r. Bank wystawił 65 bankowych tytułów egzekucyjnych. W sprawach, w których nie było zapisu o dobrowolnym poddaniu się egzekucji lub termin taki minął, wystawiono 8 wyciągów z ksiąg Banku.

VI.3. Charakterystyka udzielonych gwarancji

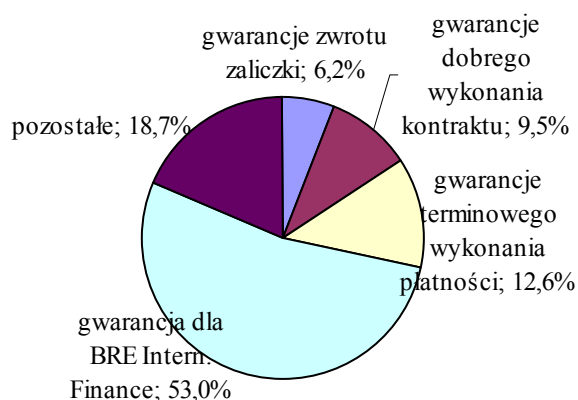
Na koniec grudnia 2002 r. wartość zobowiązań pozabilansowych z tytułu udzielonych gwarancji wynosiła 2.524,0 mln zł, co w porównaniu z końcem 2001 r. oznaczało ich wzrost o 2,9%.

Dominujące pod względem wartości, bo stanowiące aż 53,9% portfela były gwarancje udzielone dla działu pośrednictwo finansowe, z wyjątkiem ubezpieczeń i funduszy emerytalno-rentowych (była to głównie gwarancja w kwocie 1.306,6 mln zł dla BRE International Finance B.V. w związku z emisją euroobligacji w latach 2000-2001).

Gwarancje udzielone firmom zajmującym się handlem hurtowym i detalicznym stanowiły 11,2%, działającym w budownictwie 10,2% a w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę 4,1% wartości udzielonych gwarancji.

Strukturę gwarancji według rodzajów, z wyodrębnieniem gwarancji dla BRE International Finance przedstawia poniższy wykres:

Struktura udzielonych gwarancji według rodzajów

VII. Zarządzanie ryzykiem w BRE Banku

VII.1. Ryzyko kredytowe

Ocena ryzyka kredytowego związanego z Klientem i finansowaną transakcją dokonywana jest w oparciu o system ratingowy lub scoringowy polegający na ocenie ryzyka kredytowego według określonych kryteriów i zakwalifikowaniu go do właściwej kategorii ryzyka.

Od momentu podpisania umowy dotyczącej udzielenia produktu obciążonego ryzykiem kredytowym do czasu wywiązania się Klienta ze wszystkich zobowiązań wynikających z tej umowy, Bank prowadzi monitoring sytuacji Klienta (sytuacji finansowo-ekonomicznej przedsiębiorcy oraz finansowej osoby fizycznej), finansowanej transakcji oraz przyjętych zabezpieczeń.

Od produktów obciążonych ryzykiem kredytowym, udzielanych przedsiębiorcom, naliczane są w Banku odpisy na standardowe koszty ryzyka kredytowego. Odpisy te, w ramach rozliczeń wewnętrznych, odprowadzane są na fundusz, który służy pokryciu przewidywanych strat związanych z udzieleniem tych produktów.

Łączne zaangażowanie Banku z tytułu wszystkich produktów obciążonych ryzykiem kredytowym w stosunku do jednego Klienta lub grupy Klientów powiązanych kapitałowo i organizacyjnie, w odniesieniu do funduszy własnych Banku, nie może przekroczyć wielkości określonej w Prawie bankowym.

Wszystkie istotne dla ryzyka kredytowego decyzje dotyczące zarówno ocenianego podmiotu jak realizowanej przez niego transakcji, są każdorazowo poddane ocenie specjalisty w zakresie ryzyka kredytowego (senior lender). Jest to funkcja tak usytuowana w organizacji procesu kredytowego, aby jej realizacja dawała jasny obraz ryzyka kredytowego, niezależny od aspektów sprzedażowych prezentowanych przez służby handlowe Banku.

Z dniem 1 stycznia 2002 r. wdrożono w Banku system oceny ryzyka kredytowego SONAR. Jest to system informatyczny, usprawniający wykorzystanie funkcjonujących w Banku narzędzi oceny (rating) i monitoringu ryzyka kredytowego poszczególnych Klientów oraz grup kapitałowych. Jego drugim równie istotnym elementem jest podsystem analityczny pozwalający dokonywać wszechstronnych analiz portfelowych.

Od początku roku 2002 decyzją Zarządu Banku przyjęto specjalny tryb działania wobec Klientów o podwyższonym ryzyku kredytowym. Podjęto działania zmierzające do poprawienia jakości prawnych zabezpieczeń należności Banku, a w uzasadnionych przypadkach rozpoczęto ograniczanie poziomu zaangażowania Banku lub jego całkowitą redukcję. Natomiast rozpoczynanie lub poszerzanie współpracy z Klientami o wysokim poziomie ryzyka zostało uzależnione od możliwości uzyskania przez Bank prawnego zabezpieczenia należności o najwyższym stopniu płynności, gwarantującym całkowitą redukcję ryzyka.

VII.2. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Rok 2002 odznaczył się istotnymi zmianami w zakresie zarządzania i kontroli ryzyka finansowego. Dotyczyły one trzech obszarów tej działalności, a mianowicie:

- organizacji procesu
- stosowanych metod pomiaru i limitowania ryzyka
- sfery narzędzi informatycznych wspierających proces.

Działania Banku w tym obszarze były podyktowane przede wszystkim koniecznością sprostania zmienionym od początku 2002 roku przepisom w zakresie adekwatności kapitałowej (CAD II) oraz przygotowaniami do wypełnienia wymagań jakie wkrótce wnieś Nowa Umowa Kapitałowa (Basel II). Wszelkie zmiany musiały brać pod uwagę rosnącą złożoność portfeli instrumentów finansowych, większe wymagania Klientów Banku wobec oferowanych produktów oraz istotnie rosnące ryzyko związane ze ogólną kondycją światowej gospodarki.

Zmiany organizacyjne wprowadzane stopniowo w poprzednich latach, ale również w 2002 roku, były podyktowane przede wszystkim lepszym dopasowaniem struktury organizacyjnej do stawianych przed poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi zadaniami, utrwaleniu zasady separacji funkcji kontrolnych oraz operacyjnych, rozszerzaniem zadań pionu ryzyka, przede wszystkim o kontrolę adekwatności kapitałowej wynikającej z przepisów nadzorczych.

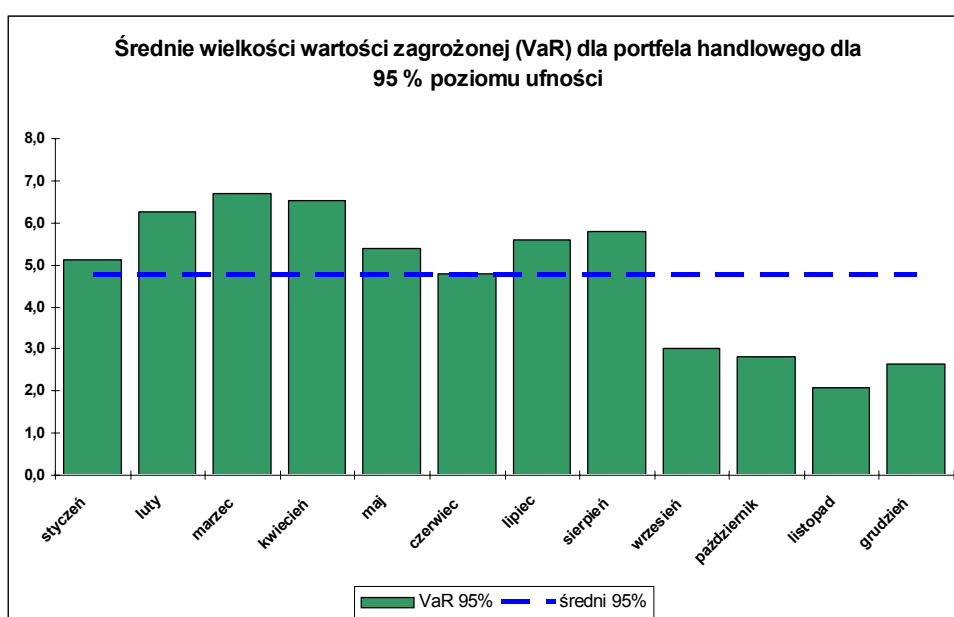
W zakresie metodologii pomiaru ryzyka Bank prowadził działania zmierzające do rozwoju i optymalizacji już stosowanych metod i technik pomiarowych, wdrożenia nowych oraz wprowadzenia pełniejszej integracji pomiaru ryzyka oraz wyniku finansowego Banku. W ramach prowadzonych prac wdrożono pomiar ryzyka kredytowego portfela Banku w oparciu o metodę kredytowej wartości zagrożonej (CVaR). Pomiar ryzyka systematycznego został konsekwentnie dla wszystkich rodzajów ryzyka uzupełniony o pomiar ryzyka niesystematycznego, a więc w oparciu o metody symulacyjne i scenariuszowe, w tym przede wszystkim tzw. testy warunków skrajnych (stress tests). Bank dostosował pomiar dochodowości kapitału regulacyjnego do znowelizowanych przepisów dotyczących adekwatności kapitałowej (CAD II), równocześnie prowadząc prace zmierzające do planowanego zastosowania pomiaru dochodowości kapitału korygowanej ryzykiem (RAPM – risk adjusted performance measurement) jako narzędzia sterowania działalnością i efektywnością Banku.

Bank stosuje również pomiar ryzyka metodą wartości narażonej na ryzyko (ang. Value at Risk - VaR) używaną przez większość instytucji finansowych na świecie (dotyczy to zwłaszcza tych firm, które posiadają portfele instrumentów pochodnych) do pomiaru i zarządzania ryzykiem rynkowym. Także instytucje nadzorcze zainteresowane są stosowaniem metodologii VaR. Komitet bazyلةjski opublikował szereg dokumentów dopuszczających oraz regulujących metody wyliczania współczynnika adekwatności kapitałowej w oparciu o własne modele VaR.

VaR jest pojedynczą, sumaryczną, statystyczną miarą możliwych strat, a dokładniej określa stratę spowodowaną „normalnym” funkcjonowaniem rynku, przy określonych założeniach. Wartość VaR agreguje wszystkie rodzaje ryzyka rynkowego, na które narażony jest portfel/portfele w jedną liczbę.

W celu optymalizacji wykorzystania funduszy własnych Bank rozważa wystąpienie do GINB o uzyskanie zgody na stosowanie metody wartości zagrożonej dla szacowania wymogów kapitałowych dla ryzyka rynkowego księgi handlowej. Jak dotąd metoda szacowania ryzyka rynkowego jest stosowana jedynie wewnętrznie jako narzędzie monitorowania i limitowania ryzyka rynkowego portfela handlowego i jego poszczególnych pozycji składowych. W minionym roku ogólne ryzyko rynkowe księgi handlowej Banku (obejmujące ryzyko wynikające ze zmienności kursów, stóp procentowych, cen akcji oraz volatylity wymienionych czynników ryzyka) mierzone tą metodą wynosiło średnio PLN 4,7 mln pozostając w ramach wyznaczonych wewnętrznie limitów.

Poniższy wykres ilustruje, jak kształtował się wartość tego wskaźnika w kolejnych miesiącach 2002 r. Przy średniorocznej wartości na poziomie 4,7 mln zł w ostatnich czterech miesiącach roku kwota ta (rozumiana jako kwota potencjalnej straty) była znacznie niższa, co oznaczało istotne obniżenie poziomu ryzyka.

Ponieważ VaR jest miarą ryzyka rynkowego przy założeniu normalnego zachowania rynków finansowych, jest on uzupełniany o szczegółowe analizy zachowania rynków w warunkach skrajnych, tzw. stress – testy. Ponadto w celu formalnej weryfikacji przyjętego modelu oszacowania wartości zagrożonej przeprowadzane są analizy tzw. back-testy, to jest porównanie faktycznej zmiany portfela z szacowaną wartością zagrożoną.

W obszarze informatycznego wsparcia kontroli ryzyka rok 2002 przyniósł wiele istotnych zmian, przede wszystkim systemów IT, które rozszerzają dotychczasowy zakres analiz i pomiarów oraz umożliwiają większą częstotliwość ich prowadzenia. Między innymi wdrożono aplikację, opartą na technologii SAS/Risk Dimensions. Pozwala ona na codzienną kalkulację wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka, a zatem na bieżące monitorowanie współczynnika wypłacalności. Pozostałe zmiany dotyczą przede wszystkim doskonaleniu oprogramowania mierzącego ryzyko rynkowe portfela handlowego oraz jego integracji w ramach jednego systemu z oprogramowaniem przeznaczonym do pomiaru ryzyka stopy procentowej księgi bankowej.

VIII. Postęp prac w informatyzacji Banku

Do głównych działań, prowadzonych w roku 2002 w zakresie informatyki należało:

- wdrażanie centralnego systemu księgowego GLOBUS dla Centrali i oddziałów wraz z przebudową Hurtowni Danych Banku Termin planowanego wdrożenia przełom roku 2003 i 2004
- wdrożenie portalu korporacyjnego w wersji 1.0, i uruchomienie prac nad kolejną wersją zawierającą część transakcyjną portalu Moduł Transakcyjny, którego wdrożenie planowane jest na drugi kwartał 2003 r.
- opracowanie systemu BRElink – będącego platformą Middleware, opartą na technologii BEA, udostępniającą mechanizmy umożliwiające efektywną wymianę danych między różnorodnymi aplikacjami działającymi w środowisku bankowym a także umożliwiającą realizację dostępu do usług bankowych poprzez różne kanały interakcji z użytkownikiem
- wdrożenie i rozwijanie Intranetu (inauguracja intranetu odbyła się 14.01.2002 r.). Wdrożono aplikację umożliwiającą integrację intranetu z BRElinkiem co umożliwi związanie procesów biznesowych z aplikacjami intranetowymi
- wdrożenie systemu Obsługi Zamówień Elektronicznych (Buysite). Umożliwia on zaopatrywanie się Banku i jego spółek na internetowym rynku B2B, a także elektroniczną proces zakupowego wewnątrz organizacji w obszarze Administracji w zakresie aukcji internetowych w obszarze IT
- wdrożenie kolejnych wersji systemu Altamira dotyczących zarówno mBanku jak i Multibanku. W roku 2002 wdrożono 6 wersji dotyczących mBanku oraz 5 wersji dotyczących Multibanku.
- prace nad modernizacją infrastruktury sieci rozległej WAN. Projekt objął modernizację istniejącej korporacyjnej sieci rozległej Banku oraz budowę nowej sieci z przeznaczeniem dla MultiBanku. Obie sieci zostały zbudowane w oparciu o wspólny szkielet wykonany w technologii ATM. Nowa sieć zapewnia m.in. niezawodność i dostępność zgodną ze standardami Banku, szyfrowanie realizowane zarówno na poziomie programowym, jak i sprzętowym, priorytetyzację ruchu, bezpieczny styk z sieciami zewnętrznymi, zintegrowany system zarządzania i rozliczeń oraz łatwą skalowalność
- prowadzenie projektu Windows 2000 mającego na celu unowocześnienie platformy technologicznej sprzętowo-programowej BRE Banku. Planowane zakończenie projektu to drugi kwartał 2003.
- wdrożenie Systemu Dystrybucji i Archiwizacji Raportów (SDiAR)
- prowadzenie prac implementacyjnych systemu Autodealing służącego do dystrybucji kwotowań transakcji FX dla oddziałów oraz do rejestracji transakcji FX z negocjowanym kursem wewnętrznym; uruchomienie systemu "live" jest planowane na I kwartał 2003 r.

Nakłady poniesione w BRE Banku na prowadzenie wyżej wymienionych, najważniejszych przedsięwzięć w obszarze informatyki wyniosły w 2002 r. 73,9 mln zł.

IX. Kadry, szkolenia

IX. 1. Miary kapitału ludzkiego w BRE Banku

IX.1.1. Wskaźniki personalne dotyczące zatrudnienia

	31.12.2001 r.		31.12.2002 r.	
	Osoby	FTE	Osoby	FTE
Stan Zatrudnienia	2.728	2.639,7	3.041*	2.948,03
Bankowość Korporacyjna	2.258	2.199,4	2.291	2.239,05
Bankowość Detaliczna	474	440,3	750	708,98

* w tym 197 osób, z którymi rozwiązano umowę o pracę z dniem 31.12.02

Komentarz:

Przyrost liczby zatrudnionych w stosunku do roku 2001 spowodowany był głównie wzrostem zatrudnienia w części detalicznej banku o 268,68 FTE oraz dodatkowym zatrudnieniem w CRS (Centrum Rozliczeniowe) w związku z uruchomieniem obsługi nowego klienta.

	31.12.2001 r.	31.12.2002 r.
Średni wiek zatrudnionych*	34	34
Bankowość Korporacyjna	34,9	34,6
Bankowość Detaliczna	29,3	31,0
Struktura zatrudnienia wg płci		
Mężczyźni	37%	38%
Kobiety	63%	62%
Średni staż pracy w BRE Banku*	4,4	4,4
Bankowość Korporacyjna	5,0	5,2
Bankowość Detaliczna	1,1	2,7

* dane podane w latach

	31.12.2002 r.
Awanse* w stosunku do zatrudnionych	15% (453 os.)
Awanse* w stosunku do planu**	45% (272 os.)

* awanse płacowe i/lub zmiana stanowiska

** ujęte w ocenie okresowej z terminem realizacji do 1 roku

Struktura pracowników wg wieku	31.12.2001 r.	31.12.2002 r.
do 25 lat	582/ 21%	499/ 16%
25-35 lat	1.255/ 46%	1.531/ 51%
35-45 lat	549/ 20%	620/ 20%
pow. 45 lat	342/ 13%	391/ 13%

Struktura pracowników wg wykształcenia						
	31.12.2001 r.			31.12.2002 r.		
	Bankowość Korporacyjna	Bankowość Detaliczna	OGÓŁEM	Bankowość Korporacyjna	Bankowość Detaliczna	OGÓŁEM

wyższe	50,15% (1.368)	12,42% (339)	62,57%	48,54% (1.476)	18,67% (568)	67,21%
policealne	8,87% (242)	0,91% (25)	9,78%	7,20% (219)	1,38% (42)	8,58%
średnie	23,31% (636)	3,88% (106)	27,19%	19,11% (581)	4,6% (140)	23,71%
zawodowe	0,29% (8)	-	0,29%	0,33% (10)	-	0,33%
podstawowe	0,14% (4)	-	0,14%	0,16% (5)	-	0,16%

IX.1.2. Wskaźniki inwestycji w rozwój kapitału ludzkiego

Wspieranie rozwoju zasobów ludzkich w Banku	31.12.2001 r.	31.12.2002 r.
Liczba przeszkolonych osób	2.478	2.791
Liczba przeszkolonych względem liczby zatrudnionych (%)	92%	92%
Planowany budżet szkoleń względem Funduszu Wynagrodzeń (%)	9%	6%
Rzeczywisty koszt szkoleń względem Funduszu Wynagrodzeń (%)	4,6%	3,5%
Liczba dni szkoleniowych	4.956	5.582
Liczba godzin szkoleniowych	39.648	44.656
Liczba godzin szkoleniowych/ zatrudniony	14,5	14,7
Liczba godzin szkoleniowych względem liczby dni roboczych (%)	0,7%	0,7%
Liczba osobo-szkoleń	5.944	5.874
Liczba osobo-szkoleń zewnętrznych	896	506
Liczba osobo-szkoleń zew. Zagraniczne	182	106
Liczba osobo-szkoleń zew. Krajowych	714	400
Liczba osobo-szkoleń wewnętrznych	5.048	5.145
Liczba osób uczęszczających na studia:	152	171
Liczba osób na studiach wyższych	94	110
Liczba osób na studiach podyplomowych	58	61

Wspieranie inicjatyw studenckich - Praktyki studenckie w Banku	31.12.2001 r.	31.12.2002 r.
Liczba aplikacji osób ubiegających się o praktyki	519	728
Bankowość Korporacyjna	308	528
Bankowość Detaliczna	211	200
Liczba przyjętych na praktyki studentów	211	348
Bankowość Korporacyjna	159	172
Bankowość Detaliczna	52	176
Liczba zatrudnionych po odbytej praktyce	3	54
Bankowość Korporacyjna	3	2
Bankowość Detaliczna	-	25
Przyjęci na praktyki studenckie względem zatrudnionych (%)	8%	11%

IX.2. Główne przedsięwzięcia w zakresie realizacji polityki personalnej w 2002 r.

IX.2.1. Instrumenty zarządzania zasobami ludzkimi

- Kontynuowano proces standaryzacji opisów stanowisk pracy w Banku bazując na dotychczasowych zakresach działania poszczególnych stanowisk pracy we wszystkich jednostkach organizacyjnych; opracowano opisy stanowisk pracy w oparciu o nowy formularz pozwalający precyzyjnie określić standardowe obszary odpowiedzialności i uprawnień, zakresy obowiązków i wymagania kwalifikacyjne

- Prowadzono dalsze prace nad wartościowaniem stanowisk pracy występujących w oddziałach regionalnych, których wyniki posłużyły do sformułowania wniosków dotyczących dalszego rozwoju i modyfikacji polityki wynagradzania
- Zmodyfikowano zasady wynagradzania i ustalenia optymalnych poziomów płacy dla poszczególnych grup zawodowych określonych w oparciu o opisy stanowisk pracy
- Przeprowadzono, jak co roku, pracowniczą ocenę okresową, którą ostatecznie objęto 2296 osób spośród 2760 zatrudnionych pracowników
- W II półroczu 2002 przeprowadzono proces restrukturyzacji zatrudnienia i wynagrodzeń, w wyniku którego, rozwiązano umowy o pracę z ponad 300 pracownikami, w tym 54% osób zostało zwolnionych z obowiązku świadczenia pracy; Dla pracowników, z którymi rozwiązano umowy o pracę zorganizowano Ośrodek Wsparcia Zawodowego wraz z programem edukacyjnym, w którym udział wzięło prawie 50% osób, z którymi rozwiązano umowę o pracę; Spośród biorących udział w programie outplacement 34% znalazło nowe zatrudnienie w przeciągu 2 miesięcy.

IX.2.2. Inwestycje w kapitał ludzki

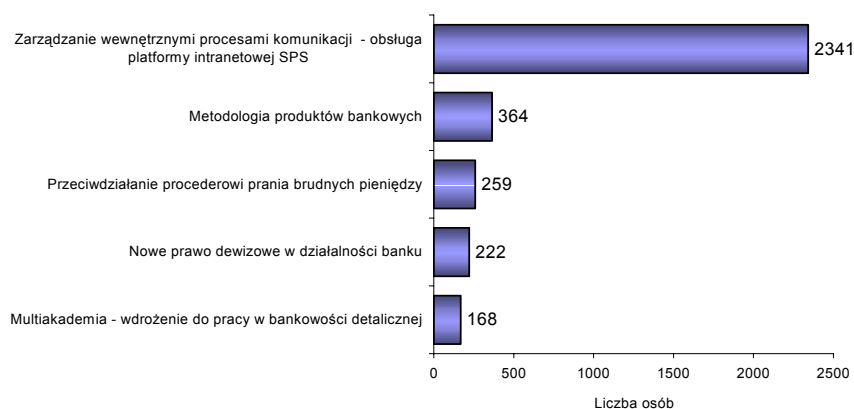
- Doskonalono umiejętności kadry Banku pod kątem wdrażanych technologii informatycznych wykraczających poza standard informatyczny pracowników Banku - zrealizowano kompleksowy program edukacyjny wspierający implementację nowego rozwiązania intranetowego w Banku - "SPS", którym objęto 2341 osób
- Prowadzono kompleksowe działania szkoleniowo-rozwojowe związane z wykorzystaniem nowych technologii informatycznych w ramach prac projektowych zespołu szkoleń na rzecz wdrażania nowego rozwiązania informatycznego w zakresie głównego systemu Banku
- Zorganizowano kompleksowy program przygotowawczy dla pracowników zatrudnianych w terenowych placówkach bankowości detalicznej - "MultiAkademia", w którym wzięło udział 168 osób
- Zrealizowano 11 paneli instruktażowych dla kadry menedżerskiej Banku (137 osób uczestniczyło w programie) w rezultacie przeprowadzonego w 2001 roku badania satysfakcji i motywacji pracowników, w celu wdrożenia usprawnień i zmian do narzędzi zarządzania zasobami ludzkimi
- Zrealizowano działania związane z rozwojem umiejętności kadry menedżerskiej w zakresie standardu menedżerskiego BRE Banku - przeprowadzono ocenę potencjału menedżerskiego wśród dyrektorów Oddziałów Regionalnych - Management Development Centem.

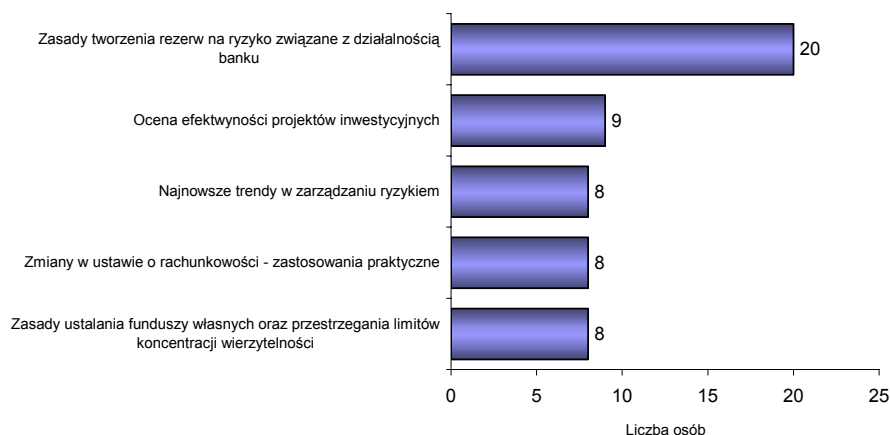
IX.2.3. Komunikacja z rynkiem pracy

Opracowano i uaktywniono internetowy kanał dla osób zainteresowanych podjęciem pracy w BRE Banku (265 zgłoszeń elektronicznych); W ramach tego działania wdrożono również narzędzie internetowe dla studentów szkół wyższych zainteresowanych zdobyciem doświadczenia zawodowego w formie praktyk studenckich (ok. 300 zgłoszeń elektronicznych).

IX.2.4. Najważniejsze szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne w 2002 roku (przykładowe tematy)

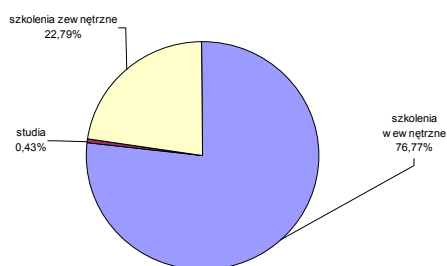
Najważniejsze szkolenia wewnętrzne w 2002 r.

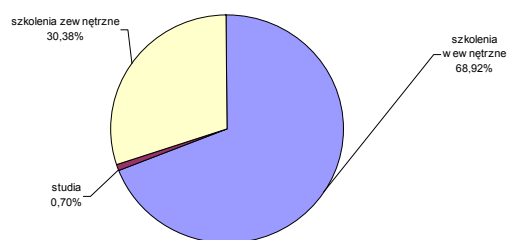
Najważniejsze szkolenia zewnętrzne krajowe w 2002 r.**Najważniejsze szkolenia zagraniczne**

Większość szkoleń zagranicznych dotyczyła kwestii związanych z obszarem zarządzania ryzykiem operacyjnym, zakupem wierzytelności terminowych i zabezpieczeń kredytowych, wśród nich znalazły się następujące tematy: Syndicated Lending, SAS RD Technical and Analyst Training, European Credit and Risk Management, Risk Management 2002, Basel Summit, International Forfaiting Conference.

Szkolenia wg form kształcenia w 2001 r.

Szkolenia wg form kształcenia w 2002 r.

X. Zamierzenia Banku na przyszłość

Główny kierunek prac Zarządu w najbliższej przyszłości będzie koncentrował się na dążeniu do poprawy wyników finansowych Banku.

Kontynuowana będzie polityka ograniczania aktywności w zakresie inwestycji finansowych. Już w pierwszych miesiącach 2003 r. nastąpiło podpisanie umowy w sprawie sprzedaży posiadanego pakietu akcji Elektrimu, oraz akcji Telbanku. Bank będzie czynił dalsze starania finalizacji wcześniejszych inwestycji. Jednak podstawowym kryterium, jakim BRE Bank kieruje się w tzw. „zamykaniu pozycji” jest dążenie do optymalizacji stopy zwrotu z inwestycji. W związku z tym Bank będzie przesuwiał w czasie pewne transakcje, gdy będzie to dawać realne szanse na osiągnięcie większych zysków w przyszłości.

Kontynuowane są działania zmierzające do sprzedaży części udziałów w PTE Skarbiec-Emerytura i/lub do dalszej konsolidacji na tym rynku. Finalizacja tej transakcji powinna się łączyć ze znacznym dochodem kapitałowym.

Poza tym, co należy podkreślić, znaczna część zaangażowania kapitałowego Banku dotyczy strategicznych spółek Grupy BRE Banku, z których część znajduje się obecnie w stadium rozwoju. Niesie to za sobą konieczność inwestycji w ich dalszą ekspansję. Inwestycje te szczególnego znaczenia nabierają w kontekście bliskiego członkostwa Polski w Unii Europejskiej i konieczności konkurowania z silnymi partnerami z krajów członkowskich UE. Co równie ważne, szacowana wartość rynkowa spółek Grupy wielokrotnie przewyższa ich wartość w księgach Banku

Obszar inwestycji strategicznych pozostanie istotnym obszarem aktywności Banku, z tym że coraz ważniejszą rolę będzie odgrywać zarządzanie poprzez Skarbiec Asset Management Holding aktywami powierzonymi, przy zmniejszającym się własnym portfelu.

Bankowość korporacyjna pozostanie podstawowym obszarem działalności. Jednocześnie Bank będzie prowadził szereg działań mających na celu wzrost generowanych przez nią dochodów m.in. poprzez:

- zwiększenie bazy klientowskiej w segmencie MSP dzięki sprzedaży wystandaryzowanej oferty, z wykorzystaniem portalu internetowego
- aktywizację sprzedaży - silniejszą motywację i lepszą organizację pracy służb sprzedaży
- zmiany w ofercie - ułatwienie dostępu do wybranych produktów, wzrost udziału produktów złożonych, powiązanie finansowania ze sprzedażą innych produktów.

Natomiast najdynamiczniej rozwijającą się dziedziną będzie bankowość detaliczna. Nastąpi wzbogacenie oferty, wzrost sprzedaży poprzez sieć pośredników, adekwatny do potrzeb rozwój sieci placówek. Pod koniec 2003 r. powinien osiągnąć zysk operacyjny pierwszy detaliczny projekt czyli mBank.

Równolegle do prac w kierunku rozwoju biznesu prowadzona będzie rygorystyczna kontrola i racjonalizacja kosztów działalności, zarówno osobowych, jak i eksploatacyjnych.

Jednym z priorytetowych celów Banku w średnim terminie jest powrót do zadowalających akcjonariuszy poziomów zysku w roku 2003 i kolejnych latach, a także osiągnięcie zwrotu z kapitału na poziomie 15% w perspektywie roku 2005.

**Raport z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowym od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.**

Raport z badania sprawozdania finansowego dla Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej BRE Banku SA

Niniejszy raport został sporządzony w związku z badaniem sprawozdania finansowego BRE Banku SA z siedzibą w Warszawie, przy ulicy Senatorskiej 18 (zwanego dalej „Bankiem”). Badaniu podlegało sprawozdanie finansowe obejmujące:

- (a) wprowadzenie;
- (b) bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2002 r., który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 24.849.566 tys. zł;
- (c) zestawienie pozycji pozabilansowych wykazujące na dzień 31 grudnia 2002 r. sumę 153.150.315 tys. zł;
- (d) rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r. wykazujący stratę netto w kwocie 379.221 tys. zł;
- (e) zestawienie zmian w kapitale własnym za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r. wykazujące zmniejszenie kapitału własnego o kwotę 850.187 tys. zł;
- (f) rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r. wykazujący zmniejszenie stanu środków pieniężnych o kwotę 351.776 tys. zł;
- (g) dodatkowe informacje i objaśnienia.

Sprawozdanie finansowe zostało podpisane przez Zarząd Banku oraz osobę, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych, dnia 27 lutego 2003 r. Raport powinien być odczytywany wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta dla Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej BRE Banku SA z dnia 27 lutego 2003 r. dotyczącą wyżej opisanego sprawozdania finansowego. Opinia o sprawozdaniu finansowym wyraża ogólny wniosek wynikający z przeprowadzonego badania. Wniosek ten nie stanowi sumy ocen wyników badania poszczególnych pozycji sprawozdania bądź zagadnień, ale zakłada nadanie poszczególnym ustaleniom odpowiedniej wagi (istotności), uwzględniającej wpływ stwierdzonych faktów na rzetelność i prawidłowość sprawozdania finansowego.

Raport zawiera 39 kolejno ponumerowanych stron i składa się z następujących części:

	Strona
I. Ogólna charakterystyka Banku	348
II. Informacje dotyczące przeprowadzonego badania.....	351
III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki	352
IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego	358
V. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta.....	384

Działający w imieniu PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.:

Antoni F. Reczek
Prezes Zarządu
Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 90011/503

Spółka wpisana na listę podmiotów
uprawnionych do badania sprawozdań
finansowych pod numerem 144

Warszawa, 27 lutego 2003 r.

Raport z badania sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

I. Ogólna charakterystyka Banku

- (a) Bank utworzony został na podstawie uchwały nr 99 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1986 roku.

Bank rozpoczął działalność w dniu 2 stycznia 1987 r. Akt założycielski Banku sporządzono w formie aktu notarialnego w Państwowym Biurze Notarialnym w Warszawie w dniu 11 grudnia 1986 r. i zarejestrowano w Rep. A I 5919/86. Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy w dniu 23 grudnia 1986 r. wydał postanowienie o wpisie Banku do Rejestru Handlowego pod numerem 14036.

W dniu 11 lipca 2001 r. Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy XIX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał wpisu Banku do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000025237.

- (b) Dla celów rozliczeń z tytułu podatków Bankowi nadano dnia 24 czerwca 1993 rok numer NIP 526-021-50-88. Dla celów statystycznych Bank otrzymał dnia 2 czerwca 1998 rok numer REGON 001254524.

- (c) Kapitał zakładowy Banku wynosi 91.882.000,00 zł i składa się z 22.970.500 akcji o wartości nominalnej 4 zł każda.

- (d) W badanym okresie przedmiotem było, m.in.:

- prowadzenie rachunków bankowych,
- przyjmowanie wkładów oszczędnościowych i lokat terminowych,
- przeprowadzanie rozliczeń pieniężnych,
- udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych oraz pożyczek i kredytów konsumenckich w rozumieniu przepisów odrębnej ustawy,
- wykonywanie operacji wekslowych i czekowych,
- udzielanie i potwierdzanie poręczeń
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie akredytyw,
- emitowanie papierów wartościowych, dokonywanie obrotu papierami wartościowymi oraz prowadzenie kont depozytowych papierów wartościowych,
- dokonywanie obrotu wartościami dewizowymi oraz prowadzenie obsługi finansowej obrotów z zagranicą,
- prowadzenie obsługi pożyczek państwowych,
- dokonywanie zleconych czynności związanych z emisją papierów wartościowych,
- przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- dokonywanie terminowych operacji finansowych,
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych
- wykonywanie czynności banku reprezentanta przewidzianych w Ustawie o obligacjach,
- nabywanie udziałów w bankach i w spółkach prawa handlowego oraz nabywanie jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w Polsce i za granicą,
- prowadzenie działalności o charakterze doradztwa ekonomicznego i finansowego
- prowadzenie działalności akwizycyjnej na rzecz funduszy emerytalnych
- zakładanie i uczestniczenie w zakładaniu banków i spółek prawa handlowego w kraju i za granicą,
- pełnienie funkcji depozytariusza w rozumieniu przepisów ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

I. Ogólna charakterystyka Banku (c.d.)

- pełnienie funkcji depozytariusza w rozumieniu przepisów ustawy o funduszach inwestycyjnych
 - prowadzenie rejestrów członków funduszy emerytalnych oraz rejestrów uczestników funduszy inwestycyjnych,
 - wykonywanie czynności z zakresu pośrednictwa ubezpieczeniowego,
 - nabywanie i zbywanie nieruchomości,
 - obejmowanie lub nabywanie akcji i prawa z akcji, udziałów innej osoby prawnej,
 - dokonywanie, na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika, z tym że Bank jest obowiązany do ich sprzedaży w okresie nie dłuższym niż 3 lata od daty nabycia.
- (e) W roku obrotowym członkami Zarządu Banku byli:
- Wojciech Kostrzewa – Prezes Zarządu
 - Anton M. Burghardt – Wiceprezes Zarządu
 - Sławomir Lachowski – Wiceprezes Zarządu
 - Krzysztof Kokot – Wiceprezes Zarządu
 - Jan Zieliński – Wiceprezes Zarządu
 - Henryk Okrzeja – Wiceprezes Zarządu
 - Wiesław Thor – Członek Zarządu, od 2 listopada 2002 r.
 - Alicja Kos-Gołaszewska – Członek Zarządu
- (f) Jednostkami powiązаныmi z Bankiem na dzień 31 grudnia 2002 r. były następujące podmioty:
AMBRESA Sp. z o.o.	- spółka zależna
ServicePoint Sp. z o.o.	- spółka zależna
Famco S.A.	- spółka zależna
Skarbiec Serwis Finansowy Sp. z o.o.	- spółka zależna
BMF (UK)	- spółka zależna
BMF Capital	- spółka zależna
Czwarty Polski Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.	- spółka zależna
BRELINVEST Sp. z o.o. Fly 1 Sp. komandytowa	- spółka zależna
BRELINVEST Sp. z o.o. Fly 2 Sp. komandytowa	- spółka zależna
AMBRESA Sp. z o.o. – BRELLA Sp. komandytowa	- spółka zależna
Promes Sp. z o.o.	- spółka zależna
Intermarket Bank AG	- spółka zależna
Dom Inwestycyjny BRE Banku S.A.	- spółka zależna
BRE Leasing Sp. z o. o.	- spółka zależna
PTE Skarbiec-Emerytura S.A.	- spółka zależna
Rheinhyp - BRE Bank Hipoteczny S.A.	- spółka zależna
BRE International Finance B.V.	- spółka zależna
BRE Corporate Finance S.A.	- spółka zależna
Bank Częstochowa S.A.	- spółka zależna
Skarbiec Asset Management Holding S.A.	- spółka zależna
BRE.locum Sp. z o. o.	- spółka zależna
BRE Agent Transferowy Sp. z o. o.	- spółka zależna
Skarbiec TFI S.A.	- spółka zależna
BRE Asset Management S.A. (obecnie Skarbiec Investment Management)	- spółka zależna

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

I. Ogólna charakterystyka Banku (c.d.)

Serwis Finansowy Sp. z o.o.	- spółka zależna
CIMC Midas plc	- spółka zależna
Billbird S.A.	- spółka zależna
Tele-Tech Investments Sp. z o. o.	- spółka stowarzyszona
Transfinance Slovakia	- spółka zależna, udział pośredni przez Intermarket i Transfinance a.s.
Vartimex s.r.o.	- spółka stowarzyszona, udział pośredni przez Transfinance a.s.
PBR-Faktor Sp. z o.o.	- spółka stowarzyszona, udział pośredni przez Polfactor
BREL-AG Sp. z o.o.	- spółka stowarzyszona, udział pośredni przez BRE Leasing
BREL-BUD Sp. z o.o.	- spółka stowarzyszona, udział pośredni przez BRE Leasing i Tele-Tech
BREL-FIN Sp. z o.o.	- spółka zależna, udział pośredni przez BRE Leasing
BRELIM Sp. z o.o.	- spółka zależna, udział pośrednio przez BRE Leasing
BRELINVEST Sp. z o.o.	- spółka zależna, udział pośrednio przez BRE Leasing
BREL-MAR Sp. z o.o.	- spółka stowarzyszona, udział pośredni przez BRE Leasing i Tele-Tech
eCard S.A.	- spółka stowarzyszona
Xtrade S.A.	- spółka stowarzyszona
BREL-RES Sp. z o.o.	- spółka stowarzyszona, udział pośredni poprzez Tele-Tech i Bre Leasing
BREL-AL Sp. z o.o.	- spółka stowarzyszona, udział pośredni przez BRE Leasing
Regionalne Towarzystwo Budownictwa Społecznego SA w likwidacji	- spółka w likwidacji
Elektrim S.A.	- spółka stowarzyszona, przeznaczona do sprzedaży
Optimus S.A.	- spółka stowarzyszona, przeznaczona do sprzedaży
Polska Grupa Zarządzania Funduszami Sp. z o.o.	- spółka zależna, udział pośredni przez Ambresa Sp. z o.o. Zawieszona działalność spółki.
Magyar Factor Rt.	- spółka stowarzyszona, udział pośredni przez Intermarket
Polfactor S.A.	- spółka bezpośrednio stowarzyszona (z uwzględnieniem udziału pośredniego zależna)
Transfinance a.s.	- spółka bezpośrednio stowarzyszona (z uwzględnieniem udziału pośredniego zależna)

**Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.**

II. Informacje dotyczące przeprowadzonego badania

- a) PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. została wybrana na biegłego rewidenta Banku uchwałą nr 4/02 Rady Nadzorczej BRE Bank SA z dnia 25 kwietnia 2002 r. na podstawie paragrafu 31 statutu Banku.
- b) PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. oraz biegły rewident przeprowadzający badanie są niezależni od badanej jednostki w rozumieniu art. 66 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
- c) Badanie przeprowadzono na podstawie umowy zawartej w dniu 3 czerwca 2002 roku w okresie:
 - badanie wstępne od 21 listopada 2002 r. do 23 grudnia 2002 r.
 - badanie końcowe od 2 stycznia 2003 r. do 27 lutego 2003 r.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki

Poniższe komentarze przedstawiono w oparciu wiedzę uzyskaną w trakcie badania sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie finansowe nie uwzględnia wpływu inflacji. Ogólny wskaźnik zmian poziomu cen towarów i usług konsumpcyjnych (od grudnia do grudnia) wyniósł w badanym roku 0,8% (2001 r.: 3,6%).

W związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości oraz odpowiednich przepisów regulujących zasady rachunkowości banków, Bank dokonał korekty bilansu otwarcia 2002 roku, czego efektem było m.in. powstanie pozycji „strata z lat ubiegłych” w kwocie 228.772 tys. zł. Najistotniejsze korekty dotyczyły przede wszystkim wyceny spółek zależnych i stowarzyszonych metodą praw własności, z których odnotowano straty w kwotach odpowiednio (226.944) tys. zł i (19.783) tys. zł. Największy wpływ miała tutaj wycena następujących spółek zależnych i stowarzyszonych: PTE Skarbiec Emerytura S.A. (156.645) tys. zł, BRE Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o. (23.251) tys. zł, Szeptel S.A. (24.743) tys. zł, Bank Częstochowa S.A. (7.324) tys. zł.

Ponadto na wartość straty z lat ubiegłych wpłynęła również wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu w wysokości 12.072 tys. zł.

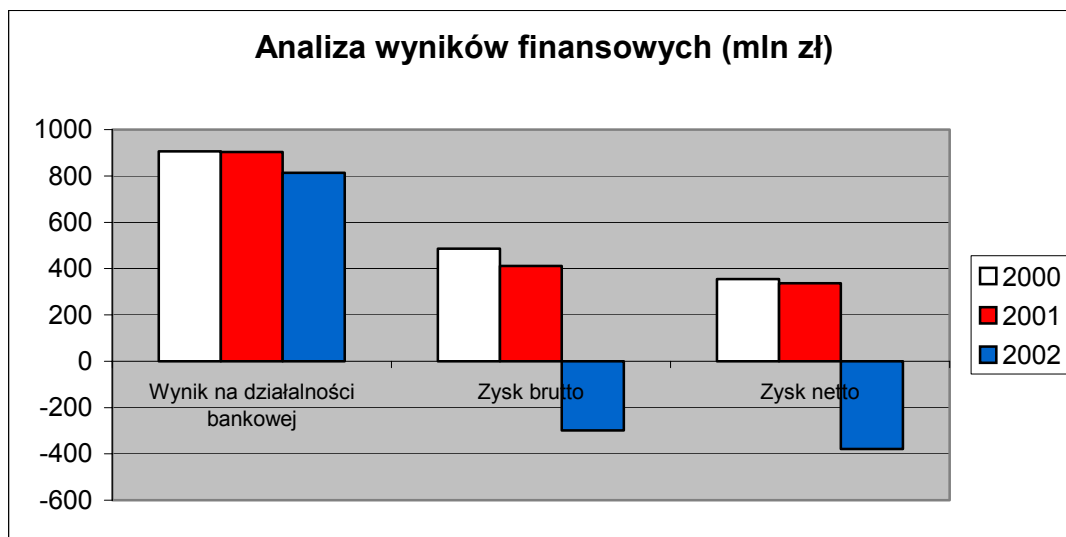
Szczegółowy opis tych korekt został przedstawiony we „Wprowadzeniu do raportu finansowego”.

Na wynik finansowy roku obrotowego oraz sytuację majątkową i finansową Banku miały wpływ następujące zdarzenia:

1. W badanym roku obrotowym od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r. nastąpił nieznaczny przyrost sumy bilansowej Banku o 44.606 tys. zł, tj. 0,2%. Struktura aktywów nie zmieniła się w znacznym stopniu w porównaniu do ubiegłego roku obrotowego. W strukturze pasywów możemy natomiast zaobserwować zmniejszenie udziału zobowiązań wobec sektora finansowego w sumie bilansowej. Zmniejszenie finansowania Banku przy pomocy zobowiązań od instytucji finansowych było możliwe dzięki dwóm pożyczkom podporządkowanym udzielonym przez Atlas-Vermögensverwaltung GmbH, tj. spółkę zależną w 100% od Commerzbank AG.
2. W 2002 roku Bank odnotował stratę netto w kwocie (379.221) tys. zł. Strata ta była m.in. wynikiem wykazania w rachunku zysków i strat 2002 roku udziału w zyskach i stratach jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności zgodnie z wymogami znówelizowanych przepisów o rachunkowości banków. Udział ten, obejmujący również odpisy wartości firmy i ujemnej wartości firmy, wyniósł (179.144) tys. zł. Ponadto w 2002 r. Bank odnotował wzrost kosztów z tytułu utworzenia rezerw i aktualizacji wartości finansowych aktywów trwałych. Różnica pomiędzy wartością zawiązanych i rozwiązanych rezerw oraz aktualizacji wartości wyniosła (494.920) tys. zł. Było to związane ze wzrostem wartości brutto należności zagrożonych (z 1.168.578 tys. zł na dzień 31 grudnia 2001 do 2.196.409 tys. zł na koniec bieżącego roku obrotowego) oraz ze wzrostem stopnia pokrycia portfela zagrożonego rezerwami celowymi (z 20,7% do 28,1%).
3. Na wysokość poniesionej straty wpłynęło również niezrealizowanie planów sprzedaży m.in. akcji PTE Skarbiec-Emerytura S.A. oraz ITI Holdings S.A., a także rezygnacja Banku ze sprzedaży mBanku w ramach sprzedaży Banku Częstochowa S.A. Ponadto na skutek znacznego spadku wartości akcji Szeptel S.A. nie udało się zrealizować zakładanego zysku na sprzedaży akcji tej spółki.
4. Na przestrzeni 2002 r. Bank kontynuował dynamiczny rozwój operacji instrumentami pochodnymi oraz działalności detalicznej Banku. W 2002 roku podjęto działania mające na celu połączenie Banku Częstochowa z BRE Bankiem.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki (c.d.)

Znaczące czynniki mające wpływ na wynik finansowy, rentowność i sytuację finansową Banku:

1. **Wynik z tytułu odsetek** – w bieżącym okresie obrotowym nastąpił spadek o 35.509 tys. zł, tj. o 9,8% w porównaniu do roku poprzedniego, na co wpływ miały spadki stóp procentowych NBP w 2002 roku. Przychody i koszty z tytułu odsetek wyniosły w roku bieżącym odpowiednio 1.472.137 tys. zł i 1.145.364 tys. zł, co oznacza spadek o 335.377 tys. zł i 299.868 tys. zł w porównaniu do tych pozycji w roku poprzednim (odpowiednio 1.807.514 tys. zł i 1.445.232 tys. zł). Jednocześnie marża odsetkowa (liczona jako wynik z tytułu odsetek do przychodów z tytułu odsetek) wzrosła z 20% w roku ubiegłym do 22,2 % w roku badanym.
2. **Wynik operacji finansowych** – w 2001 roku Bank odnotował stratę na operacjach finansowych w wysokości (141.525) tys. zł, natomiast w bieżącym okresie strata na tym rodzaju działalności wyniosła (100.222) tys. zł.

Wynik operacji finansowych papierami wartościowymi w roku bieżącym ukształtował się na poziomie 20.379 tys. zł, w porównaniu do (19.559) mln zł w roku poprzednim. Na poziom wyniku operacji finansowych papierami wartościowymi miały istotny wpływ zmiany w zasadach rachunkowości dotyczących ujmowania wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży. Zgodnie ze znowelizowanymi regulacjami niższe i wyższe wynikające ze zmiany wartości godziwej papierów wartościowych, klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, z wyłączeniem trwałej utraty wartości, wcześniej ujmowane w wyniku operacji finansowych, prezentowane są obecnie w kapitale z aktualizacji wyceny. Na 31 grudnia 2002 r. ujęto w tej pozycji z tego tytułu (4.873) tys. zł.

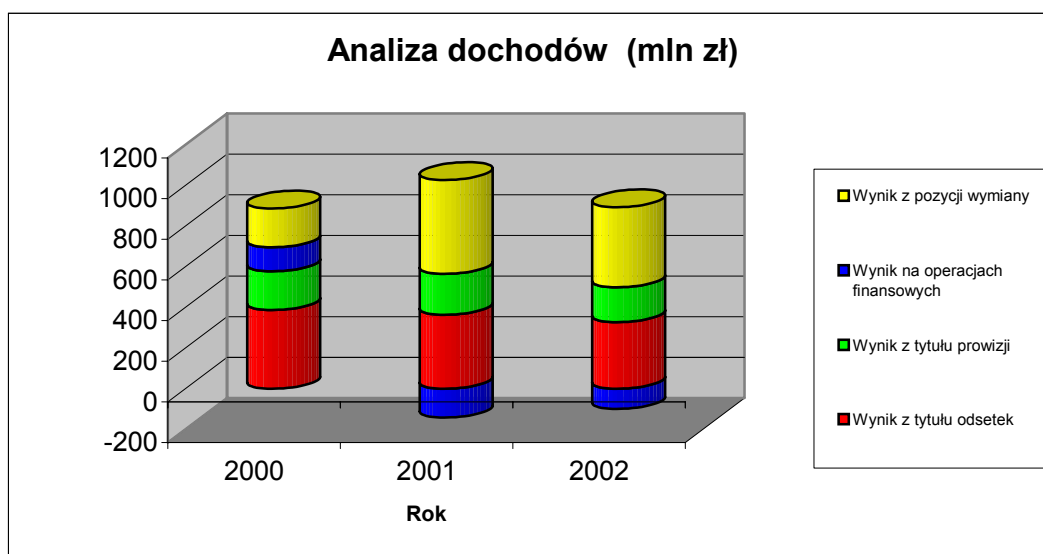
Straty na pozostałych operacjach finansowych (głównie transakcjach pochodnych) wyniosły w bieżącym roku 120.601 tys. zł (w 2001 roku 121.966 tys. zł). Z tego 67.650 tys. zł dotyczyło straty na transakcjach futures przeznaczonych jako zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej portfela obligacji skarbowych denominowanych w walutach obcych.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki (c.d.)

3. **Wynik z pozycji wymiany** – nastąpił spadek wyniku z 461.131 tys. zł w 2001 r. do 393.243 tys. zł w roku bieżącym. Wpływ na to miała zmniejszona aktywność Banku na rynku transakcji FX i mniejszy wolumen zawieranych transakcji, co skutkowało m.in. spadkiem zobowiązań pozabilansowych z tytułu transakcji spot i forward o 25,6%. Na spadek wyniku z pozycji wymiany złożyły się głównie następujące czynniki: spadek wyniku zrealizowanego na zapadłych transakcjach forward o 128.547 tys. zł, obniżenie zrealizowanego wyniku na marży kursowej o 36.748 tys. zł oraz spadek niezrealizowanego wyniku na rewaluacji pozycji o 34.527 tys. zł, co zostało częściowo zrekompensowane poprzez zwiększenie wyniku niezrealizowanego z wyceny transakcji walutowych FX forward (o 28.326 tys. zł) i opcji walutowych (o 101.818 tys. zł).
4. **Pozostałe przychody operacyjne** – nastąpił spadek o 128.496 tys. zł, tj. o 80,1%. Różnica ta wynikała przede wszystkim z ponadprzeciętnych przychodów w 2001 r., które wynikały ze sprzedaży 5 budynków z leasingiem zwrotnym (przychód w wysokości 72.110 tys. zł) oraz zasądanego od Skarbu Państwa odszkodowania z tytułu sprawy spornej dotyczącej nieruchomości (wraz z odsetkami ustawowymi 40.971 tys. zł).
5. **Koszty działania Banku** - w analizowanym okresie wzrosły o 37.592 tys. zł tj. o 8,7%, co było rezultatem wzrostu kosztów rzeczowych przy jednoczesnym spadku kosztów wynagrodzeń. Szczegółowa analiza tych kosztów została przedstawiona w komentarzu nr 26.
6. **Różnica wartości rezerw i aktualizacji** – nastąpił wzrost kosztów z tego tytułu z 57.383 tys. zł w 2001 roku do 494.920 tys. zł w bieżącym roku obrotowym. Było to związane ze wzrostem wartości brutto należności zagrożonych od podmiotów niefinansowych o 1.027.831 tys. zł oraz ze wzrostem stopnia pokrycia portfela zagrożonego rezerwami celowymi (z 20,7% do 28,1%).

Dodatkowo Bank utworzył rezerwy w związku z aktualizacją wartości aktywów finansowych w łącznej kwocie 82.862 tys. zł, podczas gdy saldo rozwiązania rezerw z tego tytułu wyniosło 19.903 tys. zł. Związanie rezerw dotyczyło głównie trwałej utraty wartości akcji spółek: Szeptel S.A., Pozmeat S.A., Optimus S.A. oraz BRE Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

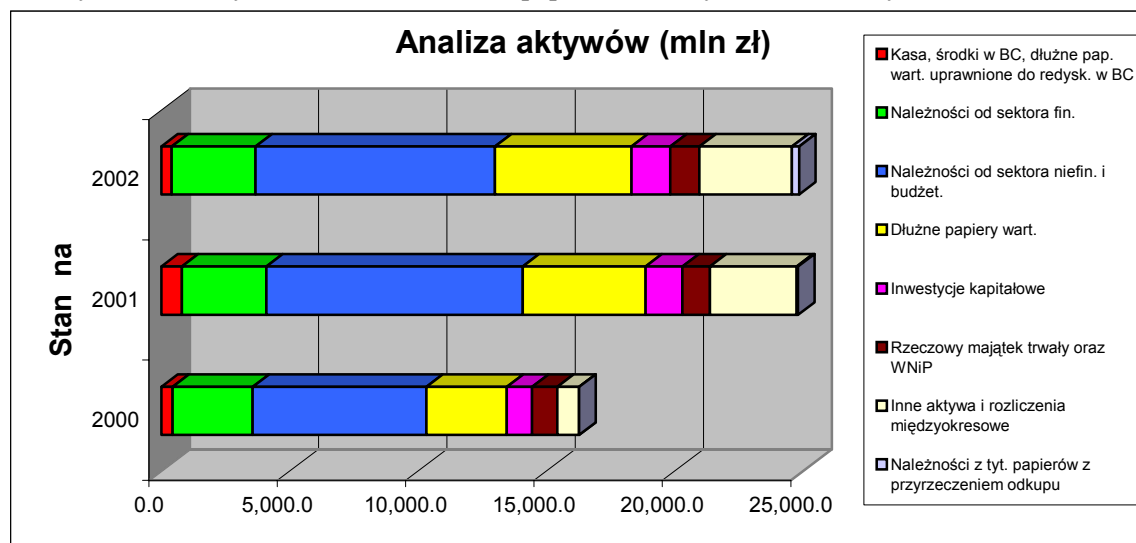
III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki (c.d.)

7. **Obowiązkowe obciążenia z tytułu podatku dochodowego** - w bieżącym roku obrotowym podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat odnotował wartość ujemną i wyniósł 98.968 tys. zł. Było to wynikiem ujemnego obciążenia odroczonym podatkiem dochodowym w kwocie 99.502 tys. zł, z czego 59.324 tys. zł wiązało się z ujęciem straty podatkowej za 2002 r. w kwocie 219.717 tys. zł jako różnicy przejściowej na dzień 31 grudnia 2002 r.
8. **Udział w wynikach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności** - zgodnie z nowelizacją zasad rachunkowości Bank dokonał po raz pierwszy w 2002 r. wyceny spółek podporządkowanych metodą praw własności. Udział w wynikach netto 27 jednostek podporządkowanych (w tym odpisy wartości firmy) wycenionych metodą praw własności za 2002 r. wyniósł (179.144) tys. zł. Największy wpływ miały odpowiednio: BRE Fundusz Kapitałowy S.A. (45.774) tys. zł, Skarbiec Asset Management Holding S.A. (44.048) tys. zł, PTE Skarbiec Emerytura S.A. (38.107) tys. zł, Szeptel S.A. (33.368) tys. zł, Bank Częstochowa S.A. (13.701) tys. zł.

Znaczące czynniki mające wpływ na strukturę aktywów i pasywów bilansu Banku na dzień 31 grudnia 2002 r.

Podstawowym źródłem finansowania Banku w 2002 roku były środki pozyskane w formie depozytów klientów niefinansowych i finansowych oraz kredyty uzyskane od banków. W porównaniu do 31 grudnia 2001 r. zmniejszyło się saldo zobowiązań wobec sektora finansowego o 1.483.064 tys. zł co zostało zrekompensovane poprzez zaciągnięcie pożyczki podporządkowanej w kwocie 1.005.524 tys. zł oraz poprzez wzrost salda zobowiązań wobec sektora niefinansowego o 311.574 tys. zł. Ponadto Bank podpisał umowę emisji certyfikatów dłużnych na łączną kwotę 1 mld zł, przy czym na dzień 31 grudnia 2002 wartość nominalna wyemitowanych certyfikatów wynosiła zaledwie 25.500 tys. zł.

W strukturze aktywów Banku zmniejszył się udział należności dla sektora budżetowego o 910.765 tys. zł. Pozyskane w ten sposób wolne środki pozwoliły Bankowi na zwiększenie akcji kredytowej dla sektora niefinansowego i zwiększenie wartości portfela papierów dłużnych. W porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2001 r. należności od klientów sektora niefinansowego na dzień bilansowy wzrosły o 256.140 tys. zł natomiast wartość papierów dłużnych o 525.600 tys. zł.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki (c.d.)

1. **Należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego** – saldo netto na dzień 31 grudnia 2002 r. wynosiło 9.325.767 tys. zł (9.980.392 tys. zł na 31 grudnia 2001 r.), co stanowiło 6,6% spadek. Było to w głównej mierze wynikiem wycofania się Banku z finansowania dużej jednostki budżetowej, co tłumaczy prawie 95% spadek wartości portfela należności od sektora budżetowego (tj. o 910.765 tys. zł).

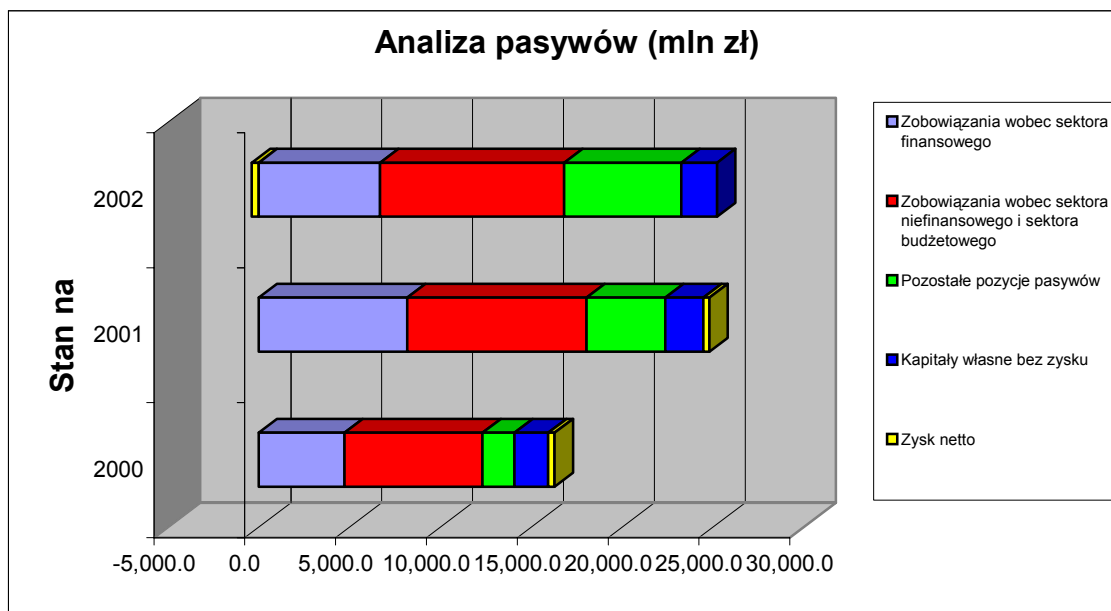
Portfel należności od samych podmiotów niefinansowych wzrósł nieznacznie w badanym okresie. Wartość brutto należności od podmiotów niefinansowych na 31 grudnia 2002 r. wynosiła 9.915.165 tys. zł wobec 9.270.085 tys. zł na koniec 2001 r., co oznacza 7,0% wzrost wartości tego portfela. W wyniku znaczącego wzrostu (155,1 %) poziomu zawiązanych rezerw, wartość netto należności od sektora niefinansowego na 31 grudnia 2002 r. charakteryzuje się 2,8% wzrostem. Zwiększony poziom utworzonych rezerw w drugiej połowie 2002 r. był przede wszystkim skutkiem przyjęcia bardziej rygorystycznej interpretacji przepisów odnośnie wybranych zaangażowań.

2. **Dłużne papiery wartościowe** – w roku 2002 nastąpił wzrost salda pozycji o 525.600 tys. zł. Wzrost ten wynikał przede wszystkim ze zwiększenia wartości w portfelu dłużnych papierów wartościowych papierów emitowanych przez Budżet Państwa o 573.410 tys. zł, przy czym wzrost wartości bilansowej obligacji skarbowych wyniósł 105.383 tys. zł (wzrost o 6,1%) natomiast wartość bonów skarbowych zwiększyła się o 468.027 tys. zł (wzrost o 20,6%). Jednocześnie wartość papierów dłużnych emitowanych przez jednostki zależne i pozostałe jednostki zanotowała niewielki spadek łącznie o 47.810 tys. zł.
3. **Inwestycje kapitałowe** – saldo inwestycji kapitałowych wzrosło o 77.083 tys. zł w bieżącym roku obrotowym. Było to wynikiem korekty wyceny tych inwestycji na 1 stycznia 2002 r. oraz zmianami w ciągu roku obrotowego. W stosunku do danych porównywalnych wzrost ten był jeszcze większy i wyniósł 305.508 tys. zł. Złożyły się na niego głównie poczynione inwestycje w akcje i udziały zależne (wzrost o 421.938 tys. zł), przy jednoczesnym spadku wartości akcji i udziałów w podmiotach stowarzyszonych o 78.198 tys. zł, pozostałych papierów wartościowych o 31.655 tys. zł oraz udziałów i akcji mniejszościowych o 6.577 tys. zł.
4. **Inne aktywa** – wartość pozycji zanotowała w 2002 roku wzrost o 60.462 tys. zł, tj. o 2,3%. Wzrost ten był spowodowany zwiększeniem wartości rozliczeń z tytułu obrotu papierami wartościowymi i operacji instrumentami finansowymi o 211.878 tys. zł, tj. o 9,6%, wskutek wzrostu wolumenu zawieranych transakcji. Ponadto zmniejszeniu uległo saldo „dłużników” o 24.684 tys. zł. Jednocześnie w przypadku należności z tytułu nadpłaty podatku dochodowego odnotowano spadek o 77.992 tys. zł do poziomu 62.515 tys. zł na dzień 31 grudnia 2002 r.
5. **Zobowiązania wobec instytucji finansowych** – saldo na dzień 31 grudnia 2002 r. wyniosło 6.690.955 tys. zł (8.174.019 tys. zł na 31 grudnia 2001 r.) co oznacza spadek o 1.483.064 tys. zł, tj. o 18,1%. Wpływ na to miał, przede wszystkim, spadek stanu środków na rachunkach i depozytach o 1.621.424 tys. zł, tj. o 33,7% w porównaniu do roku poprzedniego, przy czym zmiana ta była głównie spowodowana zmniejszeniem się wartości depozytów banków i innych podmiotów finansowych o 2.840.366 tys. zł, tj. 61,4%.
6. **Zobowiązania wobec sektora niefinansowego** – saldo pozycji w 2002 roku zanotowało wzrost w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2001 o 311.574 tys. zł (tj. o 3,2%). Wzrost ten został spowodowany zwiększeniem wartości środków zgromadzonych na rachunkach klientów mBanku o 791.389 tys. zł w porównaniu z końcem roku 2001, tj. do kwoty 1.828.889 tys. zł, przy jednoczesnym spadku depozytów innych podmiotów. Jest to zgodne z polityką Banku polegającą na zwiększaniu udziału sektora detalicznego w strukturze finansowania działalności Banku (mBank + Multibank).

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki (c.d.)

7. **Zobowiązania z tytułu emisji papierów dłużnych** - na dzień 31 grudnia 2002 r. saldo tej pozycji wynosiło 25.286 tys. zł. Na kwotę tej pozycji składały się wartości certyfikaty depozytowe wyemitowane przez Bank, których maksymalna wartość zgodnie z zawartą Umową Programu Emisji Papierów Dłużnych może wynieść 1.000.000 tys. zł.
8. **Zobowiązania podporządkowane** - wartość pozycji na dzień 31 grudnia 2002 r. wynosiła 1.005.524 tys. zł (na koniec roku poprzedniego zobowiązania te nie występowały). Na kwotę tą składają się 2 pożyczki podporządkowane w kwocie 925.010 tys. zł, odsetki od pożyczek w kwocie 474 tys. zł oraz powstałe różnice kursowe w kwocie 80.040 tys. zł. Kwota zobowiązań podporządkowanych wynika z wyemitowania w ciągu roku obrotowego obligacji podporządkowanych na sumę 250.000 tys. euro, które w całości objęła firma Atlas - Vermögensverwaltungs-Gesellschaft MBH z siedzibą w Niemczech, będąca instytucją finansową zależną w 100% od Commerzbanku AG, strategicznego akcjonariusza BRE Banku SA. Bank uzyskał zgodę Komisji Nadzoru Bankowego na zaliczenie przyjętych środków do funduszy uzupełniających Banku. Na dzień 31 grudnia 2002 r. ujęto z tego tytułu 754.789 tys. zł w ramach funduszy uzupełniających.
9. **Zarządzanie ryzykiem płynności, kursu walutowego i stopy procentowej** - Bank posiada zaawansowane narzędzia pomiaru i kontroli ryzyka płynności i ryzyka rynkowego, w szczególności ryzyka kursowego i ryzyka stopy procentowej. Zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka odbywa się na bazie dziennej. Bank posiada system limitów wewnętrznych, które uwzględniają zewnętrzne wymogi nadzoru bankowego (m.in. wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka). Stosowany przez Bank system miar i limitów obejmuje m.in.: kalkulację wartości zagrożonej (VaR) i przychodów zagrożonych (EaR), analizę luki stopy procentowej, analizy wrażliwości, pozycję walutową maksymalną i całkowitą, adekwatność kapitałową i wartość portfela (ang. exposure). Ponadto w zakresie ryzyka płynności Bank monitoruje wskaźnik płynności do 1 m-ca, tzw. wskaźnik zapewnienia płynności oraz ryzyko odpływu depozytów.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

Dla danych za rok obrotowy 2001 dokonano przekształcenia odnośnie prezentacji bez zastosowania nowych zasad wyceny. Szczegółowe uzgodnienie bilansu zamknięcia roku 2001 z bilansem otwarcia roku 2002 zostało przedstawione we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego Banku. W niniejszym raporcie wpływ najistotniejszych korekt bilansu otwarcia wynikający z nowelizacji przepisów rachunkowych został przedstawiony w poszczególnych komentarzach.

BILANS na dzień 31 grudnia 2002 r.

Komentarz	31.12.2002 r.	przekształcony	Zmiana tys. zł	Zmiana (%)	31.12.2002 r. Struktura (%)	przekształcony
	tys. zł	31.12.2001 r.				31.12.2001 r. Struktura (%)
AKTYWA						
1	360.538	738.276	(377.738)	(51,2)	1,5	3,0
2	49.021	66.683	(17.662)	(26,5)	0,2	0,3
3	3.265.405	3.290.107	(24.702)	(0,8)	13,1	13,2
3	9.275.400	9.019.260	256.140	2,8	37,3	36,3
3	50.367	961.132	(910.765)	(94,8)	0,2	3,9
4	283.731	54.965	228.766	416,2	1,1	0,2
5	5.312.796	4.787.196	525.600	11,0	21,4	19,3
	852.493	657.499	194.994	29,7	3,4	2,7
	0	0	0	0,0	0,0	0,0
6	22.520	120.501	(97.981)	(81,3)	0,1	0,5
7	12.830	20.954	(8.124)	(38,8)	0,1	0,1
8	629.299	641.105	(11.806)	(1,8)	2,5	2,6
9	259.258	206.471	52.787	25,6	1,0	0,8
10	874.989	860.284	14.705	1,7	3,5	3,5
11	2.690.058	2.629.596	60.462	2,3	10,8	10,6
	910.861	750.931	159.930	21,3	3,7	3,0
	24.849.566	24.804.960	44.606	0,2	100%	100%
</						

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

BILANS na dzień 31 grudnia 2002 r. (cd.)

	Komentarz	31.12.2002 r. tys. zł	przekształcony 31.12.2001 r. tys. zł	Zmiana tys. zł	Zmiana (%)	31.12.2002 r. Struktura (%)	przekształcony 31.12.2001 r. Struktura (%)
PASYWA							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		1.532	2.718	(1.186)	(43,6)	0,0	0,0
Zobowiązania wobec sektora finansowego	12	6.690.955	8.174.019	(1.483.064)	(18,1)	26,9	32,9
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	13	10.009.117	9.697.543	311.574	3,2	40,3	39,1
Zobowiązania wobec sektora budżetowego	13	118.554	167.845	(49.291)	(29,4)	0,5	0,7
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu							
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	14	25.286	0	25.286	100,0	0,1	0,0
Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	15	2.233.465	1.597.197	636.268	39,8	9,0	6,4
Fundusze specjalne i inne zobowiązania	16	98.957	66.829	32.128	48,1	0,4	0,3
Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżone	17	222.392	749.084	(526.692)	(70,3)	0,9	3,0
Rezerwy	18	918.972	784.317	134.655	17,2	3,7	3,2
Zobowiązania podporządkowane	19	1.005.524	0	1.005.524	(100,0)	4,0	0,0
Kapitał zakładowy	20	91.882	91.882	0	0,0	0,4	0,4
Kapitał zapasowy	20	748.738	748.738	0	0,0	3,0	3,0
Kapitał z aktualizacji wyceny	20	(3.045)	7.969	(11.014)	(138,2)	0,0	0,0
Pozostałe kapitały rezerwowe	20	1.352.915	1.247.915	105.000	8,4	5,4	5,0
Strata z lat ubiegłych		(228.772)	0	(228.772)	(100,0)	(0,9)	0,0
(Strata)/zysk netto		(379.221)	336.180	(715.401)	(212,8)	(1,5)	1,4
Pasywa razem		24.849.566	24.804.960	44.606	0,2	100%	100%

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (c.d.)

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

Komen- tarz	31.12.2002 r. tys. zł	przekształcony 31.12.2001 r. tys. zł	Zmiana tys. zł	Zmiana (%)	31.12.2002 r. Struktura (%)	przekształcony 31.12.2001 r. Struktura (%)
Przychody z tytułu odsetek	1.472.137	1.807.514	(335.377)	(18,6)	59,9	59,8
Koszty odsetek	(1.145.364)	(1.445.232)	299.868	(20,7)	(41,6)	(55,4)
Wynik z tytułu odsetek	326.773	362.282	(35.509)	(9,8)		
Przychody z tytułu prowizji	227.000	242.434	(15.434)	(6,4)	9,2	8,0
Koszty prowizji	(55.674)	(40.449)	(15.225)	37,6	(2,0)	(1,5)
Wynik z tytułu prowizji	171.326	201.985	(30.659)	(15,2)		
Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych pap. wart. i innych instrumentów finansowych o zm. kwocie dochodu	22.905	20.076	2.829	14,1	0,9	0,7
Wynik operacji finansowych	(100.222)	(141.525)	41.303	(29,2)	(3,6)	(5,4)
Wynik z pozycji wymiany	393.243	461.131	(67.888)	(14,7)	16,0	15,3
Wynik działalności bankowej	814.025	903.949	(89.924)	(9,9)		
Pozostałe przychody operacyjne	31.915	160.411	(128.496)	(80,1)	1,3	5,3
Pozostałe koszty operacyjne	(53.697)	(45.879)	(7.818)	17,0	(1,9)	(1,8)
Koszty działania banku	(470.607)	(433.015)	(37.592)	8,7	(17,1)	(16,6)
Amortyzacja środków trw. i wartości niem. i prawnych	(125.875)	(116.480)	(9.395)	8,1	(4,6)	(4,5)
Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości	(804.350)	(387.517)	(416.833)	107,6	(29,2)	(14,8)
Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości	309.430	330.134	(20.704)	(6,3)	12,6	10,9
Różnica wartości rezerw i aktualizacji	(494.920)	(57.383)	(437.537)	762,5		
Wynik działalności operacyjnej	(299.159)	411.603	(710.762)	(172,7)		
Wynik operacji nadzwyczajnych	114	117	(3)	(2,6)	0,0	0,0
(Strata)/zysk brutto	(299.045)	411.720	(710.765)	(172,6)		
Podatek dochodowy	98.968	(75.540)	174.508	231,0		
Zysk (strata) z udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	(179.144)	0	(179.144)	(100,0)		
(Strata)/zysk netto	(379.221)	336.180	(715.401)	(212,8)		
Przychody ogółem	2.456.989	3.022.048	(565.059)	(18,7)	100,0	100,0
Koszty ogółem	(2.756.034)	(2.610.328)	(145.706)	5,6	(100,0)	(100,0)
Zysk brutto	(299.045)	411.720	(710.765)	(172,6)		

Przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Spółki

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

	31.12.2002 r.	31.12.2001 r.
(Strata)/Zysk brutto	(299,045) tys. zł	411,720 tys. zł
Suma bilansowa	24,849,566 tys. zł	24,804,960 tys. zł
Aktywa netto	1,582,497 tys. zł	2,432,684 tys. zł
Fundusze własne wg KNB 6/2001 (KNB 8/1998)	1,883,046 tys. zł	1,807,921 tys. zł
Całkowity wymóg regulacyjny wraz z wymogiem na ryzyko nadmiernych zaangażowań kapitałowych (całkowity regulacyjny wymóg kapitałowy wg KNB 2/200)	1,555,290 tys. zł	1,800,144 tys. zł
Współczynnik wypłacalności wg KNB 5/2001 (KNB 5/1998)	10,01 %	12,05 %
Wskaźnik zwrotu kapitału (zysk netto za okres obrotowy / średnie aktywa netto) (1)	-18,89%	14,47%
Wskaźnik zwrotu aktywów (zysk brutto za okres obrotowy / średni stan aktywów) (1)	-1,53%	1,64%
Aktywa pracujące (dłużne papiery wart., należności brutto normalne, pod obserwacją oraz poniżej standardu – bez odsetek)	16,917 tys. zł	17,292 tys. zł
Wskaźnik kosztów/przychodów (koszty działalności banku / wynik działalności bankowej)	57,81%	47,90%
Rentowność brutto (zysk brutto za okres obrotowy / przychody ogółem)	-12,17%	13,62%
Stopa przychodu z kredytów (odsetki i prowizje od kredytów / średni stan salda należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego brutto w sytuacji regularnej oraz poniżej standardu) (1)	9,51%	13,78%
Cena środków obcych (koszt odsetek za okres obrotowy / średni stan salda depozytów) (1)	8,39%	10,62%
Udział środków własnych w pasywach (średnie kapitały własne / średnie pasywa ogółem) (1)	8,09%	11,31%
Udział kredytów w aktywach (średni stan należności od sektora niefin. i budżetowego brutto / średni stan aktywów ogółem) (1)	40,67%	41,90%
Udział kredytów w sytuacji nierregularnej w kredytach ogółem (należności od sektora niefinansowego i budżetowego brutto w sytuacji nierregularnej / średni stan należności od sektora niefinansowego i budżetowego brutto ogółem) (1)	22,47%	11,60%
Udział aktywów pracujących w aktywach ogółem	68,08%	69,71%
Wskaźnik płynności I stopnia (aktywa do 1 miesiąca zapadalności/pasywa do 1 miesiąca wymagalności) (2)	0,86	0,69
Wskaźnik płynności II (aktywa do 3 miesięcy zapadalności/pasywa do 3 miesięcy wymagalności) (2)	0,85	0,66
(Strata) / Zysk na 1 akcję	-16,51 zł	14,64 zł
Wartość księgowa na 1 akcję	68,89zł	105,90 zł

**Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.**

- (1) Stany średnie pozycji bilansowych obliczono na podstawie stanu poszczególnych pozycji na początku i końcu bieżącego i poprzedniego okresu obrotowego.
- (2) We wskaźnikach płynności na koniec 2002 r. ujęto całe saldo dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu jako zapadające do jednego miesiąca.
- (3) Wartości poszczególnych wskaźników mogą być różne od wskaźników przedstawionych w sprawozdaniu finansowym ze względu na odmienny sposób kalkulacji.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

Bilans na dzień 31 grudnia 2002 r.

1. Kasa, operacje z Bankiem Centralnym

Na dzień 31 grudnia 2002 r. saldo pozycji „Kasa, operacje z bankiem centralnym” wynosiło 360.538 tys. zł (738.276 tys. zł w 2001 r.).

Spadek salda „Kasa, operacje z bankiem centralnym” o 51,2% w bieżącym okresie obrotowym spowodowany został głównie zmniejszeniem salda rachunku bieżącego w NBP o 357.314 tys. zł. na skutek zmniejszenia salda tego rachunku w ostatnich dniach roku. Średni stan środków pieniężnych na rachunku bieżącym w NBP w grudniu 2002 r. wyniósł 511.260 tys. zł. Na dzień bilansowy deklarowana rezerwa obowiązkowa w NBP uległa zmniejszeniu w porównaniu do poprzedniego okresu obrotowego w wyniku obniżenia przez Radę Polityki Pieniężnej (uchwała nr 20/2001 z dnia 19 grudnia 2001 r.) stopy rezerwy obowiązkowej do 4,5% i wynosiła 515.741 tys. zł (na 31 grudnia 2001 – 566.978 tys. zł).

2. Należności od sektora finansowego

Na dzień bilansowy saldo netto pozycji „Należności od sektora finansowego” wynosiło 3.265.405 tys. zł, co w porównaniu z kwotą 3.290.107 tys. zł na koniec 2001 r. stanowiło spadek o 0,8% (w ujęciu brutto nastąpił spadek o 1,1% z 3.364.650 tys. zł do 3.328.860 tys. zł.). Również udział salda „Należności od sektora finansowego” w sumie bilansowej spadł z 13,2% na dzień 31 grudnia 2001 r. do 13,1% na koniec 2002 r.

Należności w rachunku bieżącym wzrosły o 67.654 tys. zł, tj. o 7,9%, natomiast należności terminowe zanotowały spadek o 92.356 tys. zł, tj. o 3,8%. Na spadek należności terminowych największy wpływ miało zmniejszenie wartości brutto pozycji kredyty, lokaty i pożyczki o 158.125 tys. zł.

W pozycji należności od instytucji finansowych wykazano również obligacje podmiotów finansowych nabyte na rynku pierwotnym, a zatem zaliczane do „należności własnych” według kategorii aktywów finansowych, o łącznej wartości bilansowej 157.090 tys. zł. Obligacje te zostały wyemitowane przez następujące spółki: BRE Fundusz Kapitałowy Sp. z o. o., Tele-Tech Investments Sp. z o. o., AMBRESA Sp. z o.o., Euro-Invest S.A. i Hestia Investment Sp. z o.o. Ponadto w pozycji tej ujęto obligacje NBP, wyemitowane w związku z obniżeniem rezerwy obowiązkowej, o wartości bilansowej 332.447 tys. zł, również zaliczone do „należności własnych jednostki” według kategorii aktywów finansowych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2002 największa część należności od instytucji finansowych brutto pochodziła od polskich instytucji finansowych (67,1% wszystkich należności). Kolejne największe zaangażowania Banku związane były z należnościami podmiotów finansowych z takich krajów jak: Wielka Brytania (14,0% wszystkich należności brutto) oraz Austria (8,0% wszystkich należności brutto). Należności od podmiotów finansowych z krajów dawnego ZSRR (Białorusi, Rosji, Łotwy i Kazachstanu) oraz Turcji stanowiły łącznie 7,1% wszystkich należności brutto. Podmioty te posiadają odpowiednie ratingi nadane przez międzynarodowe agencje ratingowe.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

3. Należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego

Saldo pozycji „Należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego” na dzień 31 grudnia 2002 r. wynosiło 9.325.767 tys. zł (9.980.392 tys. zł na 31 grudnia 2001 r.), co stanowiło spadek w wysokości 6,5%. W porównaniu do 2001 r. udział „Należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego” w strukturze aktywów na 31 grudnia 2002 r. zmniejszył się z 40,2% do 37,5%.

Zmniejszenie salda było w głównej mierze wynikiem spłaty zaangażowania przez dużą jednostkę budżetową, co tłumaczy prawie 95% spadek wartości portfela należności od sektora budżetowego (tj. o 910.765 tys. zł). Portfel należności od podmiotów niefinansowych wzrósł w badanym okresie nieznacznie o 256.140 tys. zł, tj. o 2,8%. Wartość brutto należności niefinansowych na 31 grudnia 2002r. wynosiła 9.915.165 tys. zł wobec 9.270.085 tys. zł na koniec 2001 r., co oznacza 7,0% wzrost wartości portfela. W wyniku znaczącego wzrostu poziomu zawiązanych rezerw o 155,1%, wartość netto należności od sektora niefinansowego na 31 grudnia 2002r. charakteryzuje się 2,8% wzrostem. Do należności od instytucji niefinansowych zaliczono również posiadane przez Bank dłużne papiery wartościowe podmiotów niefinansowych nabyte na rynku pierwotnym (a zatem zaliczane do kategorii aktywów finansowych „należności własne jednostki”) o łącznej wartości bilansowej 258.081 tys. zł. Wartość tych dłużnych papierów wartościowych na bilansie zamknięcia wzrosła w porównaniu ze stanem w przekształconym bilansie otwarcia przede wszystkim ze względu na przejęcie od BRE Funduszu Kapitałowego Sp. z o.o. obligacji jednej ze spółek o łącznej wartości nominalnej 50.900 tys. USD.

W bieżącym okresie obrotowym struktura rodzajowa portfela kredytowego kształtowała się w następujący sposób:

Rodzaj kredytu	31 grudnia 2002 r.	31 grudnia 2001 r.
Kredyty inwestycyjne	30,39%	36,4%
Kredyty obrotowe	24,37%	27,1%
Kredyty w rachunku bieżącym	32,27%	15,2%
Pozostałe	12,97%	21,3%
Razem	100,0%	100,0%

Struktura walutowa portfela należności niefinansowych brutto na dzień 31 grudnia 2002 r. charakteryzowała się względnie równomiernym rozkładem zaangażowania pomiędzy walutę krajową (51,3%) i zagraniczną (48,7%), w porównaniu ze znaczną przewagą zaangażowania w walucie krajowej (55,9%) nad zaangażowaniem w walucie zagranicznej (44,1%) w 2001 r.

W ciągu bieżącego roku obrotowego nie wystąpiła istotna zmiana w udziale poszczególnych walut wśród walut zagranicznych. Na dzień 31 grudnia 2002 r. największy udział w zaangażowaniu w walucie zagranicznej miało euro i dolar amerykański (odpowiednio 22,5% i 19,2% należności brutto od sektora niefinansowego i budżetowego). Dla porównania, na dzień 31 grudnia 2001 r. udział euro i dolara w portfelu należności niefinansowych i budżetowych wynosił odpowiednio 19,4% i 16,0%.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

3. Należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego (c.d.)

Zarówno na koniec bieżącego jak i poprzedniego okresu obrotowego struktura branżowa portfela kredytowego odzwierciedlała największe zaangażowanie Banku w sektor handlowy (odpowiednio 17% i 16%). Istotnymi elementami struktury branżowej portfela kredytowego były również w bieżącym okresie obrotowym sektory: obsługi nieruchomości oraz budownictwa, pośrednictwo finansowe z wyjątkiem ubezpieczeń i funduszy emerytalno - rentowych, produkcja artykułów spożywczych i napojów a także sektor klientów detalicznych.

W ciągu okresu obrotowego nastąpił spadek wartości portfela kredytowego w sektorze niefinansowym i budżetowym ogółem o 6,6%, co przy wzroście portfela należności zagrożonych o 88,0%, skutkowało pogorszeniem się struktury portfela kredytowego. Udział należności zagrożonych w całym portfelu „Należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego” wzrósł z 11,4% na dzień 31 grudnia 2001 r. do 22,1% na dzień 31 grudnia 2002 r., co było przede wszystkim efektem wzrostu udziału należności „wątpliwych” o 4,0 p.p. i wzrostu udziału należności „straconych” o 2,1 p.p. w portfelu ogółem. Udział należności „poniżej standardu” wzrósł o 4,6 p.p.

Struktura ryzyka portfela kredytowego kształtowała się w sposób następujący (z wyłączeniem naliczonych odsetek):

Należności	31.12.2002 r.		31.12.2001 r.	
	Saldo tys. zł	Udział (%)	Saldo tys. zł	Udział (%)
Normalne	6.946.325	69,7%	8.056.149	78,7%
Pod obserwację	630.114	6,3%	846.138	8,3%
Zagrożone	2.196.409	22,1%	1.168.578	11,4%
W tym:				
poniżej standardu	767.324	7,7%	314.695	3,1%
wątpliwe	894.844	9,0%	515.348	5,0%
stracone	534.241	5,4%	338.535	3,3%
Odsetki	192.684	1,9%	160.352	1,6%
Razem (brutto)	9.965.532	100,0%	10.231.217	100,0%
Rezerwy celowe	(639.765)	6,4%	(250.825)	2,5 %
Razem (netto)	9.325.767		9.980.392	

Z powyższej analizy wynika, że w porównaniu z rokiem poprzednim w badanym roku obrotowym nastąpił wzrost udziału rezerw w całym portfelu należności brutto (z 2,5 % do 6,4%), jak i podwyższenie stopnia pokrycia portfela zagrożonego rezerwami celowymi na należności zagrożone (z 20,7% do 28,1%). Wzrost ten wynikał przede wszystkim z faktu, że w kategoriach zagrożonych znalazły się w bieżącym okresie obrotowym kredyty dla spółek, dla których Bank posiadał zabezpieczenia nie powodujące obniżenia podstawy do tworzenia rezerw w myśl obowiązujących przepisów Rozporządzenia Ministra Finansów, co wpłynęło na podwyższenie podstawy do tworzenia rezerw celowych na zagrożone zaangażowanie kredytowe.

W bieżącym okresie obrotowym Bank częściowo wykorzystał wcześniej utworzoną rezerwę na ogólne ryzyko bankowe (art. 130 ustawy Prawo bankowe) w celu utworzenia rezerw celowych na ryzyko kredytowe, w pewnych uzasadnionych przypadkach.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

4. Dłużne papiery wartościowe

Saldo pozycji „Dłużne papiery wartościowe” na dzień 31 grudnia 2002 r. wynosiło 5.312.796 tys. zł, co stanowiło 21,4% sumy bilansowej Banku. W porównaniu do przekształconego bilansu otwarcia (4.787.196 tys. zł) pozycja ta zwiększyła się o 525.600 tys. zł (co oznaczało wzrost o 11%).

W wyniku przekształcania bilansu otwarcia w pozycji dłużne papiery wartościowe wykazano również dłużne papiery wartościowe, na których Bank zawarł transakcje repo. Wartość takich transakcji na bilansie otwarcia wynosiła 1.077.759 tys. zł. W trakcie roku wolumen tego rodzaju transakcji się zwiększył do 1.728.870 tys. zł na dzień 31 grudnia 2002 r., co było jednym z czynników wpływających na wzrost wartości dłużnych papierów wartościowych w portfelu Banku.

Ponadto wzrost pozycji „Dłużne papiery wartościowe” na dzień 31 grudnia 2002 r. w porównaniu do stanu na koniec poprzedniego roku obrotowego wynikał przede wszystkim ze zwiększenia wartości w portfelu papierów dłużnych emitowanych przez Budżet Państwa o 573.410 tys. zł (tj. o 14,3%). Wartość bonów skarbowych zwiększyła się o 468.027 tys. zł (wzrost o 20,6%) natomiast wartość obligacji skarbowych wzrosła o 105.383 tys. zł (6,1%). Jednocześnie wartość papierów dłużnych emitowanych przez jednostki zależne i inne jednostki w analizowanym okresie zmniejszyła się nieznacznie.

Dłużne papiery wartościowe na dzień 31 grudnia 2002 r. był podzielone na dostępne do sprzedaży i przeznaczone do obrotu. Do portfela dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży zaliczono bony skarbowe zablokowane w związku z wymogami Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Łączna wartość bilansowa tych bonów wynosiła 45.675 tys. zł. Dodatkowo w portfelu dostępnym do sprzedaży wykazano obligacje komercyjne podmiotu niefinansowego o łącznej wartości bilansowej 44.864 tys. zł. Pozostałe papiery dłużne były wykazywane w portfelu papierów przeznaczonych do obrotu.

5. Udziały lub akcje w jednostkach zależnych

Saldo pozycji „Akcje i udziały w jednostkach zależnych” wynosiło na dzień 31 grudnia 2002 r. 852.493 tys. zł i wzrosło w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r. o 98,0%, tj. o kwotę 421.938 tys. zł w stosunku do danych porównywalnych co do wartości.

Wzrost ten wynikał głównie z:

- zakupu 38,61% akcji spółki PTE Skarbiec-Emerytura SA za 382.880 tys. zł oraz podwyższenia kapitału tej spółki o 30.000 tys. zł,
- zakupu akcji oraz czterokrotnego podwyższenia wartości kapitału zakładowego w Skarbiec Asset Management Holding SA o łączną kwotę 134.582 tys. zł,
- zakupu 100% akcji Famco S.A. za kwotę 2.840 tys. zł przy jednoczesnym zobowiązaniu się Banku do opłacenia nieopłaconej części kapitału zakładowego w wysokości 2.500 tys. zł

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

5. Udziały lub akcje w jednostkach zależnych (c.d.)

Wzrost został częściowo zrekompensowany m.in. poprzez:

- sprzedaż 51% akcji Skarbiec TFI S.A. do Skarbiec Asset Management Holding S.A., wartość tych akcji na 1 stycznia 2002 r. wynosiła 21.434 tys. zł,
- spadek wartości, a następnie sprzedaż 100% posiadanych udziałów w BRE Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o., których wartość na dzień 1 stycznia 2002 r. wynosiła 27.849 tys. zł,
- umorzenie kapitału zakładowego w spółce Dom Inwestycyjny BRE Banku S.A. w wysokości 7.981 tys. zł.
- wycofanie części wkładu w kwocie 14.303 tys. zł w spółce Ambresa Sp. z o.o. - BRELLA Sp. komandytowa.

Ponadto na saldo portfela akcji i udziałów w spółkach zależnych istotny wpływ miał przyjęty sposób wyceny. Zgodnie z obowiązującymi zasadami Bank dokonał kalkulacji wartości tego portfela metodą praw własności zarówno na 1 stycznia 2002 r. (efekt został odniesiony na wynik z lat ubiegłych), jak i na koniec roku obrotowego. Szczegóły dotyczące wyceny metodą praw własności zostały opisane w niniejszym raporcie w komentarzu 30.

Szczegółowe zestawienie tej pozycji znajduje się w notach nr 7 oraz 10 do sprawozdania finansowego.

6. Udziały lub akcje w jednostkach stowarzyszonych

Saldo pozycji „Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych” na dzień bilansowy wynosiło 22.520 mln zł (120.501 tys. zł na dzień 31 grudnia 2001 r. i 100.718 tys. zł na dzień 1 stycznia 2002 r.). Podobnie jak w przypadku udziałów zależnych Bank dokonał odpowiedniej wyceny akcji i udziałów stowarzyszonych metodą praw własności na początek i koniec roku obrotowego.

Na dzień 31 grudnia 2002 r. wartość pozycji „Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych” wynosząca 22.520 tys. zł spadła o 77,6% w porównaniu do stanu na dzień 1 stycznia 2002 r. Spadek ten został w głównej mierze spowodowany sprzedażą 50% posiadanych przez Bank akcji BRE Private Equity Sp. z o.o., których wartość bilansowa na początek 2002 roku wynosiła 6.079 tys. zł, a także poprzez przeniesienie akcji Szeptel SA i Pozmeat S.A. do pozycji „Pozostałe papiery wartościowe” (wartość bilansowa tych akcji na początek 2002 roku to 61.942 tys. zł) ze względu na przyjętą strategię sprzedaży tych akcji.

W badanym roku obrotowym Bank zakupił 50% akcji spółki Polfactor S.A. o wartości 4.803 tys. zł od BRE Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.

Szczegółowe zestawienie tego salda przedstawiono w notach 9 i 10 do sprawozdania finansowego Banku.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

7. Udziały lub akcje w innych jednostkach

Pozycja „Akcje i udziały w innych jednostkach” na dzień bilansowy wynosiła 12.830 tys. zł (20.954 tys. zł na dzień 31 grudnia 2001 r. i 19.407 tys. zł na 1 stycznia 2002 r.). Saldo pozycji „Akcje i udziały w innych jednostkach” spadło o 33,9% w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r. Najistotniejszym czynnikiem wpływającym na zmniejszenie salda był spadek wartości udziałów w funduszach zagranicznych: Poland Investment Fund, Polish PRE-IPO Fund LP, Prospect Poland UK LP (w przypadku dwóch ostatnich funduszy zanotowano trwałą utratę wartości).

Udziały i akcje w innych jednostkach są klasyfikowane przez Bank jako papiery wartościowe dostępne do sprzedaży. Zgodnie z nowelizacją przepisów rachunkowych zmiany wartości godziwej papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży ujmowane są w „kapitale z aktualizacji wyceny”. W przypadku wystąpienia trwałej utraty wartości całość zniżek/zwyżek wartości jest rozliczana do rachunku zysków i strat. Szczegółowe zestawienie tego salda przedstawiono w nocie 11 do sprawozdania finansowego Banku.

8. Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe

Na dzień bilansowy wartość pozycji „Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe” wynosiła 629.299 tys. zł (641.105 tys. zł na dzień 31 grudnia 2001 r.). Na dzień 1 stycznia 2002 r. saldo tej pozycji wzrosło o 19.849 tys. zł, ze względu na zmianę zasad rachunkowości, wprowadzonych na mocy Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz.U.01.149.1674 z dnia 22 grudnia 2001), zgodnie z którymi okresowa wycena papierów wartościowych powinna być dokonana według ceny rynkowej, a nie niższej z ceny nabycia lub ceny rynkowej. Po uwzględnieniuwyżek wartości papierów wartościowych notowanych na GPW do kursu giełdowego bilans otwarcia pozycji „Pozostałe papiery wartościowe i inne prawa majątkowe” wynosił 660.954 tys. zł. Rozporządzenie wprowadziło także nowe zasady dotyczące klasyfikacji papierów wartościowych, które obecnie są prezentowane w dwóch kategoriach: przeznaczone do obrotu i dostępne do sprzedaży.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r. saldo pozycji „Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe” zmniejszyło się o 31.655 tys. zł, tj. o 4,8%. Na spadek ten złożyły się :

- sprzedaż całego pakietu posiadanych przez Bank akcji Grupy Onet.pl S.A. o wartości bilansowej netto 27.807 tys. zł na początek roku obrotowego; pozostałą część posiadanych na 31 grudnia 2001 r. akcji Grupy Onet.pl zaklasyfikowano, jako akcje Optimus S.A. (wcześniej Optimus Technologie S.A.), z których znaczną część sprzedano w badanym okresie,
- sprzedaż akcji spółki Stomil Olsztyn S.A. o wartości bilansowej na początek okresu 49.036 tys. zł,
- sprzedaż jednostek uczestnictwa w funduszu powierniczym Skarbiec Kasa, które na dzień 31 grudnia 2001 r. miały wartość 77.813 tys. zł.
- zakup pakietu akcji PKN Orlen o wartości 59.939 tys. zł,
- zakup pakietu akcji PZU S.A. w wysokości 50.499 tys. zł,
- spadek wartości bilansowej papierów wartościowych klasyfikowanych jako „przeznaczone do obrotu” o 16.924 tys. zł.

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

9. Wartości niematerialne i prawne

Na dzień bilansowy wartość pozycji „Wartości niematerialne i prawne” wynosiła 259.258 tys. zł w porównaniu z 206.471 tys. zł na dzień 31 grudnia 2001 r., co stanowiło 25,6% wzrost.

W 2001 roku do pozycji „Wartości niematerialne i prawne” zaliczano także koszty organizacji poniesione przy założeniu lub późniejszym rozszerzeniu spółki akcyjnej (saldo tej pozycji na dzień 31 grudnia 2001 r. wynosiło 3.106 tys. zł) oraz nabyte prawa użytkowania wieczystego gruntów (saldo na dzień 31 grudnia 2001 r. wynosiło 53.017 tys. zł). Bank dokonał przekształcenia bilansu otwarcia i przeniósł koszty organizacji w wysokości 3.106 tys. zł do rozliczeń międzyokresowych czynnych oraz nabyte prawa użytkowania wieczystego gruntów do rzeczowego majątku trwałego w kwocie 53.017 tys. zł. Ponadto, skutkiem przekształcenia bilansu otwarcia było także przeniesienie części pozycji inwestycji i zaliczek na poczet inwestycji w kwocie 13.911 tys. zł z rzeczowego majątku trwałego do wartości niematerialnych i prawnych.

Na wzrost salda wartości niematerialnych i prawnych w bieżącym okresie obrotowym złożyło się głównie przeniesienie z inwestycji systemu operacyjnego Altamira (system operacyjny mBanku) o wartości 59.457 tys. zł.

Zużycie wartości niematerialnych i prawnych, mierzone jako stosunek wartości umorzenia do wartości brutto wartości niematerialnych i prawnych na dzień 31 grudnia 2002 r. wyniosło 30,3%. Analogicznie mierzony wskaźnik na dzień 31 grudnia 2001 r. wynosił 29,0%. Zużycie oprogramowania komputerowego, stanowiącego 61,1% salda wartości niematerialnych i prawnych ogółem, mierzone jako stosunek wartości umorzenia do wartości brutto tego oprogramowania na dzień 31 grudnia 2002 r. wyniosło 24,0%. Analogicznie mierzony wskaźnik na dzień 31 grudnia 2001 r. wynosił 29,7%. Spadek tego wskaźnika wynikał z rozliczenia dużych inwestycji w oprogramowanie w korespondencji z pozycją środki trwałe w budowie.

Szczegółowe zestawienie omawianego salda przedstawiono w nocie nr 14 do sprawozdania finansowego Banku.

10. Rzeczowe aktywa trwałe

Na dzień bilansowy wartość pozycji „Rzeczowy majątek trwały” wynosiła 874.989 tys. zł w porównaniu z 860.284 tys. zł na dzień 31 grudnia 2001 r., co stanowiło 1,7% wzrost.

W 2002 roku Bank dokonał przekształcenia bilansu otwarcia – zostało to opisane w komentarzu powyżej.

Wzrost wartości rzeczowych aktywów trwałych w badanym roku wynika głównie ze wzrostu salda inwestycji i zaliczek na inwestycje o 17.010 tys. zł. W 2002 roku do pozycji „budynki i lokale własne” zaliczono także nieruchomość o wartości 16.024 tys. zł przejętą w roku 1999 za wierzycielności od Swarzędzkich Fabryk Mebli. Nieruchomość ta była wcześniej prezentowana w pozycji innych aktywów jako „aktywa do zbycia”.

Zużycie środków trwałych, mierzone jako stosunek wartości umorzenia do wartości brutto środków trwałych na 31 grudnia 2002 r. wyniosło 28,5% i wzrosło w stosunku do analogicznego wskaźnika na dzień 31 grudnia 2001 r., który wynosił 23,9%. Było to wynikiem przede wszystkim naliczonej w ciągu roku amortyzacji.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

11. Inne aktywa

Saldo pozycji „Inne aktywa” na dzień 31 grudnia 2002 r. wyniosło 2.690.058 tys. zł, w porównaniu ze 2.629.596 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2001 r.

Wzrost salda o 60.462 tys. zł, tj. o 2,3 % nastąpił przede wszystkim na skutek wzrostu wartości rozliczeń z tytułu obrotu papierami wartościowymi i operacji instrumentami finansowymi o 211.878 tys. zł, tj. o 9,6%, wynikającego ze wzrostu wolumenu zawieranych transakcji. Dodatkowo, w bieżącym roku obrotowym, zmniejszeniu uległo saldo „dłużników” o 24.684 tys. zł. Największy spadek salda odnotowano w przypadku należności z tytułu nadpłaty podatku dochodowego, które spadły o 77.992 tys. zł do poziomu 62.515 tys. zł na dzień 31 grudnia 2002 r.

Na dzień 31 grudnia 2002 r. na saldo rozliczeń z tytułu obrotu papierami wartościowymi i operacji instrumentami finansowymi w kwocie 2.411.489 tys. zł składały się:

- wycena wartości godziwej transakcji na stopę procentową (1.622.876 tys. zł) oraz zapłacone premie od opcji na stopę procentową (344 tys. zł),
- wycena wartości godziwej transakcji walutowych (706.220 tys. zł) oraz zapłacone premie od opcji walutowych (70.850 tys. zł),
- wycena transakcji pochodnych papierami wartościowymi i na indeksy (10.891 tys. zł) oraz zapłacone premie od warrantów i opcji (308 tys. zł).

Znaczącą pozycję „Innych aktywów” w wysokości 177.548 tys. zł stanowili również „Dłużnicy”, na co wpłynęły w głównej mierze zaliczki na poczet zakupu udziałów w spółkach: PTE Skarbiec Emerytura SA, BRE.locum Sp. z o.o., Multico Sp. z o.o., BPT Telbank, Optimus S.A., cable.com S.A., BRE Corporate Finance S.A., Inteligo Group, Billbird S.A. na łączną kwotę 190.518 tys. zł (202.232 tys. zł na dzień 31 grudnia 2001 r.). Biorąc pod uwagę substancję tych zaliczek powinny być one alokowane do poszczególnych pozycji akcji i udziałów, jednakże Bank zaprezentował je w pozycji „Inne aktywa” dostosowując się do wymogów Narodowego Banku Polskiego.

12. Zobowiązania wobec sektora finansowego

Na dzień 31 grudnia 2002 r. wartość pozycji „Zobowiązania wobec sektora finansowego” wynosiła 6.690.955 tys. zł (8.174.019 tys. zł na koniec 2001 r.).

W porównaniu do bilansu zamknięcia roku ubiegłego, bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2002 roku dla tej pozycji wzrósł o 1.146.641 tys. zł, ze względu na nowelizację przepisów rachunkowych, zgodnie z którymi otrzymane kaucje dotychczas prezentowane w pozycji „Fundusze specjalne i inne zobowiązania” zaliczone zostały do odpowiedniej pozycji zobowiązań.

Wartość zobowiązań wobec sektora finansowego zmniejszyła się w roku badanym o 1.483.064 tys. zł, tj. o 18,1%. Wpływ na to miał, przede wszystkim, spadek stanu środków na rachunkach i depozytach o 1.621.424 tys. zł, tj. o 33,7% w porównaniu do roku poprzedniego, przy czym zmiana ta była głównie spowodowana zmniejszeniem się wartości depozytów banków i innych podmiotów finansowych o 2.840.366 tys. zł, tj. 61,4%.

Udział zobowiązań wobec sektora finansowego w walutach obcych wzrósł z 52,1% na koniec 2001 roku do 57,6% na dzień 31 grudnia 2002 r.

13. Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i budżetowego

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

Na dzień bilansowy wartość pozycji „Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i budżetowego” wynosiła 10.127.671 tys. zł (9.865.388 tys. zł na dzień 31 grudnia 2001). Na koniec 2002 r. „zobowiązania wobec sektora niefinansowego” wynosiły 10.009.117 tys. zł (9.697.543 tys. zł na początek roku 2002), natomiast „zobowiązania wobec sektora budżetowego” wynosiły 118.554 tys. zł (167.845 tys. zł na początek roku 2002).

Zwiększenie salda pozycji „Zobowiązania wobec sektora niefinansowego” o 311.574 tys. zł, tj. 3,2 % spowodowane było głównie zwiększeniem środków zgromadzonych na rachunkach klientów mBanku o 791.389 tys. zł w porównaniu z końcem roku 2001, tj. do kwoty 1.828.889 tys. zł. Jest to spójne z polityką Banku polegającą na zwiększaniu udziału sektora detalicznego w strukturze finansowania działalności Banku.

Ponadto, nastąpiła zmiana w strukturze zobowiązań wobec klientów sektora niefinansowego. Udział depozytów terminowych spadł z 64,2% na dzień 31 grudnia 2001 roku do 52,3% na dzień 31 grudnia 2002 roku, na co największy wpływ miał stóp procentowych oraz zgromadzenie znacznej ilości środków na rachunkach klientów mBanku, z których zdecydowana większość to rachunki bieżące.

14. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych.

Na dzień 31 grudnia 2002 r. saldo pozycji „Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych” wynosiło 25.286 tys. zł. Na koniec roku ubiegłego pozycja ta nie wystąpiła.

Na kwotę pozycji „Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych” składa się wartość certyfikatów depozytowych wyemitowanych przez Bank na podstawie Umowy Programu Emisji Papierów Dłużnych zawartej 24 września 2002 r. Na dzień 31 grudnia 2002 r. certyfikaty depozytowe o wartości nominalnej 25.500 tys. zł zostały wycenione metodą zamortyzowanego kosztu.

Zgodnie z zapisem w Umowie Programu Emisji Papierów Dłużnych maksymalna wartość programu emisji może wynieść 1.000.000 tys. zł.

15. Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych

Na dzień 31 grudnia 2002 r. saldo pozycji „Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych” wynosiła 2.233.465 tys. zł w porównaniu do 1.597.197 zł na 31 grudnia 2001 r. i dotyczyły wyceny wartości godziwej operacji papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi. Wzrost salda w porównaniu do 31 grudnia 2001 r. spowodowany był przede wszystkim zwiększeniem wyceny według wartości godziwej kontraktów wymiany procentowej – swap (wzrost zobowiązań z tego tytułu o 312.304 tys. zł) oraz wzrostem wyceny według wartości godziwej transakcji walutowych (łącznie o 333.871 tys. zł).

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

15. Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych (c.d.)

Na 31 grudnia 2002 r. na saldo składały się:

- wycena wartości godziwej transakcji na stopę procentową (1.587.782 tys. zł) oraz otrzymane premie od opcji na stopę procentową (518 tys. zł),
- wycena wartości godziwej transakcji walutowych (541.563 tys. zł) oraz otrzymane premie od opcji walutowych (96.950 tys. zł),
- wycena transakcji pochodnych papierami wartościowymi i na indeksy (6.374 tys. zł) oraz otrzymane premie od warrantów i opcji (278 tys. zł).

16. Fundusze specjalne i inne zobowiązania

Na dzień 31 grudnia 2002 r. saldo pozycji „Fundusze specjalne i inne zobowiązania” wynosiło 98.957 tys. zł (66.829 tys. zł na dzień 31 grudnia 2001 r.).

Na zwiększenie salda „Fundusze specjalne i inne zobowiązania” o kwotę 32.128 tys. zł, tj. 48,1% miało wpływ, przede wszystkim zwiększenie się salda pozycji „wierzyciele” o 42.939 tys. zł do poziomu 87.516 tys. zł na dzień 31 grudnia 2002 r.

17. Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżone

Na dzień 31 grudnia 2002 roku wartość pozycji „Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżone” wynosiła 222.392 tys. zł (749 084 tys. zł na dzień 31 grudnia 2001 roku), co oznacza spadek o 526,692 tys. zł, tj. 70,3 %.

Największy wpływ na spadek salda „Pozostałych przychodów przyszłych okresów” miały pozycje niezrealizowane różnice kursowe oraz należne dyskonto wierzytelności, których saldo na dzień 31 grudnia 2001 r. wynosiło 530.627 tys. zł i które nie wystąpiły na koniec 2002 roku.

18. Rezerwy

Na dzień bilansowy wartość pozycji „Rezerwy” wynosiła 918.972 tys. zł (784.317 tys. zł na dzień 31 grudnia 2001). Na saldo to składały się rezerwa na podatek odroczony oraz pozostałe rezerwy. Saldo pozycji „Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego” wynosiło na dzień bilansowy 789.122 tys. zł (693.595 tys. zł na dzień 31 grudnia 2001 r.).

Saldo pozycji „Pozostałe rezerwy” na koniec roku 2002 wynosiło 129.850 tys. zł (90,772 tys. zł na dzień 31 grudnia 2001 r.). Na saldo to składały się rezerwy celowe na pozabilansowe ryzyko kredytowe – 10.850 tys. zł – oraz rezerwa na ryzyko ogólne – 119.000 tys. zł.

Na zmianę salda rezerw w bieżącym roku obrotowym wpłynęło zwiększenie rezerwy na ryzyko ogólne o 55.155 tys. zł oraz jednocześnie obniżenie rezerwy na pozabilansowe ryzyko kredytowe o 16.027 tys. zł. Zwiększenie rezerwy na ryzyko ogólne było wypadkową wykorzystania rezerwy w wysokości 63.845 tys. zł, związanego z koniecznością przeklasyfikowania kilku pozycji z kategorii należności normalnych do grupy kredytów straconych wskutek nagłego, znacznego pogorszenia się sytuacji finansowej kredytobiorców, oraz zawiązania rezerwy w wysokości 119.000 tys. zł. Rezerwa na ogólne ryzyko bankowe utworzona została na podstawie art. 130 ustawy Prawo Bankowe.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

19. Zobowiązania podporządkowane.

Na dzień 31 grudnia 2002 r. wartość pozycji „Zobowiązania podporządkowane” wynosiła 1.005.524 tys. zł, co stanowi 100% wzrost w stosunku do roku ubiegłego. Na wartość pozycji składają się 2 pożyczki podporządkowane w kwocie 925.010 tys. zł, odsetki od pożyczek w kwocie 474 tys. zł oraz powstałe różnice kursowe w kwocie 80.040 tys. zł.

Kwota pożyczek podporządkowanych wynika z wyemitowania w ciągu roku obrotowego obligacji podporządkowanych na sumę 250.000 tys. euro, które w całości objęła firma Atlas - Vermögensverwaltungs-Gesellschaft MBH z siedzibą w Niemczech, będąca instytucją finansową zależną w 100% od Commerzbanku AG, strategicznego akcjonariusza BRE Banku S.A.

Komisja Nadzoru Bankowego wydała zgodę na zaliczenie wszystkich tych obligacji do funduszy uzupełniających Banku. Na dzień 31 grudnia 2002 r. ujęto z tego tytułu 754.789 tys. zł w ramach funduszy uzupełniających.

20. Kapitał własny

Syntetyczne zestawienie zmian kapitałów własnych w 2002 roku przedstawia się następująco:

	31.12.2001 r.	Podział zysku	Przeksz. bilansu otwarcia	Inne zmiany	31.12.2002 r.
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Kapitał podstawowy	91.882	-	-	-	91.882
Kapitał zapasowy	748.738	-	-	-	748.738
Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny	7.969	-	15.146	(26.160)	(3.045)
Pozostałe kapitały rezerwowe	1.247.915	105.000			1.352.915
Zysk/(strata) z lat ubiegłych	-		(228.772)		(228.772)
Zysk/(strata) netto	336.180	(336.180)		(379.221)	(379.221)
Razem	2.432.684	(231.180)	(213.626)	(405.381)	1.582.497

Fundusze własne Banku, wyliczone zgodnie z Uchwałą nr 6/2001 Komisji Nadzoru Bankowego, wyniosły na dzień 31 grudnia 2002 roku 1.883.046 tys. zł i były wyższe o 327.755 tys. zł od całkowitego wymogu regulacyjnego, który wraz z wymogiem na ryzyko nadmiernych zaangażowań kapitałowych wyniósł na dzień bilansowy 1.555.290 tys. zł. Współczynnik wypłacalności Banku wyniósł 10,01%.

Na 31 grudnia 2002 r. Bank przekroczył limity koncentracji wierzytelności o 36.803 tys. zł oraz próg koncentracji kapitałowej o 249.414 tys. zł.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego na dzień 31 grudnia 2002 roku równy był 34.184 tys. zł, ponieważ wartość bezwzględna pozycji walutowej przekroczyła 2% funduszy własnych banku. Jest on liczony na bazie metody podstawowej.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r. nie było zmian pozycji kapitału zakładowego ani kapitału zapasowego.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

20. Kapitał własny (c.d.)

Na dzień 31 grudnia 2002 r. kapitał akcyjny Banku wynosił 91.882.000 zł i składał się z 22.970.500 akcji imiennych i na okaziciela o wartości nominalnej 4 złote każda. Wszystkie akcje zostały w pełni opłacone. Brak było akcji uprzywilejowanych.

Na dzień 31 grudnia 2002 r. kwota „Pozostałych kapitałów rezerwowych” wynosiła 1.352.915 tys. zł w porównaniu do 1.247.915 mln zł według stanu na koniec poprzedniego roku obrotowego. Oznacza to wzrost kapitału rezerwowego o 105.000 tys. zł (tj. o 8,4%). Wzrost ten związany był z przeznaczeniem 105.000 tys. zł z podziału zysku roku 2001 na „Fundusz ogólnego ryzyka bankowego” na mocy Uchwały nr 2 Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 25 kwietnia 2002 r.

Szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych pozycji kapitałów na dzień 31 grudnia 2002 r. przedstawione zostały w notach od 29 do 35 do sprawozdania finansowego.

Rachunek zysków i strat za rok obrotowy do 31 grudnia 2002 r.

21. Wynik z tytułu odsetek

Wynik z tytułu odsetek za bieżący okres obrotowy wyniósł 326.773 tys. zł (362.282 tys. zł w poprzednim roku obrotowym), co stanowi spadek o 35.509 tys. zł, tj. o 9,8% w porównaniu do roku poprzedniego.

Istotnym elementem kształtującym poziom przychodów i kosztów był fakt, że w 2002 roku Rada Polityki Pieniężnej osiem razy obniżała podstawowe stopy procentowe, łącznie o 6,75 p.p., i tak stopa kredytu refinansowego spadła z 16,5% do 9,75%, stopa redyskontowa weksli z 14% do 7,5%, a stopa kredytu lombardowego z 15,5% do 8,75%.

W bieżącym okresie obrotowym przychody z tytułu odsetek spadły o 18,6%, natomiast koszty z tytułu odsetek spadły o 20,7% głównie w wyniku obniżeniu podstawowych stóp procentowych.

Marża odsetkowa (liczona jako wynik z tytułu odsetek do przychodów z tytułu odsetek) wzrosła z 20% w roku ubiegłym do 22,2% w roku badanym ze względu na korzystne dla Banku kształtowanie się zmian stóp procentowych od źródeł finansowania (np. kredytów zaciągniętych i depozytów przyjętych) w odniesieniu do zmian oprocentowania aktywów odsetkowych (np. od kredytów udzielonych, depozytów złożonych oraz nabytych dłużnych papierów wartościowych).

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

22. Wynik operacji finansowych

Wynik operacji finansowych (strata) za rok badany wyniósł 100.222 tys. zł (strata 141.525 tys. zł w poprzednim roku obrotowym).

Osiągnięty w bieżącym okresie obrotowym zysk na operacjach finansowych wynika przede wszystkim ze wzrostu przychodów z operacji finansowych przy zachowaniu poziomu kosztów na tej działalności na poziomie ubiegłorocznym. Ponadto na wynik bieżącego okresu istotny wpływ miała wprowadzona przez Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 września 2002 r. zasada odnoszenia do kapitału z aktualizacji zmiany wartości godziwej papierów wartościowych klasyfikowanych, jako dostępne do sprzedaży. Na 31 grudnia 2002 r. wartość pozycji kapitał z aktualizacji wyceny wynosiła (3.045) tys. zł, w tym z tytułu wyceny akcji i udziałów oraz jednostek uczestnictwa zaksięgowano zniżkę w wysokości 5.284 tys. zł.

Straty na pozostałych operacjach finansowych (głównie transakcjach pochodnych) wyniosły w bieżącym roku 120.601 tys. zł (w 2001 roku 121.966 tys. zł). Z tego 67.650 tys. zł dotyczyło straty na transakcjach futures przeznaczonych do zabezpieczeń ryzyka stopy procentowej portfela obligacji skarbowych denominowanych w walutach obcych.

W badanym okresie obrotowym Bank nie stosował zasad rachunkowości zabezpieczeń.

23. Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany – nastąpił spadek wyniku z 461.131 tys. zł w 2001 r. do 393.243 tys. zł w roku bieżącym.

W badanym okresie miał miejsce spadek aktywności Banku na rynku transakcji FX, co spowodowało mniejszy wolumen zawieranych transakcji i skutkowało m.in. spadkiem zobowiązań pozabilansowych z tytułu transakcji spot i forward o 25,6%.

Na spadek wyniku z pozycji wymiany złożyły się głównie spadek wyniku zrealizowanego na zapadłych transakcjach forward o 128.547 tys. zł, obniżenia zrealizowanego wyniku na marży kursowej o 36.748 tys. zł oraz spadek niezrealizowanego wyniku na rewaluacji pozycji o 34.527 tys. zł, co zostało częściowo zrekompensowane poprzez zwiększenie wyniku niezrealizowanego z wyceny transakcji walutowych FX forward (o 28.326 tys. zł) i opcji walutowych (o 101.818 tys. zł).

W odniesieniu do pozycji rachunku zysków i strat, Bank nie dokonywał przeliczenia na złote polskie zawartych transakcji po obowiązującym na dzień przeprowadzenia operacji średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Prezesa NBP, co nie jest zgodne z art. 30 ust. 2 Ustawy o rachunkowości. Wszystkie zawarte transakcje wykazywane w rachunku zysków i strat zostały przeliczone po średnim kursie obowiązującym w dniu 31 grudnia 2002 r. Stosowanie odmiennej niż opisana w Ustawie metody przeliczania transakcji walutowych na złote polskie może mieć istotny wpływ na prezentację danych w rachunku zysków i strat za badany okres obrotowy, jednakże nie ma to wpływu na wielkość przychodów i kosztów ogółem a także wynik netto Banku. Zarząd Banku nie jest w stanie stwierdzić, jak bardzo poszczególne pozycje pozycje dochodów i kosztów mogą być zniekształcone.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

24. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne w 2002 r. były mniejsze o 128.496 tys. zł, tj. o 80,1% od pozostałych przychodów operacyjnych w 2001 r. Różnica ta wynikała przede wszystkim z ponadprzeciętnych przychodów w 2001 r., które wynikały ze sprzedaży 5 budynków z leasingiem zwrotnym (przychód w wysokości 72.110 tys. zł) oraz zasądzonego od Skarbu Państwa odszkodowania z tytułu sprawy spornej dotyczącej nieruchomości (wraz z odsetkami ustawowymi 40.971 tys. zł).

25. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne wzrosły z 45.879 tys. zł na 31 grudnia 2001 r. do 53.697 tys. zł na 31 grudnia 2002 r. Na zmianę wpłynęło obniżenie się kosztów z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych (o 17.955 tys. zł) oraz jednoczesny wzrost odpisów na przyszłe zobowiązania (21.135 tys. zł). Spadek kosztów z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych spowodowany był przede wszystkim zaksięgowaniem w 2001 r. kosztów transakcji sprzedaży 5 budynków z leasingiem zwrotnym (koszt w wysokości 22.187 tys. zł). Wzrost odpisów na przyszłe zobowiązania spowodowany był głównie utworzeniem rezerwy na zaliczkę na zakup akcji Optimus S.A. (w wysokości 22.891 tys. zł).

26. Koszty działania Banku

Koszty działania Banku w roku 2002 wyniosły 470.607 tys. zł w porównaniu z 433.015 tys. zł w roku poprzednim, co oznacza wzrost o 37.592 tys. zł, tj. 8,7%. Wzrost kosztów działania Banku w bieżącym roku obrotowym wynikał, przede wszystkim, ze wzrostu kosztów rzeczowych o 40.067 tys. zł przy jednoczesnym spadku kosztów wynagrodzeń o 8.828 tys. zł.

	12 miesięcy do 31.12.2002 r.	12 miesięcy do 31.12.2001 r.	Zmiana	Zmiana %
Średnioroczne zatrudnienie (w osobach)	2 846	2 613	233	8,9
Koszty działania Banku przypadające na zatrudnionego (w tys. zł)	165,4	165,7	(0,3)	(0,0)
Koszty działania Banku do całości przychodów	19,2%	14,3%		(4,9) pp
(Strata)/zysk netto na zatrudnionego (w tys. zł)	(133,2)	128,7	(261,9)	(203,5)

Największe pozycje kosztów działania Banku w bieżącym okresie obrotowym stanowiły koszty rzeczowe eksploatacyjne w łącznej kwocie 250.481 tys. zł, co stanowiło 53,2% salda, a także wynagrodzenia w kwocie 160.822 tys. zł, stanowiące 34,2% salda.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

26. Koszty działania Banku (c.d.)

Na koszty rzeczowe eksploatacyjne składały się następujące pozycje:

	12 miesięcy do 31.12.2002 r. (‘000 zł)	Struktura (%)	12 miesięcy do 31.12.2001 r. (‘000 zł)	Struktura (%)
Czynsze i eksploatacja lokali	57.220	22,8	42.986	20,4
Informatyka i telekomunikacja	51.097	20,4	37.410	17,8
Pozostałe koszty administracyjne	39.117	15,6	34.339	16,3
Reklama, promocja i informacja	37.516	15,0	36.750	17,5
Usługi zewnętrzne	29.977	12,0	22.877	10,9
Koszty szkoleń, delegacji oraz wydatków na rzecz pracowników	3.103	1,2	3.125	1,5
Bezpieczeństwo Banku	15.738	6,3	16.885	8,0
Pozostałe koszty	16.713	6,7	16.041	7,6
Koszty rzeczowe eksploatacyjne razem	250.481	100	210.414	100

Największy wzrost kosztów w stosunku do danych porównywalnych w bieżącym roku dotyczył pozycji czynsze i eksploatacja lokali (wzrost o 14.234 tys. zł) oraz pozycji informatyka i telekomunikacja (wzrost o 13.687 tys. zł).

27. Różnica wartości rezerw i aktualizacji

Koszty utworzonych rezerw i aktualizacji netto wyniosły w bieżącym roku obrotowym 494.920 tys. zł w porównaniu do 57.383 tys. zł w roku poprzednim. Było to związane ze wzrostem wartości brutto należności zagrożonych od podmiotów niefinansowych o 1.027.831 tys. zł oraz ze wzrostem stopnia pokrycia portfela zagrożonego rezerwami celowymi (z 20,7% do 28,1%).

Zwiększony poziom utworzonych rezerw w drugiej połowie 2002 r. był przede wszystkim skutkiem przyjęcia bardziej rygorystycznej interpretacji przepisów odnośnie wybranych zaangażowań.

Dodatkowo Bank utworzył rezerwy w związku z aktualizacją wartości aktywów finansowych w łącznej kwocie 82.862 tys. zł, podczas gdy saldo rozwiązania rezerw z tego tytułu wyniosło tylko 19.903 tys. zł. Związanie rezerw dotyczyło głównie trwałej utraty wartości akcji spółek: Szeptel S.A., Pozmeat S.A., Optimus S.A. oraz BRE Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.

Odpis netto na rezerwę na ryzyko ogólne (czyli różnica między odpisem na rezerwę i jej rozwiązaniem) wyniósł w bieżącym roku obrotowym 55.155 tys. zł.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

28. Podatek dochodowy

	12 miesięcy do 31.12.2002 r. (‘000 zł)	12 miesięcy do 31.12.2001 r. (‘000 zł)	Zmiana (‘000 zł)
Podatek dochodowy należny	534	74.360	(73.826)
Podatek dochodowy odroczony	(99.502)	1.180	(100.682)
- w tym z tytułu ujęcia straty podatkowej	(59.324)	-	
Obciążenie wyniku finansowego	(98.968)	75.540	(174.508)

W bieżącym okresie obrotowym podatek dochodowy należny naliczany był według stawki 28% w oparciu o zysk brutto ustalony na podstawie przepisów o rachunkowości, skorygowany o przychody nie podlegające opodatkowaniu i koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu. Na dzień 31 grudnia 2002 r. należność Banku z tytułu nadpłaconego podatku dochodowego wyniosła 62.515 tys. zł. Należność Banku z tytułu nadpłaconego podatku w wysokości 140.507 tys. zł na dzień 31 grudnia 2001 r. została odzyskana przez Bank w ciągu 2002 r.

	12 miesięcy do 31.12.2002 r. (‘000 zł)	12 miesięcy do 31.12.2001 r. (‘000 zł)
(Strata) / Zysk brutto	(299.045)	411.720
Zwiększenie różnic przejściowych dodatnich (przyszłe zwiększenie podstawy opodatkowania podwyższające podatek odroczony)	(379.527)	(1.564.392)
Zwiększenie różnic przejściowych ujemnych (przyszłe zmniejszenie podstawy opodatkowania obniżające podatek odroczony)	812.647	1.548.388
Inne zmiany podstawy opodatkowania przewidziane przepisami podatkowymi (wartość dodatnia lub ujemna)	(353.792)	(130.147)
Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	(219.717)	265.569
Podatek odroczony z tyt. straty podatkowej (27%) / Podatek należny /	(59.324)	74.359

Przyrost zmian różnic przejściowych dodatnich o kwotę 379.527 tys. zł wynikała przede wszystkim z przyrostu wartości zwyżek z tytułu niezrealizowanego wyniku z wyceny transakcji pochodnych, które stanowiły 74,8% zwiększenia powyższej pozycji.

Przyrost zmian różnic przejściowych ujemnych o kwotę 812.647 tys. zł wynikał przede wszystkim ze zniżki wartości papierów wartościowych oraz ujęcia straty podatkowej, które stanowiły odpowiednio 40,3% i 27,0% i zwiększenia powyższej pozycji.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

28. Podatek dochodowy (c.d.)

Szczegółowe rozbieżności kwoty podatku odroczonego odniesionego na wynik 2002 r.:

Stan na koniec okresu:	(‘000 zł)
Podatek odroczonego od różnic przejściowych ujemnych	(904.236)
Podatek odroczonego od różnic przejściowych dodatnich	789.122
Podatek odroczonego od różnic przejściowych razem (a)	(115.114)
Stan podatku odroczonego na 31 grudnia 2001 r.	(12.564)
Korekta bilansu otwarcia	(1.732)
Stan podatku odroczonego na 1 stycznia 2002 r. (b)	(14.296)
Różnica podatku odroczonego (a-b)	(100.818)
Podatek odroczonego odniesiony na kapitał z aktualizacji wyceny	1.316
Podatek odroczonego odniesiony na wynik 2002 r.	(99.502)

Na saldo podatku odroczonego z tytułu różnic przejściowych ujemnych składały się przede wszystkim zniżki z tytułu niezrealizowanego wyniku z wyceny transakcji pochodnych (63,9% salda), zniżki wartości papierów wartościowych (10,2% salda), rezerwy na kredyty stracone nie uznane dotychczas jako koszt uzyskania przychodu (6,8% salda) oraz strata podatkowa (6,6% salda).

Na saldo podatku odroczonego z tytułu różnic przejściowych dodatnich składały się przede wszystkim zwwyżki z tytułu niezrealizowanego wyniku z wyceny transakcji pochodnych (80,1% salda) oraz ulgi inwestycyjnej (9,6% salda).

Ze względu na uchwalenie w dniu 30 listopada 2002 r. Ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U.02.200.1684) Bank zaprzestał ujmowania w kalkulacji podatku odroczonego efektu zmniejszenia stawek podatkowych w latach realizacji dochodów lub kosztów w przyszłości. Wszystkie różnice przejściowe dodatnie i ujemne są uznawane stawką podatku obowiązującą w 2003 r. w wysokości 27%. Przeliczenie wszystkich pozycji różnic przejściowych dodatnich i ujemnych stawką podatku 27% spowodowało w efekcie zwiększenie straty netto o kwotę 22.679 tys. zł.

W bieżącym roku obrotowym Bank rozpoczął ujmowanie rezerw na kredyty i gwarancje zaklasyfikowane do kategorii poniżej standardu w podatku odroczonego. Uwzględnienie kategorii poniżej standardu wpłynęło na zwiększenie różnic przejściowych ujemnych o kwotę 54.518 tys. zł i tym samym zwiększenie uznania straty brutto kwotą podatku odroczonego o 14.720 tys. zł.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

28. Podatek dochodowy (c.d.)

W bieżącym oraz poprzednim okresie obrotowym struktura efektywnej stopy opodatkowania kształtowała się w następujący sposób:

	12 miesięcy do 31.12.2002 r.	12 miesięcy do 31.12.2001 r.
Efektywna stopa opodatkowania podatkiem należnym (CIT)	(0,18)%	18,06%
Efektywna stopa opodatkowania podatkiem odroczonym	33,28%	0,29%
- w tym uwzględnienie straty podatkowej	19,83%	
Razem	33,10%	18,35%

29. Udział w wynikach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności

Zgodnie z wymogami znowelizowanej Ustawy o rachunkowości Bank dokonał po raz pierwszy w 2002 r. wyceny metodą praw własności spółek podporządkowanych. Udział w wynikach netto jednostek podporządkowanych wycenionych metodą praw własności za 2002 r. wyniósł (179.144) tys. zł.

W pozycji tej oprócz udziału Banku w zyskach/stratach jednostek podporządkowanych ujmowane są odpisy wartości firmy i ujemnej wartości firmy tych jednostek, a także eliminacje zysków/strat niezrealizowanych na transakcjach pomiędzy Bankiem a tymi jednostkami.

W wyniku 2002 r. uwzględniono udział w wynikach netto spółek podporządkowanych wobec Banku. Na łączny udział w stracie netto jednostek podporządkowanych wycenionych metodą praw własności największy wpływ miały odpowiednio:

	12 miesięcy do 31.12.2002 r. (‘000 zł)
BRE Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	(45.774)
Skarbiec Asset Management Holding S.A.	(44.048)
PTE Skarbiec Emerytura S.A.	(38.107)
Szeptel S.A.	(33.368)
Bank Częstochowa S.A.	(13.701)
Pozostałe spółki	(4.146)
Razem	(179.144)

30. Zabezpieczenia na majątku ustanowione na rzecz osób trzecich

Na dzień bilansowy bony skarbowe w kwocie 45.675 tys. zł (o wartości nominalnej 47.000 tys. zł) były ulokowane na osobnym rachunku w NBP jako zabezpieczenie na rzecz Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych wymagane przez BFG. Bank ma pełne możliwości dysponowania wyżej wymienionymi składnikami majątku.

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

31. Pozycje pozabilansowe

Na dzień bilansowy wartość „Pozycji pozabilansowych” wynosiła 153.150.315 tys. zł (149.804.761 tys. zł na 31 grudnia 2001 r. oraz 148.672.037 tys. zł na 1 stycznia 2002 r.).

Na dzień 31 grudnia 2002 r. oraz 31 grudnia 2001 r., najistotniejszą pozycję w zestawieniu „Pozycji pozabilansowych” stanowiły „Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży”, dotyczące instrumentów pochodnych, odpowiednio 145.902.647 tys. zł oraz 142.863.566 tys. zł.

Wzrost wartości salda „Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży” wynikał przede wszystkim ze wzrostu wartości nominalnej otwartych pozycji dotyczących zawartych transakcji na stopę procentową IRS oraz FRA (odpowiednio o 19.323.343 tys. zł oraz 2.445.970 tys. zł) przy jednoczesnym obniżeniu wartości nominalnej otwartych pozycji dotyczących transakcji walutowych FX Forward i FX Spot (spadek o 13.095.014 tys. zł) oraz opcji walutowych i na stopę procentową (spadek o 3.870.393 tys. zł).

W prezentacji „Pozycji pozabilansowych” Bank uwzględnia stosowaną praktykę w sprawozdawczości do NBP, przedstawiając wartość otwartych kontraktów swap oraz kontraktów walutowych spot i forward w tzw. „szyku rozwartym”, tzn. wykazując „wartość do otrzymania”, jak również „wartość do wydania”. Spowodowało to „zawyżenie” prezentacji wartości zawartych kontraktów na 31 grudnia 2002 r. w przybliżeniu o 47,8 mld zł (na 31 grudnia 2001 r. o 41,5 mld zł). Po uwzględnieniu ww. kwestii, wartość „Zobowiązań związanych z realizacją kupna/sprzedaży” na dzień 31 grudnia 2002 r. wyniosłaby 99,6 mld zł, a na koniec 2001 r. 101,4 mld zł. Jednakże, należy zauważyć, że ww. kwoty nie odzwierciedlały rzeczywistego ryzyka Banku związanego z tymi transakcjami i przedstawiały jedynie wartość nominalną zawartych kontraktów. Ryzyko to (na dzień bilansowy) odzwierciedlone jest w wycenie tych kontraktów według wartości godziwej.

Bank ujmuje w bilansie oraz rachunku zysków i strat wycenę rynkową otwartych instrumentów pochodnych na dzień bilansowy od 1 stycznia 2000 r.

32. Zobowiązania warunkowe

- a) Jak to opisano w dodatkowych notach objaśniających do sprawozdania finansowego Banku, w punkcie 9, w dniu 23 maja 2001 r. spółka Art-B Export-Import w likwidacji skierowała do rozpoznającego sprawę Sądu Okręgowego w Warszawie pismo procesowe, w którym dokonała wyliczenia strat poniesionych w wyniku dokonanego na zlecenie Art-B Export-Import transferu do Izraela kwoty 43,4 mln USD. Wyliczenie strat opiewa łącznie na kwotę 20.262 tys. zł i stanowi niewiele ponad 1/10 kwoty zgłoszonej w pozwie. Pełnomocnik Art-B Export-Import w likwidacji potwierdził to wyliczenie na rozprawie 22 sierpnia 2001 r., co oznacza, że nawet w przypadku niekorzystnego dla Banku wyroku sąd nie zasądzi kwoty wyższej niż wyliczona przez Art-B Export-Import w likwidacji jako całkowita suma. Na wniosek banku LEUMI LE ISRAEL miało miejsce przypozwanie BRE Banku SA w procesie toczącym się w Jerozolimie z powództwa Art-B Export-Import w likwidacji. Wniosek banku izraelskiego motywowany był udziałem BRE Banku SA w transferze dochodzonej kwoty. Zarząd Banku, w oparciu o opinie doradców prawnych, ma podstawy sądzić, że roszczenia likwidatora są bezzasadne.

**Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.****IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego****32. Zobowiązania warunkowe (c.d.)**

- b) W dniu 22 października 1999 r. spółka DeTe Mobil Deutsche Telecom MobilNet GmbH („DeTe Mobil”) skierowała do Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego w Wiedniu pozew przeciwko BRE Bankowi SA, jego spółce zależnej - Drugiemu Polskiemu Funduszowi Rozwoju-BRE Sp. z o.o. („Fundusz BRE”) oraz innym podmiotom (łącznie zwanymi dalej „Pozwanymi”), w którym domaga się: (i) uznania transakcji sprzedaży udziałów w spółce Polska Telefonía Cyfrowa Sp. z o.o. („PTC”) dokonanej przez Pozwanych w dniu 26 sierpnia 1999 r. za bezskuteczną w całości lub ewentualnie w części w jakiej DeTe Mobil przysługiwało prawo pierwokupu przedmiotowych udziałów w PTC oraz wydania postanowienia nakładającego na Pozwanych obowiązek przeniesienia przedmiotowych udziałów na DeTe Mobil w części w jakiej DeTe Mobil przyjął ofertę sprzedaży tych udziałów przez Pozwanych w wykonaniu przysługującego mu prawa pierwokupu, (ii) zasądzenia od Pozwanych odszkodowania za wyrządzoną szkodę oraz (iii) uznania, że niektórzy z Pozwanych (inni niż BRE Bank SA oraz Fundusz BRE) w sposób istotny naruszyli umowę wspólników PTC. W odniesieniu do BRE chodzi o bezskuteczność przeniesienia 3.179 udziałów o wartości kontraktowej 29.022.717,37 USD.

Uznanie bezskuteczności przeniesienia tych udziałów na Elektrim oznaczałoby, z jednej strony, konieczność zwrotu tej kwoty Elektrimowi, z drugiej strony, obowiązek zapłaty tej samej kwoty przez DeTe Mobil z tytułu nabycia tych udziałów. Postępowanie zostało praktycznie zakończone. Strony oczekują na orzeczenie Sądu Arbitrażowego. Zgodnie z informacją kancelarii prowadzącej sprawę, nie można z dużym prawdopodobieństwem przewidzieć treści wyroku. W wypadku przegranej, wynik finansowy dla Banku byłby neutralny. Sąd może jednak przyznać DeTe Mobil odszkodowanie w trudnej do oszacowania wysokości. Zarząd BRE Banku SA w oparciu o posiadane opinie prawne stoi na stanowisku, że szanse uznania roszczeń DeTe Mobil przez sąd arbitrażowy są minimalne. W czasie trwającej od 17 do 21 lutego 2003 r. rozprawy merytorycznej Sąd Arbitrażowy nie ogłosił żadnego wyroku.

- c) Zgodnie z umową sprzedaży akcji „cable.com” SA, Bank posiada opcję odkupu tych akcji od 4 podmiotów, które zakupiły te akcje od Banku. Jednocześnie podmioty te posiadają opcję odsprzedaży tych akcji do Banku.

33. Wydarzenia po dacie bilansu

- a) W dniu 22 stycznia 2003 r. BRE Bank S.A. uzyskał informację o zarejestrowaniu przez Sąd Rejonowy w Krakowie w dniu 10 stycznia podwyższenia kapitału zakładowego spółki Billbird S.A. z siedzibą w Krakowie, podmiotu zależnego od BRE Banku S.A. Kapitał zakładowy spółki Billbird S.A. został podwyższony o kwotę 637.027 zł do kwoty 4.490.368 zł, w drodze emisji 637.027 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda. Podwyższenie kapitału z dniem rejestracji, tj. 10 stycznia 2003 r. zostało objęte przez spółkę BRE – Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o. BRE Bank S.A. posiada obecnie akcje stanowiące 43,76% kapitału zakładowego spółki Billbird S.A. i uprawniające do wykonywania 43,76% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu spółki Billbird S.A. Przed rejestracją podwyższenia kapitału BRE Bank S.A. posiadał akcje stanowiące 51% kapitału zakładowego spółki Billbird S.A. i uprawniające do wykonywania 51% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu spółki Billbird S.A. Przedmiotem działalności spółki Billbird S.A. jest obsługa płatności rachunków (np. za energię, telekomunikację itd.) poprzez sieć agentów.

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego

33. Wydarzenia po dacie bilansu (c.d.)

- b) Dnia 24 stycznia 2003 r. na mocy umowy zawartej 24 grudnia 2002 r. z BRE – Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o. nastąpiło przeniesienie własności 637.027 akcji spółki Billbird S.A. o wartości nominalnej 1 zł każda, stanowiących 14,19% kapitału zakładowego Billbird S.A. i uprawniających do wykonywania 14,19 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu spółki Billbird S.A., ze spółki BRE – Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o. na BRE Bank S.A. Dnia 23 stycznia 2003 r. BRE Bank S.A. zbył na rzecz firmy Internet Investment Fund S.A. 312.143 akcje spółki Billbird S.A. stanowiące 6,95% kapitału zakładowego spółki Billbird S.A. uprawniające do wykonywania 6,95 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu spółki Billbird S.A. Po zakończeniu transakcji BRE Bank S.A. posiada 2.290.088 akcji spółki Billbird S.A., które stanowią 51% kapitału zakładowego spółki Billbird S.A. i uprawniają do wykonywania 51% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu spółki Billbird S.A.
- c) Dnia 29 stycznia 2003 r. BRE Bank S.A. nabył od Kereskedelmi es Hitelbank Rt. 200 akcji zwykłych imiennych o wartości nominalnej 1.000.000 HUF każda spółki Magyar Factor Rt. z siedzibą w Budapeszcie, zarejestrowanej w rejestrze przedsiębiorców w Budapeszcie pod numerem 01-10-04-3934 za cenę 550.000.000 HUF. Nabyte akcje stanowią 50% kapitału zakładowego spółki Magyar Factor Rt. i uprawniają do wykonywania 200 głosów na walnym zgromadzeniu spółki, co stanowi 50% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Magyar Factor Rt.
- d) W dniu 29 stycznia 2003 r. podczas XII Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia BRE Banku S.A. podjęto Uchwałę nr 1 w sprawie połączenia BRE Banku SA z Bankiem Częstochowa S.A., zgodnie z którą, połączenie z Bankiem Częstochowa S.A. następuje przez przeniesienie całego majątku Banku Częstochowa SA na BRE Bank SA w zamian za akcje, które BRE Bank SA przyzna akcjonariuszom Banku Częstochowa SA
- e) Dnia 6 lutego 2003 r. BRE Bank SA podpisał dwie umowy: ze spółką TCF Sp. z o.o. oraz ze spółką Polsat Media S.A., dotyczące zbycia akcji spółki Elektrim SA. Transakcje wynikające z ww. umów zostaną zrealizowane w dwóch transzach w czerwcu i wrześniu 2003 r. Po ich realizacji BRE Bank SA nie będzie posiadał żadnych akcji spółki Elektrim SA. Cena sprzedaży wyniesie około 7,50 zł za akcję. BRE Bank SA zawarł również ze spółką Polsat Media S.A. umowę, dotyczącą restrukturyzacji jednego z kredytów zaciągniętych w BRE Banku przez osobę fizyczną, a zabezpieczonego akcjami Elektrim SA.
- f) W komunikacie giełdowym w dniu 25 lutego 2003 r. Zarząd Banku przedstawił informacje o spłacie przez osoby fizyczne zadłużenia kredytowego, zabezpieczonego akcjami spółki Elektrim S.A., czego skutkiem będzie rozwiązanie rezerw na to zaangażowanie w I kw. 2003 r. (patrz również „Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta”).

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

V. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta

- (a) Zarząd Banku przedstawił w toku badania żądane informacje, wyjaśnienia i oświadczenia oraz przedłożył oświadczenie o kompletnym ujęciu danych w księgach rachunkowych i wykazaniu wszelkich zobowiązań warunkowych, a także poinformował o istotnych zdarzeniach, które nastąpiły po dniu bilansowym do dnia złożenia oświadczenia.
- (b) Zakres badania nie był w jakimkolwiek stopniu ograniczony.
- (c) Bank posiadała aktualną, zatwierdzoną przez Zarząd dokumentację opisującą zasady (politykę) rachunkowości. Przyjęte przez Bank zasady rachunkowości były dostosowane do jej potrzeb i zapewniały wyodrębnienie w rachunkowości wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Banku, przy zachowaniu zasady ostrożności. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości zostały prawidłowo wykazane w informacji dodatkowej.
- (d) Bilans zamknięcia na koniec ubiegłego roku obrotowego został, we wszystkich istotnych aspektach, prawidłowo wprowadzony do ksiąg rachunkowych jako bilans otwarcia bieżącego okresu, z uwzględnieniem zmian wynikających z nowelizacji przepisów rachunkowych.
- (e) Dokonałiśmy oceny prawidłowości funkcjonowania systemu księgowości i działania powiązanego z nim systemu kontroli wewnętrznej. Naszej ocenie podlegały w szczególności:
- prawidłowość dokumentacji operacji gospodarczych,
 - rzetelność, bezbłędność i sprawdzalność ksiąg rachunkowych, w tym także prowadzonych za pomocą komputera,
 - stosowane metody zabezpieczania dostępu do danych i systemu ich przetwarzania za pomocą komputera,
 - ochrona dokumentacji księgowej, ksiąg rachunkowych i sprawozdania finansowego,
 - poprawność działania kontroli wewnętrznej.

Na podstawie powyższych ocen, w połączeniu z badaniem wiarygodności poszczególnych pozycji sprawozdania finansowego, stwierdziliśmy, że system księgowości i działający w powiązaniu z nim system kontroli wewnętrznej daje podstawę do wyrażenia ogólnej, całościowej i bez zastrzeżeń opinii o prawidłowości i rzetelności tego sprawozdania. Nie było celem naszego badania wyrażenie kompleksowej opinii na temat funkcjonowania wyżej wymienionych systemów.

- (f) Informacja dodatkowa, obejmująca wprowadzenie oraz dodatkowe informacje i objaśnienia, przedstawia wszystkie istotne informacje określone przez Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 października 2001 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz.U. Nr 139 poz. 1569).
- (g) Sprawozdanie z działalności jednostki uwzględnia zagadnienia wymagane przez Ustawę o rachunkowości. Informacje finansowe w nim zawarte są zgodne z informacjami przedstawionymi w sprawozdaniu finansowym.
- (h) Inwentaryzacja aktywów i pasywów została przeprowadzona oraz rozliczona zgodnie z Ustawą o rachunkowości, a jej wyniki ujęto w księgach rachunkowych roku badanego.

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.

V. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta (c.d.)

- (i) W odniesieniu do pozycji rachunku zysków i strat, Bank nie dokonywał przeliczenia na złote polskie zawartych transakcji po obowiązującym na dzień przeprowadzenia operacji średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Prezesa NBP, co nie jest zgodne z art. 30 ust. 2 Ustawy o rachunkowości. Wszystkie zawarte transakcje wykazywane w rachunku zysków i strat zostały przeliczone po średnim kursie obowiązującym w dniu 31 grudnia 2002 r. Stosowanie odmiennej niż opisana w Ustawie metody przeliczania transakcji walutowych na złote polskie może mieć istotny wpływ na prezentację danych w rachunku zysków i strat za badany okres obrotowy, jednakże nie ma to wpływu na wielkość przychodów i kosztów ogółem a także wynik netto Banku. Zarząd Banku nie jest w stanie stwierdzić, jak bardzo poszczególne pozycje pozycje dochodów i kosztów mogą być zniekształcone.
- (j) Dane porównawcze za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2001 roku, za wyjątkiem prezentacji, zostały sporządzone w oparciu o inne zasady rachunkowości niż zasady obowiązujące od 1 stycznia 2002 roku, wynikające z nowelizacji ustawy o rachunkowości. Bank dokonał odpowiednich korekt prezentacyjnych danych porównawczych zarówno w sprawozdaniu finansowym, jednakże nie zastosował w odniesieniu do tych danych nowych zasad wyceny. Skutki wdrożenia nowych zasad wyceny poszczególnych pozycji aktywów i pasywów zostały ujęte w sprawozdaniu finansowym Banku na dzień 1 stycznia 2002 r. w korespondencji z pozycją „Niepodzielony wynik z lat ubiegłych” oraz w przypadku aktywów dostępnych do sprzedaży w korespondencji z pozycją „Kapitał z aktualizacji wyceny”. Szczegółowy opis tych korekt został przedstawiony we „Wprowadzeniu do raportu finansowego”.
- (k) W związku z spłatą zadłużenia kredytowego przez osoby fizyczne, zabezpieczonego akcjami spółki Elektrim S.A., przed dniem podpisania sprawozdania finansowego Banku (patrz komentarz nr 33 „Wydarzenia po dacie bilansu”), należałoby odnieść rozwiązanie rezerw na to zaangażowanie do wyniku roku 2002. Ze względu na to, że kwota ewentualnej korekty byłaby nieistotna nie została ona ujęta w wyniku finansowym Banku za rok 2002.
- (l) Wysokość wskaźników istotności została określana przez nas na etapie planowania. Poziomy istotności określają granice, do których ujawnione uchybienia mogą, bez szkody dla jakości sprawozdania finansowego i prawidłowości stanowiących podstawę ksiąg rachunkowych, nie być korygowane, gdyż zaniechanie takich korekt nie spowoduje wprowadzenia w błąd czytelnika sprawozdania finansowego. Istotność wyraża cech ilościowe jak i jakościowe badanych pozycji i dlatego też różni się ona w stosunku do różnych pozycji bilansu i rachunku zysków i strat. Ze względu na złożoność i liczbę przyjętych przy badaniu wskaźników istotności zawarte są one w dokumentacji z badania.
- (m) Całkowity wymóg regulacyjny, wraz z wymogiem na ryzyko nadmiernych zaangażowań kapitałowych, wyniósł na dzień bilansowy 1.555.291 tys. zł. Współczynnik wypłacalności na dzień 31 grudnia 2002 r. wyniósł 10,01%. Na dzień bilansowy Bank stosował się do obowiązujących norm ostrożnościowych we wszystkich istotnych aspektach.
- (n) Sprawozdanie finansowe za rok poprzedzający zostało zbadane przez PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. Biegły rewident wydał opinię bez zastrzeżeń.
- (o) Sprawozdanie finansowe Banku za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2001 r. zostało zatwierdzone uchwałą nr 1 XV Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 25 kwietnia 2002 r. oraz złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym w Warszawie w dniu 13 maja 2002 r. i ogłoszone w Monitorze Polskim B numer 134 w dniu 27 lipca 2002 r.

PRICEWATERHOUSECOOPERS